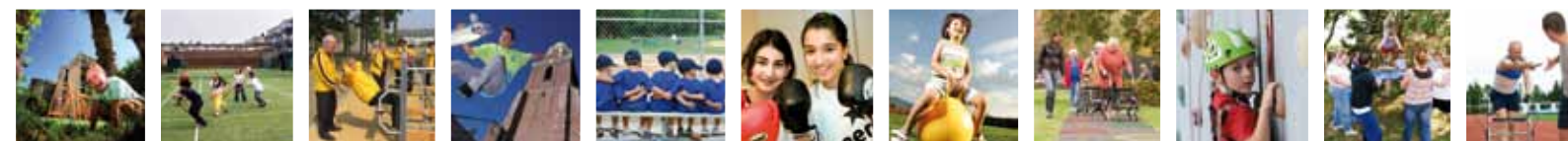

"aan de slag met de buurtsportcoach"

eindrapport werkgroep flankerend
beleid buursportcoaches

EINDRAPPORT
WERKGROEP
FLANKEREND BELEID
BUURSPORTCOACHES

IN OPDRACHT VAN HET
MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

UITVOERINGSASPECTEN BIJ DE
BREDE IMPULS COMBINATIEFUNCTIES

Den Haag, 26 juni 2012

VOORWOORD	7
1. SAMENVATTING EN AANBEVELINGEN	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches	9
1.3 Stappenplan	9
1.4 BTW-problematiek	10
1.5 Werkgeverschap	11
1.6 Rechtspositie	11
1.7 Voorbeeldfuncties	12
1.8 Opleidingen en kwaliteit	13
1.9 Implementatie	14
2. BUURTSPOORTCOACHES, ACHTERGRONDEN, BESTUURLIJK AKKOORD	17
2.1 Even terug en dan vooruit	17
2.2 Brede impuls combinatiefuncties	17
2.3 Mogelijkheden vanaf 2012	18
2.4 Definities van de combinatiefunctie en de buurtsportcoach	18
3. VERANTWOORDING, WERKWIJZE EN SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP FLANKEREND BELEID BUURTSPOORTCOACHES	19
3.1 De opdracht	19
3.2 Relatie met de eindrapportage van de Taskforce Combinatiefuncties: 'Aan het werk met Combinatiefuncties' en andere bronnen	19
3.3 De Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches	20
3.4 Expertmeetings	20
4. BUURTSPOORTCOACHES INVOEREN, HOE GAAT DAT?	23
4.1 Uitgangspunten en aandachtspunten	23
4.2 Stappenplan	24
5. MODELLEN VAN SAMENWERKING IN DE BUURT	27
5.1 Aandachtspunten bij samenwerking	27
5.2 Modellen van samenwerking tussen organisaties voor sport, welzijn en zorg, onderwijs, kinderopvang, jeugdzorg en bedrijfsleven	28
5.3 Overige constructies voor financiering en werkgeverschap	29

6.	DE RECHTSPOSITIE VAN BUURTSPORTCOACHES	31
6.1	Inleiding	31
6.2	Mogelijke modellen	31
6.3	Conclusies en aanbevelingen	32
7.	VOORBEELDFUNCTIES	33
7.1	Werkvelden en partners	33
7.2	Beschrijving van de werkgebieden en werkzaamheden	34
7.3	Opleidingsniveau	41
7.4	Uitgangspunten bij het opstellen van voorbeeldfuncties	41
7.5	Competenties	43
8.	OPLEIDINGEN EN KWALITEIT	45
8.1	Algemeen beeld	45
8.2	Mbo	46
8.3	Hbo	46
8.4	Conclusies	46
8.5	Adviezen met betrekking tot de opleidingen	46
8.6	Kwaliteit	47

BIJLAGE 1: BESTUURLIJKE AFSPRAKEN IMPULS BREDE SCHOLEN, SPORT EN CULTUUR

BIJLAGE 2: BESTUURLIJKE AFSPRAKEN SPORT EN BEWEGEN IN DE BUURT
(DATEREND 1 NOVEMBER 2011)

BIJLAGE 3: ADDENDUM OP BESTUURLIJKE AFSPRAKEN IMPULS BREDE SCHOLEN,
SPORT EN CULTUUR (DATEREND 1 NOVEMBER 2011)

BIJLAGE 4: COMBINATIEFUNCTIES DE STAND VAN ZAKEN

BIJLAGE 5: COMBINATIEFUNCTIES IN DIVERSE CAO'S

BIJLAGE 6: VERSCHILLEN TUSSEN AANBESTEDEN EN SUBSIDIËREN
(SCHEMATISCH OVERZICHT)

“Aan de slag met de buurtsportcoach”, dat is de titel van het eindrapport van de Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches.

Gezien de succesvolle inzet van combinatiefuncties op en rond de school, bij de sportverenigingen en in de cultuursector, geïnitieerd door het ministerie van OCW en het ministerie van VWS, heeft de minister van VWS besloten meer combinatiefuncties te realiseren die met een verbrede inzet nog meer mensen kunnen laten sporten en bewegen in de buurt. Deze functies worden ‘buurtsportcoaches’ genoemd. Naast de bestaande doelen op het terrein van onderwijs, sport en cultuur wordt ingezet op het beter verbinden van de sportsector met onder meer de sectoren zorg, welzijn, commerciële sport en beweegaanbieders, de bedrijfsportsector, kinderopvang en de buitenschoolse opvang. Door deze uitbreiding van de impuls kunnen vanaf 2013 in totaal 2900 fte’s gerealiseerd worden. Dit is inclusief de huidige combinatiefuncties.

Het is de bedoeling dat de buurtsportcoaches de verschillende doelgroepen in de buurt daadwerkelijk aan het bewegen zetten: meer handen aan de bal dus! Beoogd is dat het om nieuwe activiteiten gaat, uitgevoerd met nieuwe buurtsportcoaches.

De inzet van buurtsportcoaches is straks vooral het resultaat van lokaal beleid. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) en de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) hebben in opdracht van de minister van VWS de ‘Buurtscan Sport’ ontwikkeld. Het doel van deze buurtscan is om gemeenten te helpen bij het ontwikkelen van een plan van aanpak voor een buurtgericht sport- en beweegaanbod. Gemeenten ontwikkelen dit beweegaanbod samen met de relevante lokale partijen en netwerken, zoals jeugd- en welzijnsinstellingen, eerstelijnsgezondheidszorg, sportaanbieders et cetera. De buurtsportcoach zal dit aanbod daadwerkelijk vorm geven en/of uitvoeren in de buurt.

De Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches (hierna: de werkgroep) heeft een aantal handreikingen en modellen ontwikkeld zoals:

- een stappenplan voor de invoering van buurtsportcoaches;
- modellen voor samenwerking in de buurt;
- diverse samenwerkingsovereenkomsten tussen instellingen met buurtsportcoaches;
- een overzicht met relevante competenties en
- een aantal voorbeeldfuncties.

Daarnaast geeft de werkgroep een aantal adviezen aan gemeenten, hun lokale partners en andere organisaties die betrokken zijn bij de invoering van de buurtsportcoaches.

Aan de slag met de buurtsportcoaches dus. Dat gold ook voor de werkgroep zelf. De werkgroep kijkt terug op een intensieve en boeiende periode, waarin vertegenwoordigers van de eerder genoemde sectoren op landelijk niveau nader met elkaar kennismaakten en elkaar hebben weten te vinden op dit thema. De werkgroep realiseert zich maar al te goed dat haar adviezen en handreikingen een momentopname vormen in de eerste helft van 2012. Als de bovengenoemde lijn van ‘aan de slag met de buurtsportcoaches’ zich verder uitrolt, zullen nieuwe vraagstukken zich voordoen, nieuwe inzichten ontstaan en verdere afspraken moeten worden gemaakt. Maar de basis om elkaar hierover op bovensectoraal niveau verder te ontmoeten is gelegd! Veel dank is verschuldigd aan de (organisaties van de) leden van de werkgroep en de vele experts en expertisecentra uit de betrokken werkvelden, die allen hun betrokkenheid, tijd en kennis beschikbaar stelden, wat heeft kunnen leiden tot deze eindrapportage. En nu: “Aan de slag met de buurtsportcoaches!”

Philip Geelkerken, voorzitter Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches
Den Haag, 26 juni 2012

samenvatting en aanbevelingen

1.1 Aanleiding

Gezien de succesvolle inzet van combinatiefuncties op en rond de school, bij de sportverenigingen en in de cultuursector, geïnitieerd door de bewindspersoon van OCW en de bewindspersoon van VWS, heeft de minister van VWS besloten meer combinatiefuncties te realiseren die met een verbrede inzet nog meer mensen kunnen laten sporten en bewegen in de buurt. Deze functies worden 'buurtsportcoaches' genoemd. Naast de bestaande doelen op het terrein van onderwijs, sport en cultuur wordt ingezet op het beter verbinden van de sportsector met onder meer de volgende sectoren:

- zorg;
- welzijn;
- kinderopvang;
- jeugdzorg;
- bedrijfsleven.

Buurtsportcoaches zijn combinatiefunctionarissen die worden aangesteld met de extra middelen die de minister van VWS vanaf 1 januari 2012 ter beschikking stelt.

De medewerkers organiseren een sport- en beweegaanbod in de buurt. De medewerkers maken een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals welzijn, gezondheidszorg, bedrijven, kinderopvang, jeugdzorg en onderwijs. Er is altijd sprake van een combinatie met sport en bewegen.

1.2 Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches

De minister van VWS wil op korte termijn flankerend beleid hebben ontwikkeld ten aanzien van buurtsportcoaches dat kan rekenen op draagvlak bij belanghebbende partijen en organisaties. Van te ontwikkelen beleid en producten dient een stimulerende werking uit te gaan, zodat op lokaal niveau op zo kort mogelijke termijn gestart kan worden met de buurtsportcoaches.

Om dit te kunnen realiseren heeft het ministerie van VWS de Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches ingericht die dit flankerend beleid zal toetsen. Deze werkgroep heeft onder leiding van Philip Geelkerken, directeur van het CAOP, daarbij ondersteund door Van Beekveld & Terpstra Organisatieadviesbureau, deze rapportage met flankerend beleid voor de invoering van de buurtsportcoaches bijeengebracht en in samenhang gebundeld.

1.3 Stappenplan

De inzet van buurtsportcoaches is straks vooral het resultaat van lokaal beleid. Deze inzet wordt mede gebaseerd op een analyse van de buurt (een buurtscan). Daarbij wordt gekeken naar welke maatschappelijke thema's in een buurt spelen, waar organisaties en bewoners in de buurt behoefte aan hebben en waar bewoners nog onvoldoende kunnen sporten en bewegen. Gemeenten ontwikkelen het beweegaanbod samen met relevante lokale partijen en netwerken zoals jeugd- en welzijnsinstellingen, eerstelijnsgezondheidszorg, onderwijs, sportaanbieders et cetera. De buurtsportcoach zal dit aanbod daadwerkelijk vorm geven en uitvoeren in de buurt. De werkgroep heeft een stappenplan opgesteld met model samenwerkingsovereenkomsten voor de invoering van de buurtsportcoaches.

Stap 1: Kiezen voor buurtsportcoaches, de intentieverklaring van de gemeente.

Stap 2: Overleg over gemeentelijk beleid sport en bewegen, de lokale overeenkomst.

Stap 3: De gemeentelijke subsidieverordening.

Stap 4: De samenwerkingsovereenkomst tussen twee 'combi organisaties'.

Stap 5: De arbeidsovereenkomst.

Stap 6: Aan de slag met de buurtsportcoach.

Stap 7: Evaluatie.

Aanbevelingen:

1. De werkgroep adviseert de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties om daar waar dat nog niet is gebeurd, ernaar te streven om op korte termijn sluitende afspraken te maken over de te hanteren rechtspositie van buurtsportcoaches in de verschillende sectoren waarin deze werkzaam zullen zijn.
Zie hiervoor verder hoofdstuk 6 en bijlage 5.
2. De werkgroep adviseert de sociale partners in de sectoren onderwijs, sport, cultuur, kinderopvang, zorg en welzijn hiervoor model-arbeidsovereenkomsten op sectoraal niveau te ontwikkelen.
3. De werkgroep adviseert de gemeenten en hun lokale partners om periodiek te evalueren:
  - a. of de invoering van de buurtsportcoaches er daadwerkelijk toe heeft geleid dat meer mensen in de buurten zijn gaan sporten en bewegen;
  - b. welke doelgroepen en sectoren met dit initiatief worden bereikt en welke doelgroepen en sectoren niet of veel minder worden bereikt;
  - c. welke knelpunten worden ervaren en of deze knelpunten op lokaal niveau kunnen worden weggenomen of dat zij vragen om een landelijke bovensectorale aanpak.Daar waar nodig en mogelijk kan dan worden bijgestuurd.

1.4 BTW-problematiek

Het detacheren van personeel en de daarmee samenhangende omzetbelasting (BTW) vormt voor de inlener een kostprijsverhogende factor en blijkt daarmee een belangrijke hindernis bij de uitwisseling van personeel tussen instellingen die samenwerken bij het realiseren van meer sport en bewegen in de buurt. Bij de invoering van de combinatiefuncties heeft de toenmalige Taskforce Combinatiefuncties zich sterk gemaakt voor het realiseren van een BTW-vrijstelling voor combinatiefuncties. Nu, vier jaar verder, blijkt het probleem nog niet opgelost. Daarbij komt nog dat bij indertijd gekozen oplossingen zoals de uitleenovereenkomst 'om niet' op veel plaatsen in Nederland toch BTW wordt geheven door de belastingdienst.

Aanbevelingen:

4. De werkgroep adviseert gemeenten en hun lokale partners om bij elke vorm van samenwerking vooraf te overleggen met de regionale belastinginspecteur in verband met mogelijke BTW-heffing.

1.5 Werkgeverschap

Er zijn verschillende manieren om het werkgeverschap te regelen bij buurtsportcoaches.

De keuze hangt van meerdere factoren af en kan op lokaal niveau verschillend uitpakken.

Bij de keuze van het werkgeverschap heeft de werkgroep de volgende modellen uitgewerkt:

- Uitleen om 'niet' (zonder financiële verrekening).
- Regeling op basis van 'kosten voor gemene rekening' (vooraf wordt een verdeelsleutel voor de kosten bepaald).
- Detachering (werkgeverschap bij één van de partners).
- Overige modellen (werkgeversinstituut, aparte stichting, payroll-constructie, sportservicebureau).

Aanbevelingen:

5. Bij het hanteren van het model 'kosten voor gemene rekening' is de BTW-heffing sterk afhankelijk van de bepalingen die worden opgenomen in de subsidie-overeenkomst van de gemeente. De werkgroep adviseert organisaties die dit model hanteren rekening te houden met de eisen die de belastingdienst daaraan stelt, namelijk dat:
  - de kostenverdeelsleutel vooraf wordt vastgesteld;
  - de kostenverdeelsleutel voor de gehele periode vast staat;
  - geen tussentijdse aanpassing van de verdeelsleutel plaats vindt;
  - het alle kosten betreft, ook de na-ijlende kosten;
  - de buurtsportcoach onder toezicht en leiding van beide organisaties staat.
6. De werkgroep adviseert de betrokken partijen er op toe te zien dat wanneer het werkgeverschap bij een derde partij wordt belegd, de toepasselijke cao tenminste vergelijkbaar is met de cao Sport.

1.6 Rechtspositie

Het werkgeverschap van de buurtsportcoaches kan op verschillende manieren geregeld worden. Op basis van de ervaringen met de invoering van de combinatiefunctie kan worden geconstateerd dat de verschillende sectoren in staat zijn om, ieder op hun eigen manier en in eigen mate, het werkgeverschap op zich nemen. De cao van de formele werkgever van de buurtsportcoach is leidend. De werkgroep onderkent dat deze verschillen in werkgeverschap leiden tot verschillen in arbeidsvoorwaarden. Tegelijkertijd is de werkgroep van mening dat het onwenselijk is als er te grote verschillen gaan ontstaan tussen de arbeidsvoorwaarden van buurtsportcoaches die op een vergelijkbaar niveau functioneren.

De werkgroep heeft uiteraard niet de wens noch de bevoegdheid om bindende uitspraken te doen over cao-gerelateerde zaken. Dit is de uitsluitende bevoegdheid van de werkgevers- en werknemersorganisaties in de betrokken sectoren.

Aanbevelingen:

7. De cao van de formele werkgever van de buurtsportcoach is in principe leidend. De werkgroep adviseert de organisaties van werkgevers en werknemers op sectoraal niveau specifieke afspraken te maken over het al dan niet toepassen van de cao op dat deel van de functie en werkzaamheden dat wordt uitgevoerd in een andere sector. Dit in navolging van de cao Primair Onderwijs. Indien deze afspraken niet op sectorniveau worden gemaakt of kunnen worden gemaakt (bijvoorbeeld vanwege het ontbreken van een sector-cao), adviseert de werkgroep deze afspraken te maken op werkgeversniveau.
8. De werkgroep adviseert dat commerciële sportaanbieders zoveel en volledig mogelijk aansluiten bij de cao Sport inclusief de Functie Niveau Matrix.
9. De werkgroep adviseert gemeenten om bij het toekennen van subsidie voor buurtsportcoaches voorwaarden te stellen aan het niveau van de arbeidsvoorwaarden die worden aangeboden en de kwaliteit en continuïteit van het werkgeverschap door commerciële sportaanbieders, waarbij de cao Sport als minimumniveau wordt aangehouden.

1.7 Voorbeeldfuncties

De buurtsportcoach zal, anders dan de huidige combinatiefunctionarissen, niet alleen werkzaam zijn met de doelgroep jeugd, maar met een grote verscheidenheid aan mensen in diverse omgevingen. Dit brengt een verscheidenheid aan partners met zich mee. De verwachting is dat de buurtsportcoach werkzaam zal zijn in de volgende werkvelden:

- Sport en onderwijs / kinderopvang / peuterspeelzalen
- Sport en ouderen(voorzieningen)
- Sport en (jeugd)zorginstellingen
- Sport en buurt

Bij de gekozen onderverdeling in de vier werkvelden (Onderwijs, Zorg, Ouderen en de Buurt) zijn op- en aanmerkingen te plaatsen. De verschillende werkvelden overlappen elkaar op onderdelen. De werkgroep heeft voor deze werkvelden gekozen, omdat deze keuze aansluit bij de vraag naar buurtsportcoaches die naar verwachting zal ontstaan. Onderwijs / kinderopvang / peuterspeelzalen wordt gezien als een apart werkveld voor de doelgroep van kinderen en jongeren. Het werkveld met ouderen krijgt de komende jaren extra aandacht en zal de komende jaren een groeiende doelgroep vertegenwoordigen. Het gaat om ouderen in zorgtrajecten en om ouderen daarbuiten. Ook in de zorg zal sprake zijn van het werk met kinderen en jongeren, maar hier is sprake van een andere vraag dan in het onderwijs en de kinderopvang. Ook is er sprake van overlap in de werkvelden 'Zorg' en 'Ouderen'. Het werkveld 'Sport en buurt' heeft betrekking op een verzameling van activiteiten gericht op buurtbewoners en medewerkers van bedrijven in de buurt (die nog niet of onvoldoende sporten en bewegen).

In dit rapport en de bijbehorende handreikingen wordt gewerkt met voorbeeldfuncties. Deze voorbeeldfuncties bevatten het basismateriaal waarmee individuele functies op lokaal niveau kunnen worden samengesteld. De voorbeeldfuncties vragen altijd om een eigen bewerking en kunnen dus niet één op één worden overgenomen.

De functie van de buurtsportcoach is langs de lijn van de verschillende werkvelden uitgewerkt in voorbeeldfuncties aansluitend op drie opleidingsniveaus: mbo-niveau 3, mbo-niveau 4 en hbo-niveau 5. In de betrokken cao kan vervolgens worden bepaald waar en op welke wijze een dergelijke functie met het genoemde niveau kan worden ingepast in het eigen sectorale functiebouwwerk en het daarbij behorende functiewaarderingssysteem. Waar dat niet mogelijk is, zal uiteindelijk het functieniveau in de cao die wordt toegepast bepalend zijn.

In aanvulling op de voorbeeldfuncties is met het oog op de invulling van het opleidingsaanbod voor de buurtsportcoaches ook aandacht besteed aan de competenties van buurtsportcoaches. Het vaststellen van de gewenste competenties voor buurtsportcoaches is relevant voor de invulling van het opleidingsaanbod.

De werkgroep gaat uit van vier specifieke karakteristieken:

- Oriëntatie op de omgeving
- Organiserend vermogen
- Professionaliteit
- Aandacht voor de doelgroep

1.8 Opleidingen en kwaliteit

Een groot aantal gemeenten heeft aangegeven buurtsportcoaches te willen invoeren. Verwacht wordt dat het beoogde aantal van zo'n 2900 fte's buurtsportcoaches / combinatiefuncties aan het einde van 2013 zal worden bereikt. Hiermee worden de kwantitatieve doelstellingen gehaald. De aandacht van de werkgroep gaat daarom vooral uit naar de kwaliteit van buurtsportcoaches. Verdere professionalisering zal de komende jaren een belangrijk aandachtspunt zijn. Hiervoor zijn de kwaliteit van de initiële opleidingen, het nascholingsaanbod en de mogelijkheden voor buurtsportcoaches voor onderlinge kennisdeling van groot belang. Een totaaloverzicht van de relevante initiële en postinitiële opleidingen en het commerciële cursusaanbod ontbreekt. Voor de toekomstige buurtsportcoaches is het belangrijk dat een dergelijk overzicht er wel komt. De werkgroep adviseert de ministeries van VWS en OCW het voortouw te nemen om het tot stand komen van een dergelijk overzicht te bevorderen in samenspraak met de opleidingen.

Een ander punt is dat tot nu toe bij de opleidingen een duidelijk beeld ontbreekt van de verschillende werkgebieden en de doelgroepen waarmee de buurtsportcoaches te maken krijgen. De opleidingen voorzien daarom nog niet in een volledig aanbod dat zorgt voor de noodzakelijke kennis van alle specifieke doelgroepen. Om dit aanvullende aanbod te kunnen ontwikkelen in de vorm van keuzevakken, combinaties met andere opleidingsrichtingen of een gericht nascholingsaanbod hebben de opleidingen behoefte aan duidelijke voorbeeldfuncties met bijbehorende competenties. Het door de werkgroep ontwikkelde materiaal en de functies die de komende periode in de praktijk gaan ontstaan, leveren de noodzakelijke input voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs / de opleiding voor de buurtsportcoach / combinatiefunctionaris.

De werkgroep constateert verder dat buurtsportcoaches, naast goede bij het werk aansluitende opleidingen en cursussen, behoefte (zullen) hebben aan goede begeleiding door de werkgever, kennisuitwisseling in lokaal/regionaal verband en een (digitaal) platform dat hen de gelegenheid biedt tot het delen van kennis, vragen en ervaringen. Hiermee kan het werk van de buurtsportcoaches een kwaliteitsimpuls krijgen. Er zijn verschillende mogelijkheden om een dergelijk digitaal platform in te richten. Dit kan bijvoorbeeld worden geplaatst op de website van 'Sport in de buurt'. Een andere mogelijkheid is om daarvoor een interactief platform te ontwikkelen in samenwerking met Kennisnet. Ook is het mogelijk om aan te sluiten bij al bestaande interactieve netwerken voor combinatiefunctionarissen.

Aanbevelingen:

10. De werkgroep adviseert VWS en OCW om de komende periode gericht in te zetten op de kwaliteit, de professionalisering, de ondersteuning en begeleiding van buurtsportcoaches op de werkvloer.
11. Het is van belang dat de opleidingsinstituten het palet aan initiële en postinitiële opleidingen duidelijker weergeven waardoor dit inzichtelijker wordt voor potentiële deelnemers. Daarnaast zorgt een dergelijk overzicht ervoor dat het gesprek met het werkveld kan worden gevoerd over de wensen die daar leven ten aanzien van de competenties van toekomstige buurtsportcoaches en de aanpassingen/aanvullingen die dat mogelijk vraagt van de opleidingen. Dit geldt zowel voor mbo- als hbo-opleidingen.
12. De opleidingsinstituten hebben behoefte aan het in kaart brengen van de werkgebieden en functieprofielen van de buurtsportcoaches, zodat zij hun opleidingen kunnen inrichten op het ontwikkelen van de specifieke competenties die gevraagd worden. Het is daarom aan te bevelen dat de vraagkant (het werkveld) en de aanbodkant (de opleidingsinstituten) hierover met elkaar in gesprek gaan ten behoeve van de aansluiting tussen vraag en aanbod. Gemeenten, organisaties op het terrein van welzijn, zorg, jeugdzorg, kinderopvang, onderwijs en sport kunnen hierbij worden betrokken.
13. Niet het gehele opleidingsaanbod voor de buurtsportcoaches hoeft te zijn opgenomen in de initiële opleidingen. Het is ook goed mogelijk om het ontwikkelen van een aantal specifieke competenties gericht op het werken met specifieke doelgroepen in het nascholingsaanbod onder te brengen. Ook dit aanbod dient in kaart te worden gebracht.
14. De werkgroep adviseert VWS en OCW om ook het commerciële opleidingsaanbod in kaart te (laten) brengen en te bevorderen dat de kwaliteit van dit aanbod wordt geborgd.
15. Daar waar de buurtsportcoach in de praktijk te maken krijgt met meerdere werkvelden, ligt het voor de hand om in het mbo en hbo de mogelijkheid te bieden van intersectorale opleidingsprogramma's waarbij deelnemers in de laatste jaren van hun opleiding kennis kunnen maken met specifieke doelgroepen van de buurtsportcoaches. Geredeneerd vanuit functies en competenties kan worden bepaald op welke onderdelen er nog behoefte zal zijn aan extra opleiding. Op basis van de inventarisatie in mbo en hbo kan worden bekeken of opleidingen/cursussen al beschikbaar zijn en waar dan nog aan moet worden gewerkt.
16. De werkgroep adviseert de betrokken organisaties en opleidingsinstituten een (digitaal) platform in te richten dat door de buurtsportcoaches kan worden gebruikt voor het uitwisselen van kennis, vragen en ervaringen.

1.9 Implementatie

Van de invoering van de combinatiefuncties kan worden geleerd dat bovensectorale coördinatie en overleg nodig is om te voorkomen dat sectorspecifieke informatievoorziening en voortgangsbewaking tot versnippering leiden. Bij de invoering van de buurtsportcoaches zijn meer sectoren betrokken dan bij de invoering van de combinatiefuncties. Ervaringen in de werkgroep leren dat er winst kan worden geboekt door op bovensectoraal niveau kennis en ervaringen te delen.

Aanbevelingen:

17. De werkgroep adviseert VWS en OCW om de afstemming tussen de verschillende sectoren en, waar nodig, de voortgangsbewaking op bovensectoraal niveau te beleggen.

buurtsportcoaches. achtergronden. bestuurlijk akkoord

2.1 Even terug en dan vooruit

Op 10 december 2007 is de kaderstellende overeenkomst 'Bestuurlijke afspraken impuls brede scholen, sport en cultuur'¹ door de bewindslieden van sport, cultuur en onderwijs, de VNG, NOC/NSF, de gezamenlijke bestuurlijke organisaties van het onderwijs en de Cultuurformatie ondertekend. Hiermee heeft het Kabinet een structurele impuls gegeven aan de ontwikkeling van een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur. De samenwerking tussen deze sectoren heeft bij uitstek vorm en inhoud gekregen met de realisering van zogenaamde combinatiefuncties. De middelen zijn in een aantal tranches aan de gemeenten ter beschikking gesteld. Met de tot nu aan de gemeenten ter beschikking gestelde middelen zijn naar verwachting eind 2012 in totaal 1850 fte's combinatiefuncties ingevuld.

Gezien de succesvolle inzet van combinatiefuncties op en rond de school en bij de sportverenigingen, geïnitieerd door het ministerie van OCW en het ministerie van VWS, heeft de minister van VWS besloten meer combinatiefuncties te realiseren die met een verbrede inzet nog meer mensen kunnen laten sporten en bewegen in de buurt. Deze functies worden 'buurtsportcoaches' genoemd. Naast de bestaande doelen op het terrein van onderwijs, sport en cultuur wordt ingezet op het beter verbinden van de sportsector met onder meer de volgende sectoren:

- zorg;
- welzijn;
- kinderopvang;
- jeugdzorg;
- bedrijfsleven.

Door deze uitbreiding van de impuls moeten eind 2013 in totaal 2900 fte's gerealiseerd zijn. Dit is inclusief de huidige combinatiefuncties. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een addendum op de Bestuurlijke afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur² dat op 13 februari 2012 is ondertekend door de minister van VWS, mede namens de minister van OCW en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Beide impulsen worden gecombineerd en dragen vanaf 2012 de naam 'Brede impuls combinatiefuncties'.

2.2 Brede impuls combinatiefuncties

De Brede impuls combinatiefuncties houdt in de eerste plaats in dat het structurele karakter van de huidige Impuls brede scholen, sport en cultuur, zoals verwoord in de Bestuurlijke afspraken impuls brede scholen, sport en cultuur van december 2007 - inclusief de aanpassingen van oktober 2009 en juni 2011 - blijft behouden, uitgezonderd aanpassingen zoals verwoord in dit addendum.

Het ministerie van VWS stelt aan gemeenten per 1 januari 2012 een structureel bedrag van € 8 miljoen extra beschikbaar en op 1 januari 2013 zal er nogmaals € 11 miljoen extra structureel beschikbaar komen. De extra middelen uit 2012 en 2013 worden ingezet voor buurtsportcoaches.

Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden:

- Van gemeenten wordt verwacht dat zij zich inspannen om buurtsportcoaches in dienst te (laten) nemen.
- Deze medewerkers organiseren een sport- en beweegaanbod in de buurt.
- De medewerkers maken een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals welzijn, zorg, gezondheid, bedrijven, BSO/kinderopvang en onderwijs.
- Inzet van de buurtsportcoaches vindt plaats onder regie van de gemeenten.

¹ Zie bijlage 1

² Zie bijlage 3

Voor het extra budget kunnen gemeenten kiezen om extra fte's aan buurtsportcoaches te realiseren. Hierbij kan worden gekozen voor 60-80-100-120-140% (deze laatste mogelijkheid geldt alleen bij resterend budget) van het oorspronkelijk te realiseren budget.

Er geldt een normbedrag van € 50.000,-- per fte per jaar. De rijksoverheid keert, via een decentralisatie-uitkering, € 20.000,-- uit per fte per jaar aan gemeenten. Met de VNG is afgesproken dat de deelnemende gemeenten vanaf het eerste jaar van deelname 60% cofinanciering organiseren.

Alle gemeenten zijn benaderd om deel te nemen. Bij de daadwerkelijke toedeling van de middelen wordt begonnen met de gemeenten die tot nu nog niet deelnemen aan de Impuls. Vervolgens zullen gemeenten worden benaderd die tussentijds zijn gestopt met de Impuls. Bij de verdeling van het resterende budget wordt de volgorde gebruikt zoals deze van 2008 tot en met 2011 is gehanteerd. Dat wil zeggen dat de volgorde van de lijsten zoals opgesteld voor de 1e tot en met de 4e tranche Impuls brede scholen, sport en cultuur -gemeenten wordt aanhouden, waarbij wordt uitgegaan van het beschikbare budget.

2.3 Mogelijkheden vanaf 2012

De inzet van de middelen binnen de Brede impuls combinatiefuncties is vanaf 1 januari 2012 gebonden aan de volgende mogelijkheden. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het nieuwe geld vanaf 2012 expliciet aan de inzet van buurtsportcoaches moet worden besteed.

- De medewerker is werkzaam in de sectoren cultuur, onderwijs en/of sport en/of nieuwe sectoren zoals welzijn, gezondheidszorg en buitenschoolse opvang/kinderopvang en commerciële sportaanbieders.
- Gemeenten dienen qua cofinanciering 60% van het totaalbedrag per fte, namelijk
- 30.000,-- per jaar op lokaal niveau te organiseren.

Op termijn worden de middelen van bovengenoemde decentralisatie-uitkering mogelijk overgeheveld naar de Algemene Middelen van het Gemeentefonds.

2.4 Definities van de combinatiefunctie en de buurtsportcoach

2.4.1 Een combinatiefunctie is:

Een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk – of in ieder geval voor een substantieel deel – te werk gesteld wordt in of ten behoeve van twee werkvelden/sectoren. Eén combinatiefunctie bestaat daarom uit tenminste twee delen.

De combinatiefunctionarissen die zijn aangesteld in het kader van de Impuls brede scholen, sport en cultuur zijn werkzaam in twee van de aangewezen sectoren (onderwijs, sport en cultuur).

2.4.2 Buurtsportcoaches zijn:

Combinatiefunctionarissen met als specifieke opdracht het organiseren van een sport- en beweegaanbod in de buurt en het maken van een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals zorg, welzijn, jeugdzorg en kinderopvang en onderwijs. Er is altijd sprake van een combinatie met sport en bewegen.

De buurtsportcoaches worden aangesteld met de extra middelen die de minister van VWS vanaf 1 januari 2012 ter beschikking stelt.

verantwoording, werkwijze en samenstelling van de werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches

Om de invoering van buurtsportcoaches succesvol te laten verlopen, is flankerend beleid nodig. Hiervoor is de Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches in het leven geroepen. Deze werkgroep bestaat uit mensen met expertise op het gebied van (commerciële) sport, welzijn en zorg, maar ook uit de sectoren onderwijs, kinderopvang, cultuur en gemeenten.

3.1 De opdracht

De minister van VWS wil op korte termijn flankerend beleid hebben ontwikkeld ten aanzien van buurtsportcoaches dat kan rekenen op draagvlak bij belanghebbende partijen en organisaties. Van te ontwikkelen beleid en producten dient een stimulerende werking uit te gaan, zodat op lokaal niveau op een zo kort mogelijke termijn gestart kan worden met de buurtsportcoaches.

Om dit te kunnen realiseren heeft het ministerie van VWS de Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches ingericht die dit flankerend beleid zal toetsen. Deze werkgroep heeft onder leiding van Philip Geelkerken, directeur van het CAOP, daarbij ondersteund door Van Beekveld & Terpstra Organisatieadviesbureau, deze rapportage met flankerend beleid voor de invoering van de buurtsportcoaches opgesteld.

De werkgroep had als opdracht het opleveren van in ieder geval de volgende producten:

Het ontwikkelen van functiebeschrijvingen en -waarderingen van de buurtsportcoaches in tenminste de werkvelden zorg, welzijn, commerciële sportaanbieders, onderwijs (mbo) en jeugdzorg.

- Het toetsen en eventueel aanpassen van bestaande functiebeschrijvingen en -waarderingen van combinatiefuncties.
- Het adviseren over de aansluiting bij de diverse cao's.
- Het doen van aanbevelingen aan de opleidingsorganisaties:
  - om te komen tot een overzicht van welke opleidingen aansluiten bij de competenties en bevoegdheden van de verschillende buurtsportcoaches;
  - om te komen met voorstellen voor aanvullende cursussen en opleidingen, indien blijkt dat de huidige opleidingen onvoldoende aansluiten op de gewenste competenties voor buurtsportcoaches.

3.2 Relatie met de eindrapportage van de Taskforce Combinatiefuncties: 'Aan het werk met Combinatiefuncties' en andere bronnen

Het werk van de Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches ligt in het verlengde van de werkzaamheden van de Taskforce combinatiefunctie uit 2008. De te ontwikkelen producten zijn deels een aanpassing en/of actualisering van het bestaande materiaal van de Taskforce Combinatiefuncties en deels een aanvulling daarop, waar het de buurtsportcoaches betreft.

Het eindrapport van de Taskforce Combinatiefuncties uit 2008 vormt de belangrijkste bron voor dit rapport met bijlagen. Het nog relevante materiaal uit het rapport van de Taskforce Combinatiefuncties is geredigeerd, aangepast en aangevuld en vervolgens opgenomen in dit rapport met bijlagen.

In een enkel geval wordt verwezen naar de Taskforce Belemmeringen³ als het gaat om belemmering in wet- en regelgeving die kansrijke verbindingen tussen de sportsector en andere sectoren in de weg staan. Deze Taskforce zal zich onder andere richten op de BTW-problematiek.

³ De gemeente houdt bij het formuleren van gemeentelijk beleid rekening met beleidsvoornemens van andere organisaties die hun effect hebben in de buurt, zoals het beleid met betrekking tot buurtzorg: www.buurtzorgnederland.com.

Andere bronnen zijn:

- De beleidsbrief sport 'Sport en Bewegen in Olympisch perspectief', mei 2011.
- Het programma Sport en Bewegen in de Buurt, november 2011.
- De bestuurlijke afspraken tussen OCW, VWS en VNG.
- De Monitor Impuls brede school, sport en cultuur 2010 en 2011, van BMC in opdracht van de VNG.
- 'Impuls nader bekeken: meer en beter', onderzoek naar de combinatiefuncties uit 2011 van het Mulier Instituut.
- De arbeidsmarktmonitor Sport 2011.
- 'Effecten van de inzet van combinatiefuncties in het onderwijs', Oberon maart 2011.
- Een aantal publicaties van de Projectgroep Combinatiefuncties Onderwijs, waaronder een gedeelte van het in bijlage 5 opgenomen overzicht van relevante cao's.
- Een aantal factsheets over de combinatiefuncties van de VNG.

Daarnaast is gebruik gemaakt van een grote hoeveelheid materiaal dat is aangedragen door de organisaties die betrokken waren bij de werkgroep en de verschillende expertmeetings.

3.3 De Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches

De werkgroep was als volgt samengesteld:

- Edwin van Bokhoven, PO-Raad
- René van den Burg, Werkgevers in de Sport (WOS)
- Han Dahlmans, MBO Raad
- Violette van Empel, Projectgroep Combinatiefuncties Onderwijs/VBS
- Mariska Exalto, FNV Sport
- Philip Geelkerken, voorzitter
- Bert Holvast, Cultuurformatie
- Carin Hoorn, Jeugdzorg Nederland
- Lydia Jongmans, Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Riny van Lier, Actiz, organisatie van zorgondernemers
- Edwin Luttkik, MOgroep
- Matthijs van Manen, Abvakabo FNV
- Frans Mentjox, VO-raad
- Patrick Rijnbeek, Nederlands Instituut Sport en Bewegen (NISB)
- Roland Rijshouwer, NOC*NSF
- Marc Roosenboom, Landelijke Vereniging Georganiseerde eerste lijn (LVG)
- Anne Soldaat, Branchevereniging Kinderopvang
- Jilles Veenstra, Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO)
- Ronald Wouters, Fit!vak, brancheorganisatie erkende sport- en bewegingscentra

De ministeries van OCW en VWS hebben geparticipeerd als waarnemer bij de werkgroepbijeenkomsten. Het projectsecretariaat van de Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches lag in handen van Van Beekveld & Terpstra Organisatieadviesbureau. De werkgroep is in totaal vier keer bijeen geweest. Daarnaast hebben verschillende leden van de werkgroep geparticipeerd in één of meer expertmeetings over de onderwerpen opleidingen en kwaliteit, sport, gezondheidszorg en onderwijs.

3.4 Expertmeetings

Aan de expertmeetings is deelgenomen door vertegenwoordigers van de volgende organisaties.

Expertmeeting sport

- Fit!vak, brancheorganisatie erkende sport- en bewegingscentra
- NOC*NSF

- Sportkracht 12 (provinciale sportservicebureaus)
- Vereniging Sport en Gemeenten
- Vereniging sportbedrijven Nederland
- Werkgevers in Sport

Expertmeeting gezondheidszorg

- Actiz, organisatie van sportondernemers
- GGD Nederland
- KNGF, Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie
- LHV, Landelijke Huisartsen Vereniging
- LVG, Landelijke Vereniging Georganiseerde eerste lijn
- NISB, Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen
- NVD, Nederlands Vereniging van Diëtisten
- ROS, Regionale ondersteuningsstructuur eerstelijnsgezondheidszorg

Expertmeeting opleidingen en kwaliteit

- ALODO, overleg van directeurs van de Sporthogescholen, - instituten en -academies
- Calibris, kenniscentrum voor leren in de praktijk in Zorg, Welzijn en Sport
- NOC*NSF
- MBO Raad
- SLO, nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling
- Vereniging Sport en Bewegen

Expertmeeting onderwijs

- Algemene Onderwijsbond
- CNV-Onderwijs
- Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding, KVLO
- MBO Raad
- Projectgroep Combinatiefuncties Onderwijs
- PO-Raad
- VO-raad

buurtsportcoaches invoeren. hoe gaat dat?

4.1 Uitgangspunten en aandachtspunten

Wat staat een gemeente en de lokale organisaties te wachten als zij willen overgaan tot het invoeren van buurtsportcoaches, ofwel: hoe verloopt een dergelijk proces? Dit onderdeel van het advies bevat een 'stappenplan' met beeldmateriaal, dat als een handreiking gezien kan worden bij het invoeren van buurtsportcoaches.

De werkgroep pleit voor een zorgvuldig en weloverwogen proces. Buurtsportcoaches invoeren alleen omdat dit mogelijk is, c.q. daarvoor subsidie beschikbaar is, leidt vrijwel zeker tot niets. Van belang is dat er een inhoudelijk beleid aan ten grondslag ligt.

De werkgroep pleit voor een situatie waarin lokale partners (gemeenten en organisaties voor jeugdzorg, welzijn, kinderopvang, (commerciële) sportaanbieders, onderwijs en zorg in de gemeenten) hun samenwerking vormgeven vanuit een gemeenschappelijke visie op het belang van voldoende sporten en bewegen. Mensen die voldoende sporten en bewegen leggen een stevige basis voor een gezonde leefstijl, waardoor zij het risico op overgewicht, hartziekten, diabetes, depressie en sommige vormen van kanker verminderen.

De inzet van buurtsportcoaches is straks vooral het resultaat van gemeentelijk beleid. Deze inzet wordt mede gebaseerd op een analyse van de buurt. Daarbij wordt gekeken naar welke maatschappelijke thema's in een buurt spelen, waar organisaties en bewoners in de buurt behoefte aan hebben en waar bewoners nog onvoldoende kunnen sporten en bewegen. Om gemeenten te ondersteunen bij de analyse ontwikkelden VSG en NISB de buurtscan. Het doel van de buurtscan is gemeenten te helpen bij het ontwikkelen van een plan van aanpak voor een buurtgericht sport- en beweegaanbod dat aansluit op bestaand beleid.

De buurtscan maakt gebruik van instrumenten van onder andere sportraden, advies- en onderzoeksbureaus en van landelijke organisaties zoals NISB of Movisie. Een gemeente maakt zelf de keuze - eventueel samen met bewoners en betrokken organisaties - welke analysestappen ze willen doorlopen en welke instrumenten ze lokaal inzetten. Informatie over de buurtscan is te vinden op de website van het programma 'Sport en bewegen in de buurt'.

Gemeenten ontwikkelen het beweegaanbod samen met lokale organisaties en netwerken, zoals jeugd- en welzijnsinstellingen, eerstelijnsgezondheidszorg, onderwijs, sportaanbieders et cetera. De buurtsportcoach zal dit aanbod daadwerkelijk vorm geven en uitvoeren in de buurt.

De gemeente speelt dus een centrale rol bij de invoering van buurtsportcoaches. De inzet van buurtsportcoaches is het resultaat van lokaal maatwerk.

Met een aantal aandachts- of uitgangspunten moet rekening worden gehouden:

4.1.1 Werkgeverschap en financieringsafspraken

Werkgeverschap komt te liggen bij één van de samenwerkende partners of bij een derde partij die het formele werkgeverschap verzorgt. De gemeente coördineert de financiering van de buurtsportcoaches. Er geldt een normbedrag van €50.000,- per fte per jaar. De Rijksoverheid keert, via een decentralisatie-uitkering, €20.000,- per fte per jaar uit aan gemeenten. De deelnemende gemeenten organiseren per fte 60% (€30.000,-) cofinanciering. In overleg met de betrokken organisaties maakt de gemeente afspraken over de (co)financiering van de buurtsportcoaches. Leidend in de besluitvorming over de wijze van financiering is het vraagstuk waar het formele werkgeverschap van de buurtsportcoach wordt belegd.

Werknemers die benoemd worden als buurtsportcoach worden zoveel als mogelijk (op termijn) benoemd bij een van de samenwerkende partners in de gemeente. In voorkomende gevallen wordt het werkgeverschap belegd bij een derde organisatie, zoals een provinciaal sportservicebureau.

4.1.2 Kostenverhoging door BTW-heffing?

Bij het door een werkgever (uitlener) tegen vergoeding beschikbaar stellen van een werknemer met instandhouding van zijn dienstbetrekking aan een derde (inlener), om onder diens leiding en toezicht werkzaamheden te verrichten, is in beginsel omzetbelasting/BTW verschuldigd. Dit heeft een aanmerkelijke kostenverhogende werking voor de inlener. Er zijn constructies mogelijk om deze BTW-heffing te voorkomen (veelal in overleg met de belastinginspecteur). Uit ervaringen met de invoering van de combinatiefuncties blijkt dat er grote regionale verschillen bestaan bij de beoordeling van BTW-vrije constructies door de belastinginspecteurs. De trend lijkt te zijn dat BTW-vrije constructies steeds minder worden geaccepteerd. Bij de invoering van de buurtsportcoaches kan ook sprake zijn van publiek-private samenwerking. In die gevallen zal zeker geen sprake kunnen zijn van een BTW-vrijstelling.

4.1.3 Subsidiëren of aanbesteden

De grens tussen subsidiëren en aanbesteden is veelal vloeïend. Hoe meer er sprake is van een gemeentelijke verplichting en hoe meer soorten gegadigden er zijn, des te eerder is er sprake van aanbesteden. De werkgroep gaat er vanuit dat er bij het invoeren van buurtsportcoaches over het algemeen sprake zal zijn van subsidiëring. Gemeentelijk beleid, gericht op het algemeen belang vormt de basis voor de invoering van de buurtsportcoaches. Daarnaast zal over het algemeen worden gewerkt met een beperkt aantal lokale partners. Het is voor gemeenten uiteraard mogelijk om toch te kiezen voor aanbesteding. Zie bijlage 6 voor een schematisch overzicht van de verschillen tussen subsidiëren en aanbesteden.

4.1.4 Werkgeverschap

Twee of meer organisaties die hun samenwerking mede vormgeven door de inzet van buurtsportcoaches, moeten afspraken maken over de verantwoordelijkheden die met het werkgeverschap te maken hebben, zoals de verantwoordelijkheid in aansturing, de verdeling van de risico's bij ziekte en arbeidsongeschiktheid en de verdeling van de kosten bij eventuele bovenwettelijke regelingen, zoals vastgelegd in cao's.

4.2 Stappenplan

De werkgroep heeft de uitgangspunten en aandachtspunten uit de vorige paragraaf vertaald in een stappenplan voor de invoering van buurtsportcoaches.

Stap 1: Kiezen voor buurtsportcoaches: de intentieverklaring van de gemeente

- De gemeente komt in aanmerking voor een x-tal buurtsportcoaches, op grond van het 'Programma Sport en bewegen in de Buurt'/ Brede impuls combinatiefuncties van 13 februari 2012.
- De gemeente tekent een intentieverklaring, waarin wordt aangegeven hoeveel buurtsportcoaches zij wil inzetten. Hierbij kan worden gekozen voor 60-80-100-120-140% (140% alleen bij resterend budget)
- Afgifte van deze intentieverklaring aan de rijksoverheid zet de financiering van het rijk via een storting in het gemeentefonds in gang.
- De gemeenten zijn via de meicirculaire Gemeentefonds 2012 officieel geïnformeerd over de bedragen.
- Hieruit volgt dan tevens dat de gemeente garant staat voor de structurele (co)financiering van het aantal te realiseren buurtsportcoaches.

Stap 2: Overleg over gemeentelijk beleid sport en bewegen

- De gemeente maakt met behulp van de buurtscan (www.sportindebuurt.nl) een inventarisatie van de behoefte aan activiteiten gericht op sport en bewegen in de buurt
- De gemeente zal bij de invoering van de buurtsportcoaches aansluiten bij het gemeentelijke beleid dat is gericht op het buurtgerichte sport- en beweegaanbod. Er zal vaak sprake zijn van een sterke samenhang met andere gemeentelijke beleidsterreinen, zoals zorg, welzijn en jeugdbeleid.

- De gemeente formuleert haar beleid gericht op meer sport en bewegen in de buurt en benoemt daarbij de beleids-terreinen waarop samenwerking wordt gezocht met en tussen in het bijzonder te noemen lokale partners. Hierbij wordt ook aangegeven in welke buurten samen met genoemde partners de mogelijke inzet van buurtsportcoaches wordt onderzocht en in welke buurten van deze functies gebruik zal worden gemaakt.
  - In dit overleg worden organisaties uit de zorg, onderwijs, kinderopvang, welzijn en (commerciële) sport betrokken. Dit kunnen publieke, gesubsidieerde en private organisaties zijn.
  - Afhankelijk van het gemeentelijke beleid en de gemeentelijke werkwijze kan worden gekozen voor één overkoepelende lokale overeenkomst of voor verschillende overeenkomsten met als doel het realiseren van meer sport en beweging in de buurt.
- Zie ook de model lokale overeenkomst onder nummer 1 van de handreikingen bij dit rapport.

Stap 3: De gemeentelijke subsidieverordening en subsidie-overeenkomst

- De gemeente zorgt voor de financiering van de buurtsportcoaches, mede met behulp van de extra gelden die daartoe van het ministerie VWS worden ontvangen.
- Afhankelijk van de keuzes die met de lokale organisaties worden gemaakt over de vraag wie het werkgeverschap voor zijn of haar rekening neemt, worden die financiële middelen ter beschikking gesteld aan de organisatie(s) waar de buurtsportcoach in dienst komt.
- Binnen de kaders van de gemeentelijke subsidieverordening worden subsidie-beschikkingen en waar nodig uitvoerings-overeenkomsten opgesteld tussen de gemeente en de betrokken lokale organisaties voor sport, welzijn en zorg.
- De gemeente draagt zorg voor een ordentelijke toepassing van de relevante bepalingen uit de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB).

Stap 4: De samenwerkingsovereenkomst tussen twee 'combi-organisaties'

Twee of meer lokale organisaties, die gezamenlijk één of meerdere buurtsportcoaches te werk stellen, sluiten een samenwerkingsovereenkomst, waarin zij onder andere vastleggen:

- Visie en doel met betrekking tot de inzet van de buurtsportcoach.
- Bij welke van de organisaties het werkgeverschap wordt belegd, c.q. de afspraken worden gemaakt over de gezags-verhouding tussen de (beide) werkgever(s) en de buurtsportcoach.
- De rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van de buurtsportcoach.
- Het functieprofiel en competenties van de buurtsportcoach.
- De wijze waarop de werving verloopt van de buurtsportcoach.
- De verantwoordelijkheidsverdeling in het kader van het werkgeverschap in relatie tot functioneren en beoordelen.
- Momenten van overleg.
- Verantwoording en verslaglegging.
- De duur van de verbintenis, die wordt aangegaan met de buurtsportcoach.
- Wat te doen bij ziekte van de buurtsportcoach.

Zie ook de model-samenwerkingsovereenkomsten tussen combi-organisaties in de handreikingen bij dit rapport.

Stap 5: De arbeidsovereenkomst

- Met inachtneming van de afspraken over de inzet van de buurtsportcoaches, zoals vast te leggen door sociale partners in de relevante cao's of in richtlijnen ten aanzien van de toepassing daarvan, wordt een arbeidsovereenkomst opgesteld voor de buurtsportcoach.
- De werkgroep adviseert de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties om daar waar dat nog niet is gebeurd, ernaar te streven om op korte termijn sluitende afspraken te maken over de te hanteren rechtspositie van buurtsportcoaches in de verschillende sectoren, waarin deze werkzaam zal zijn. Zie hiervoor verder hoofdstuk 6 en bijlage 5.
- De werkgroep adviseert de sociale partners in de sectoren onderwijs, sport, cultuur, kinderopvang, zorg en welzijn hiervoor model-arbeidsovereenkomsten op sectoraal niveau te ontwikkelen dan wel aan te sluiten bij de bestaande modellen in de sector.

- De werkgroep adviseert de gemeenten om toe te zien op het niveau van werkgeverschap van de lokale werkgevers van de buurtsportcoaches. Op deze wijze kan worden voorkomen dat al te grote verschillen ontstaan in rechtspositie tussen verschillende buurtsportcoaches van hetzelfde niveau.

Stap 6: En dan, aan de slag

Na stap 5 zijn de formaliteiten afgewikkeld en kan de buurtsportcoach aan de slag.

Met de invoering van de buurtsportcoaches wordt voortgegaan op de weg die voor een deel al succesvol is geplaveid door de combinatiefunctionarissen die in het kader van de Impuls brede scholen, cultuur en sport zijn benoemd en die in een groot aantal gemeenten naar tevredenheid functioneren. Bij de inzet van de buurtsportcoaches kan worden geleerd van de ervaringen die hiermee zijn opgedaan. Er is zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek gedaan naar de combinatiefuncties. Veel van wat dit onderzoek heeft opgeleverd, is direct toepasbaar op de buurtsportcoaches. De belangrijkste resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in bijlage 4.

Stap 7: Evaluatie⁴

De werkgroep adviseert de gemeenten en de betrokken lokale partners om periodiek te evalueren:

- of de invoering van de buurtsportcoaches er daadwerkelijk toe heeft geleid dat meer mensen in de buurten zijn gaan sporten en bewegen;
- welke doelgroepen en sectoren met dit initiatief worden bereikt en welke doelgroepen en sectoren niet of veel minder worden bereikt;
- welke knelpunten worden ervaren en of deze knelpunten op lokaal niveau kunnen worden weggenomen of dat zij vragen om een landelijke bovensectorale aanpak.

Daar waar nodig en mogelijk kan dan worden bijgestuurd.

⁴ In een eerder stadium hebben VWS, OCW en VNG afspraken gemaakt over de registratie van gegevens over het aantal combinatiefuncties onder wie buurtsportcoaches:

- Hoeveel gemeenten maken gebruik van de mogelijkheid om buurtsportcoaches aan te stellen?
- Hoeveel fte is er per gemeente gerealiseerd?
- Hoeveel fte's zijn in totaal gerealiseerd?
- Wordt cofinanciering publiek of privaat georganiseerd?
- In welke sectoren zijn de buurtsportcoaches of combinatiefuncties werkzaam?

Gelet op hetgeen tot op heden gebruikelijk is bij de output-monitoring van de combinatiefuncties zal ook gevraagd worden naar het werkgeverschap.

Over de bredere monitoring in het kader van het programma Sport en bewegen in de buurt zijn de besprekingen nog niet geheel afgerond. Het gaat dan om zaken als de output-monitoring van de Sportimpuls voor instellingen en de outcome-monitoring van het totaal.

5.1 Aandachtspunten bij samenwerking

5.1.1 BTW-heffing en detachering

Een buurtsportcoach is een combinatiefunctie, waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk of in ieder geval voor een substantieel deel te werk wordt gesteld in of ten behoeve van tenminste twee werkvelden/sectoren. In veel gevallen zal dit formeel moeten worden geregeld door middel van het detacheren van personeel.

Onder detachering van personeel wordt voor de heffing van omzetbelasting verstaan het door de werkgever (verder te noemen uitlener) tegen vergoeding ter beschikking stellen van een werknemer met instandhouding van zijn dienstbetrekking aan een derde (verder te noemen inlener), om onder diens leiding en toezicht werkzaamheden te verrichten. In beginsel is het detacheren van personeel voor de heffing van omzetbelasting een belaste dienst. Over de vergoeding dient in principe BTW te worden berekend. De over de detachering in rekening te brengen omzetbelasting dient door de uitlener aan de belastingdienst afgedragen te worden. De inlener kan de aan hem in rekening gebrachte omzetbelasting uitsluitend terugvragen indien door hem belaste prestaties voor de omzetbelasting worden verricht en hij dus BTW-plichtig is.

Een groot aantal van de organisaties in de sectoren die nu betrokken zijn bij het creëren van buurtsportcoaches, verrichten in principe voor de BTW vrijgestelde prestaties. Dit heeft tot gevolg dat de BTW, die aan een inlener in rekening wordt gebracht, niet voor teruggaaf in aanmerking komt! Dit geldt echter niet voor de kinderopvangorganisaties en de commerciële sportaanbieders, zoals fitnesscentra. Zij kunnen de BTW wel terugvragen.

Het detacheren van personeel en de daarmee samenhangende omzetbelasting vormt voor de inlener dus een kostprijsverhogende factor en blijkt daarmee een belangrijke hindernis bij de uitwisseling van personeel tussen instellingen die samenwerken bij het realiseren van meer sport en bewegen in de buurt. Bij de invoering van de combinatiefuncties heeft de toenmalige Taskforce Combinatiefuncties zich sterk gemaakt voor het realiseren van een BTW-vrijstelling voor combinatiefuncties. Nu vier jaar verder blijkt het probleem nog niet opgelost. Daarbij komt nog dat bij indertijd gekozen oplossingen zoals de uitleenovereenkomst 'om niet' op veel plaatsen in Nederland toch BTW wordt geheven door de belastingdienst.

De Taskforce Belemmeringen Buursportcoaches onder leiding van Onno Hoes, burgemeester van Maastricht, heeft als opdracht om zich in te zetten om lopende processen in relatie tot buurtsportcoaches te versnellen, belemmeringen en onduidelijkheden in wet- en regelgeving weg te nemen en hiermee ruim baan te maken voor intersectorale samenwerking. Ook het BTW vraagstuk heeft de aandacht van de Taskforce. De Rijksoverheid, als mede ondertekenaar van het bestuurlijk akkoord, kan hier een specifiek aanvullende rol vervullen door in het publieke domein de kostenverhogende werking van de BTW-heffing bij detacheringen in het kader van buurtsportcoaches / combinatiefuncties op te heffen. Vooralsnog is dit echter nog niet het geval.

5.1.2 Financiering van buurtsportcoaches en de (gevolgen voor) BTW-heffing

Uitgangspunt voor het werkgeverschap vormt de afspraak in de Brede impuls combinatiefuncties (De Impuls Brede scholen, sport en cultuur + het addendum) dat buurtsportcoaches en andere combinatiefunctionarissen zoveel mogelijk worden benoemd/aangesteld bij een van de samenwerkende partners in de gemeente organisaties voor sport, welzijn, zorg, kinderopvang, onderwijs en jeugdzorg. In voorkomende gevallen wordt het werkgeverschap belegd bij een derde organisatie. Belangrijk is dat er sprake is van krachtig werkgeverschap, waarbinnen continuïteit in de arbeidsrelatie is gewaarborgd en reële arbeidsvoorwaarden.

Het ligt voor de hand dat het werkgeverschap van de buurtsportcoach wordt belegd bij de organisatie die ook verantwoordelijk is voor diens werkzaamheden. Tegelijkertijd heeft de ervaring met de combinatiefuncties geleerd dat andere oplossingen, waarbij het formele werkgeverschap elders is belegd, goed kunnen werken. In voorkomende gevallen kunnen belemmeringen met betrekking

tot de toepasselijke arbeidsvoorwaarden en dergelijke worden voorkomen. Als de benoeming/aanstelling kan plaatsvinden bij één van eerstgenoemde organisaties, zal de gemeente het geld hiervoor beschikbaar stellen aan de organisatie(s) waar de buurtsportcoach in dienst komt. Voor de onderlinge verrekening tussen de twee organisaties, waar de buurtsportcoach werkzaamheden verricht, is dan een aantal opties beschikbaar.

De werkgroep heeft deze opties in kaart gebracht en modellen laten ontwikkelen voor samenwerkingsovereenkomsten. Hieronder worden deze modellen kort omschreven. In de handreikingen bij dit rapport zijn de formele modellen opgenomen. Deze kunnen rechtstreeks worden toegepast. De werkgroep heeft daarbij allereerst gekeken naar mogelijke alternatieven, waarin geen hinder wordt ondervonden van de BTW-heffing. De mogelijkheden zijn echter beperkt, zeker als één van de samenwerkende organisaties zelf het werkgeverschap op zich neemt.

De werkgroep adviseert om bij alle modellen van samenwerking in paragraaf 5.2 vooraf overleg te voeren en afspraken te maken met de regionale belastinginspecteur over de eventuele BTW(-vrijstelling).

5.2 Modellen van samenwerking tussen organisaties voor sport, welzijn en zorg, onderwijs, kinderopvang, jeugdzorg en bedrijfsleven

Er zijn verschillende manieren om het werkgeverschap te regelen bij buurtsportcoaches.

De keuze hiervoor zal van meerdere factoren afhangen en kan bij gemeenten dus verschillend uitpakken.

Bij elk model is uitgegaan van een overkoepelende samenwerkingsovereenkomst tussen de beide instellingen, waarin algemene aspecten van de onderlinge samenwerking worden geregeld. Zie ook hoofdstuk 3, Stappenplan, stap 4.

Bij de keuze van het werkgeverschap zijn de volgende modellen uitgewerkt:

1. Uitleen om 'niet'
2. Regeling op basis van kosten van gemene rekening
3. Detachering
4. Overige modellen (werkgeversinstituut, aparte stichting, payroll-constructie, sportservicebureau)

1. Tewerkstelling 'om niet' vanuit instelling A naar instelling B

Als de gemeente ervoor kiest om de financiering van een buurtsportcoach voor 100% te laten lopen bij instelling A, zal er geen financiële verrekening tussen A en B hoeven plaats te vinden. In dat geval ontstaat een soort trekkingsrecht van instelling B bij instelling A en kan worden volstaan met een uitleenovereenkomst 'om niet'.

In een modelovereenkomst leggen de twee partijen vast op welke wijze de dienstverlening van/door de buurtsportcoach wordt ingericht.

Zie de handreikingen bij dit rapport onder nummer:

2. Model-samenwerkingsovereenkomst 'om niet' tussen instelling A en B
3. Model-uitleenovereenkomst 'om niet'

Regionale belastinginspecteurs verlenen bij dit model steeds vaker geen vrijstelling met als argument dat wanneer een specifieke prestatie wordt verwacht er geen sprake is van een uitleen 'om niet'.

2. Tewerkstelling van de buurtsportcoach vanuit instelling A naar instelling B op basis van de Regeling Kosten voor Gemene Rekening

Een oplossing voor het BTW-probleem is de regeling van de kosten voor gemene rekening. Hierbij wordt vooraf bepaald hoe de verdeelsleutel van de kosten zal zijn tussen partijen en mag achteraf geen verrekening van de werkelijke kosten meer plaatsvinden.

Het werkgeverschap wordt bij organisatie A belegd, de subsidiestroom loopt vanuit de gemeente naar instelling A en B.

Zie de handreikingen bij dit rapport onder nummer:

4. Model-samenwerkingsovereenkomst Kosten voor gemene rekening tussen instelling A en B
5. Modelregeling kosten voor gemene rekening

Aandachtspunt: bij het hanteren van dit model is de BTW-heffing sterk afhankelijk van de bepalingen die worden opgenomen in de subsidie-overeenkomst van de gemeente. De belastingdienst eist dat:

- de kostenverdeelsleutel vooraf wordt vastgesteld;
- de kostenverdeelsleutel voor de gehele periode vast staat;
- er geen tussentijdse aanpassing van de verdeelsleutel is;
- het alle kosten betreft, ook de na-ijlende kosten;
- de buurtsportcoach onder toezicht en leiding staat van beide organisaties.

3. Detachering van de buurtsportcoach vanuit instelling A naar instelling B

Indien partijen overeenkomen dat de gemeente de financiële middelen zal verdelen naar rato van de inzet van de buurtsportcoach over de beide sectoren/organisaties waar de buurtsportcoach werkzaam is, zal er sprake moeten zijn van een detacheringsovereenkomst tussen de formele werkgever (uitlener) en de inlenende organisatie (inlener).

Het werkgeverschap wordt bij organisatie A belegd, de subsidiestroom loopt vanuit de gemeente naar instelling A en B.

Zie de handreikingen bij dit rapport onder nummer:

6. Model-samenwerkingsovereenkomst Detachering tussen instelling A en B
7. Model-detacheringsovereenkomst

Aandachtspunt: bij dit model wordt wel voldaan aan het uitgangspunt dat de buurtsportcoach in dienst is bij één van de geprefereerde instellingen, maar er zal nagenoeg altijd sprake zijn van BTW-heffing. Tussen twee van BTW-vrijgestelde instellingen behoeft dat echter niet altijd het geval te zijn, indien deze vrijstelling ook het ter beschikking stellen van personeel betreft.

5.3 Overige constructies voor financiering en werkgeverschap

Niet elke werkgever in de sectoren sport, welzijn en zorg, onderwijs, kinderopvang en jeugdzorg is in staat om het werkgeversrisico dat samenhangt met de inzet van een buurtsportcoach te dragen. Het gaat niet alleen om loonkosten, maar ook om bijkomende kosten zoals ziekte en eventueel vervanging en de met goed werkgeverschap gepaard gaande verantwoordelijkheden. Er staat in dat geval een aantal alternatieven open voor de lokale partijen. Deze worden weergegeven in de onderstaande onderdelen.

4. Overige voorzieningen voor werkgeverschap op gemeentelijk niveau

Op gemeentelijk niveau kunnen alternatieve werkgeversconstructies bestaan of worden gecreëerd waarbij samenwerkende instellingen uit de sport, het onderwijs, de zorg, cultuur, kinderopvang of het welzijnswerk uit hun midden een instelling kiezen die voor de inzet van buurtsportcoaches de werkgeversrol uitoefent. Als de omvang van deze rol groeit, kunnen deze instellingen worden aangemerkt als werkgeversinstituut of kan er gekozen worden voor de gezamenlijke oprichting van een stichting. Verder zijn payroll-constructies met uitzendorganisaties en verloningsbedrijven mogelijk.

Afhankelijk van de opzet van deze voorzieningen moet wederom gekeken worden naar de mogelijke gevolgen voor de BTW-heffing. Voor al deze (potentiële) werkgeversconstructies geldt dat deze moeten functioneren met inachtneming van de voorwaarden genoemd in het besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 14 maart 2007 (CPP2007/347M, Stort.2007,57).

De Werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches kan deze mogelijkheden niet alle uitputtend in kaart brengen. Enkele voorbeelden:

Oprichten stichting

Een derde partij (doorgaans een speciaal daartoe in het leven geroepen stichting) neemt zowel het formeel als het materieel werkgeverschap voor haar rekening. In dat geval is er een subsidierelatie tussen deze stichting en de gemeente.

Inrichten van een stichting werkgeversinstituut door de gemeente

Dit kan naar analogie van de Stichting Werkgeversinstituut Rotterdam of door aansluiting bij dit Werkgeversinstituut. In dit model worden de buurtsportcoaches door deze stichting uitgeleend aan de samenwerkende instellingen.

Aandachtspunt: de mogelijkheden van het Werkgeversinstituut Rotterdam (WGI) om personeel vrij van BTW-heffing te detacheren, zijn de afgelopen jaren sterk beperkt. Indien gemeenten er zelf voor willen kiezen om een werkgeversstichting op te richten, is voor het verkrijgen van de BTW-vrijstelling overleg met en instemming van de belastinginspecteur nodig!

Payroll-constructie

Payrolling houdt in dat het juridisch werkgeverschap en de daarbij behorende arbeidsrechtelijke risico's, personeelsadministratie en contractafspraken door het payroll-bedrijf worden overgenomen. Uitgangspunt bij deze dienstverlening is dat taken als werving & selectie, begeleiding, planning en eventuele opleiding van medewerkers in handen van de organisatie blijven waar de buurtsportcoach werkzaam is.

Sportservicebureaus

De sportservicebureaus kunnen het (formeel) werkgeverschap en de verloning van buurtsportcoaches verzorgen op onderstaande wijze.

Er zijn verschillende opties:

- Het sportservicebureau wordt (formeel) werkgever en detacheert de werknemer bij de organisatie (materieel werkgever).
- Een stichting als hierboven in dit blok bedoeld.

De sociale partners in de sport zijn van oordeel dat in deze gevallen minimaal de cao Sport moet worden geboden.

6.1 Inleiding

Het werkgeverschap van de buurtsportcoaches kan op verschillende manieren worden geregeld. De toe te passen cao is afhankelijk van de organisatie die het formele werkgeverschap op zich neemt. De werkgroep onderkent dat deze verschillen in werkgeverschap leiden tot verschillen in arbeidsvoorwaarden. Deze verschillen zijn te verklaren uit de verschillen tussen de betrokken sectoren en de daar geldende cao's. De werkgroep is van mening dat voorkomen moet worden dat al te grote arbeidsvoorwaardelijke verschillen gaan ontstaan tussen buurtsportcoaches die op een vergelijkbaar niveau functioneren. De werkgroep heeft uiteraard niet de wens, noch de bevoegdheid om bindende uitspraken te doen over cao-gerelateerde zaken. Dat is de uitsluitende bevoegdheid van de werkgevers- en werknemersorganisaties in de betreffende sectoren.

In dit hoofdstuk doet de werkgroep wel een aantal aanbevelingen over de wijze waarop de rechtspositie van de buurtsportcoach zo goed mogelijk kan worden geregeld in de betreffende cao's. Hierbij is dankbaar gebruik gemaakt van de ervaringen in de verschillende sectoren die te maken hebben gekregen met het werkgeverschap van de combinatiefuncties. Nieuw daarbij is dat niet alle sectoren die straks mogelijk buurtsportcoaches in dienst krijgen, werken volgens een landelijke cao.

6.2 Mogelijke modellen

Uit de wijze waarop in de verschillende sectoren is omgegaan met de arbeidsvoorwaardelijke kant van de invoering van de combinatiefuncties kunnen twee modellen worden afgeleid:

1. De werkgever is aangesloten bij een landelijke cao.
2. De werkgever is niet aangesloten bij een landelijke cao / er is geen landelijke cao.

Ad 1. Landelijke cao's

Een inventarisatie van een aantal relevante cao's (zie bijlage 5) leert dat binnen deze categorie een onderverdeling kan worden gemaakt in twee subcategorieën.

- a. Cao's waarin specifieke afspraken worden gemaakt over de rechtspositie van combinatiefuncties (straks ook buurtsportcoaches). Een voorbeeld hiervan is de cao Primair Onderwijs waarin is bepaald dat op het deel van de betrekking waarvoor de combinatiefunctionaris in een andere sector werkzaam is met name genoemde bepalingen niet van toepassing zijn.
- b. Cao's waarin geen specifieke afspraken worden opgenomen over de toepassing van de cao-bepalingen bij buurtsportcoaches / combinatiefuncties. Wel worden in het bij de cao behorende functiebouwwerk specifieke functies van buurtsportcoaches / combinatiefuncties opgenomen. Een voorbeeld hiervan is te vinden in de zogenaamde Functie Niveau Matrix die hoort bij de cao Sport en de cao Sportverenigingen. Andere cao's kennen een soortgelijke methode.

Ad 2. Geen landelijke cao

Bij de invoering van de buurtsportcoaches wordt nadrukkelijk beoogd dat ook commerciële sportaanbieders optreden als één van de samenwerkende partners in de buurt. Het is zelfs mogelijk dat zij het werkgeverschap voor hun rekening nemen. Voor gemeenten als subsidiegever en voor de betrokken buurtsportcoaches is het van belang dat zij op de verschillende niveaus een vergelijkbare rechtspositie hebben. Gelet op de aard van het werk van de buurtsportcoach en de plaats van zijn werkzaamheden enerzijds en het niveau van de cao Sport anderzijds, ligt het voor de hand dat commerciële sportaanbieders deze cao als uitgangspunt hanteren.

6.3 Conclusies en aanbevelingen

- Op basis van de ervaringen met de invoering van de combinatiefunctie kan worden geconstateerd dat de verschillende sectoren in staat zijn om, ieder op zijn eigen manier en in eigen mate, het werkgeverschap op zich nemen. De cao van de formele werkgever van de buurtsportcoach is in principe leidend.
- Het verdient de voorkeur dat organisaties van werkgevers en werknemers op het niveau van de verschillende sectoren specifieke afspraken maken over het al dan niet toepassen van de cao op dat deel van de functie en werkzaamheden dat wordt uitgevoerd in een andere sector. Dit in navolging van de cao Primair Onderwijs. Indien deze afspraken niet op sectorniveau worden gemaakt of kunnen worden gemaakt (bijvoorbeeld vanwege het ontbreken van een sector-cao), worden afspraken gemaakt op werkgeversniveau.
- De werkgroep adviseert commerciële sportaanbieders zoveel en volledig mogelijk aan te sluiten bij de cao Sport inclusief de Functie Niveau Matrix.
- De werkgroep adviseert gemeenten om bij het toekennen van subsidie voor buurtsportcoaches voorwaarden te stellen aan het niveau van de arbeidsvoorwaarden die worden aangeboden en de kwaliteit en continuïteit van het werkgeverschap door commerciële sportaanbieders, waarbij de cao Sport als minimumniveau wordt aangehouden.⁵

⁵ Zie voor nadere informatie de websites van de betrokken organisaties van werkgevers (WOS) en werknemers (FNV Sport, De Unie, CNV Dienstenverbond en FBZ).

De buurtsportcoach is werkzaam in twee of meer verschillende werkvelden en vervult in zijn rol een brugfunctie tussen verschillende partners.

Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd:

7.1: Werkvelden en partners

7.2: Beschrijving van werkgebieden en werkzaamheden

7.3: Opleidingsniveau

7.4: Uitgangspunten bij het beschrijven van voorbeeldfuncties

7.5: Competenties

In dit rapport en de bijbehorende handreikingen wordt gewerkt met voorbeeldfuncties. Deze voorbeeldfuncties bevatten het basismateriaal waarmee individuele functies op lokaal niveau kunnen worden samengesteld. De voorbeeldfuncties vragen altijd om een eigen bewerking en kunnen dus niet één op één worden overgenomen.

7.1 Werkvelden en partners

De buurtsportcoach zal, anders dan de huidige combinatiefunctionarissen, niet alleen werkzaam zijn met de doelgroep jeugd, maar met een grote verscheidenheid aan mensen in een diverse omgeving. Dit brengt een verscheidenheid aan partners met zich mee. De verwachting is dat de buurtsportcoach werkzaam wordt in de volgende werkvelden:

- Sport⁶ en onderwijs / kinderopvang / peuterspeelzalen;
- Sport en ouderen(voorzieningen);
- Sport en (jeugd)zorginstellingen;
- Sport en buurt.

7.1.1 Toelichting gekozen werkvelden

Bij de gekozen onderverdeling in de vier werkvelden (Onderwijs, Zorg, Ouderen en Buurt) zijn op- en aanmerkingen te plaatsen. De verschillende werkvelden overlappen elkaar op onderdelen. De werkgroep heeft voor deze werkvelden gekozen omdat deze keuze aansluit bij de vraag naar buurtsportcoaches die naar verwachting zal ontstaan. Onderwijs / kinderopvang / peuterspeelzalen wordt gezien als een apart werkveld voor de doelgroep van kinderen en jongeren. Ook in de zorg zal sprake zijn van werk met kinderen en jongeren, maar hier is sprake van een andere vraag dan in het onderwijs en de kinderopvang. Ook is er sprake van overlap in de werkvelden 'Zorg' en 'Ouderen'. Het werkveld met ouderen krijgt de komende jaren extra aandacht en zal de komende jaren een groeiende doelgroep vertegenwoordigen. Het gaat om ouderen in zorgtrajecten en om ouderen daarbuiten.

Het werkveld 'sport en buurt' heeft een iets andere lading dan de andere werkvelden. Bij de andere werkvelden gaat het vaak om sport en bewegen in relatie tot een zorg- of opvoedingsvraag. Het werkveld 'sport en buurt' omvat een groot aantal activiteiten gericht op buurtbewoners en medewerkers van bedrijven in de buurt die nog niet actief sporten en bewegen, de zogenaamde inactieven.

Hieronder valt bijvoorbeeld bedrijfsport gericht op het verbeteren van de gezondheid van medewerkers en het voorkomen van ziekteverzuim.

⁶ Waar 'sport' staat kan 'sport en bewegen' worden gelezen.

Het betreft uiteenlopende werkvelden, waarvoor niet altijd de gemeente primair financieel verantwoordelijk is. Het is daarom van belang tevoren goed te bezien wat tot de reguliere werkzaamheden van een organisatie behoort en op welk moment aanvullende activiteiten via een buurtsportcoach door de gemeente gesubsidieerd zouden kunnen worden.

Dit hoofdstuk bevat geen uitputtende opsomming van mogelijke functies. Naast de genoemde functies, werkvelden en doelgroepen zijn nog verschillende andere combinaties van werkvelden denkbaar. Er is geen strikte scheiding aan te brengen tussen deze werkvelden. Om de mogelijke functies en werkvelden van de buurtsportcoach inzichtelijk te maken wordt deze scheiding in deze rapportage wel aangehouden.

De functie van de buurtsportcoach in de verschillende werkvelden wordt uitgewerkt in drie opleidingsniveaus: mbo-niveau 3, mbo-niveau 4 en hbo-niveau 5. In de voorbeeldfuncties wordt een niveauaanduiding gegeven die van deze indeling is afgeleid. In de betrokken cao kan vervolgens worden bepaald waar en op welke wijze een dergelijke functie met het genoemde niveau kan worden ingepast in het eigen sectorale functiebouwwerk. Waar dat niet mogelijk is, zal uiteindelijk het functieniveau in de cao die wordt toegepast, bepalend zijn.

7.1.2 Werken met voorbeeldfuncties

In dit rapport en de bijbehorende handreiking wordt gewerkt met voorbeeldfuncties. Deze voorbeeldfuncties bevatten het basis-materiaal waarmee individuele functies op lokaal niveau kunnen worden samengesteld. De voorbeeldfuncties vragen altijd om een eigen bewerking en kunnen dus niet één op één worden overgenomen.

7.2 Beschrijving van de werkgebieden en werkzaamheden

In de afgelopen jaren is in veel gemeenten uitgebreid ervaring opgedaan met de inzet van professionals bij sport- en beweegstimulering. Vaak gaat het hierbij om hbo-opgeleide (sport)professionals. Deze zijn onder een veelheid van functienamen aange-steld:

BOS-medewerker, BOS-coördinator, Combinatiefunctionaris Sport, Verenigingsmanager et cetera. Daarnaast zijn – onder invloed van NASB, Beweegkuur en lokaal Gezondheidsbeleid gezondheidsbevorderaars – functionarissen aangesteld met als taak het be-nutten van sport en bewegen bij gezondheidsbevordering. Deze functionarissen opereren onder namen als gezondheidsmakelaar, beweegmakelaar, sport en leefstijlmakelaar et cetera. De kern van het takenpakket is/was schakelen en makelen en het matchen van een specifieke sport & bewegen-vraag met het aanwezige aanbod. Veel nadruk is daarbij aan jeugd gegeven. Met de nieuwe beleidsuitgangspunten is die focus uitgebreid tot alle doelgroepen, waarbij vooral aandacht aan doelgroepen besteed kan/mag worden die een speciaal aanbod nodig hebben. Onderstaand worden de mogelijke werkgebieden en de werk-zzaamheden van de buurtsportcoach verder belicht.

7.2.1 Sport en onderwijs / kinderopvang

Mogelijke partners

- GGD
- Welzijnsorganisaties
- Buurthuizen
- Basisscholen
- Scholen voor voortgezet onderwijs
- (Voortgezet) speciaal onderwijs
- Buitenschoolse opvang
- Mbo-instellingen
- Fitnessbranche
- Sportbedrijven en -verenigingen
- Sportcoaches
- Kinderdagverblijven
- Peuterspeelzalen

7.2.2 Mogelijke werkvelden

In 2008 zijn de ministeries van VWS en OCW samen met gemeenten gestart met de Impuls brede scholen, sport en cultuur. Via deze structurele uitkering kregen gemeenten geld om combinatiefunctionarissen in te zetten. Dit zijn professionals die deels werkzaam zijn bij een sportvereniging en deels in het onderwijs of de cultuursector. Zij leggen verbindingen tussen sportverenigingen en scholen. Bijvoorbeeld door op school lessen van sportverenigingen te organiseren. Rijksoverheid en gemeenten financieren samen de Impuls brede scholen, sport en cultuur. Eind 2012 zullen circa 1850 fte's combinatiefunctionarissen zijn aangesteld.

De buurtsportcoach is een uitbreiding op het huidige aanbod van combinatiefunctionarissen.

Naar verwachting wordt de buurtsportcoach in de werkvelden onderwijs en sport vooral ingezet in het kader van de brede scholen, buitenschoolse opvang en in het mbo. De buurtsportcoach is werkzaam in een soortgelijke context als de huidige combinatiefunctionaris. Wel heeft de buurtsportcoach meer mogelijkheden om de relatie tussen het onderwijs en bijvoorbeeld de welzijnssector of de zorgsector te leggen en het werkveld te verbreden. Veel informatie hierover is te vinden op de website van de Projectgroep Combinatiefuncties Onderwijs⁶.

De buurtsportcoach wordt mogelijk werkzaam in combinatie van de volgende werkvelden:

- Sport en buitenschoolse opvang: organiseren van sport- en bewegingsactiviteiten in de buitenschoolse opvang.
- Sport en scholen: organiseren van sport- en bewegingsactiviteiten op scholen (zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs als speciaal onderwijs).
- Sport en jeugd: organiseren van sociale weerbaarheidstrainingen voor jongeren.
- Sport en mbo: lessen en interventies op het gebied van ongezonde en gezonde lifestyle van jongeren. De school fungeert in dit werkveld van de buurtsportcoach als vindplaats voor de doelgroep waarmee gewerkt zal worden.

Mogelijke functies bij (particuliere) sportaanbieders zijn in deze context:

- (Sport)leerkracht
- Trainer/ coach van sportvereniging
- Begeleider vrijetijdsbesteding en welzijn
- Instructeur fitnesscentrum

Activiteiten:

- (Sport)leerkracht onderwijs biedt sportactiviteiten aan in de buitenschoolse opvang.
- Particuliere sportaanbieder biedt sportactiviteiten aan in buitenschoolse opvang.
- Trainer / coach sportvereniging biedt sportactiviteiten aan in de buitenschoolse opvang.
- Begeleider vrijetijdsbesteding welzijn biedt sportactiviteiten aan ter voorkoming of re-integratie van vroegtijdig schoolverlaters.
- (Particuliere) sportaanbieders organiseren sportactiviteiten op scholen in het speciaal onderwijs.

Voorbeelden

Programma gehandicaptensport in het speciaal onderwijs

Gehandicaptensport Nederland en NOC*NSF hebben in opdracht van het ministerie van VWS een sportprogramma ontwikkeld voor kinderen in het speciaal onderwijs. Binnen dit programma, Special Heroes, ervaren leerlingen hoe leuk sport kan zijn. De scholen hebben samen met sportverenigingen een programma ontwikkeld waarin verschillende vormen van beweging, sport en dans aan bod komen. In 2015 moet het programma worden aangeboden op alle scholen voor kinderen met een lichamelijke of verstandelijke beperking.

Andere voorbeelden zijn te vinden via de volgende links:

http://www.combinatiefuncties.nl/magazine_artikelen.html

http://www.combinatiefuncties.nl/dvd_bruggenbouwers_2010.asp

⁶ www.combifunctiesonderwijs.nl

7.2.3 Sport en ouderen(voorzieningen)

Mogelijke partners

- GGD
- Diëtisten;
- Welzijnsorganisaties / wijk- en dienstencentra
- Buurthuizen
- Verzorgingshuizen
- Senioren woonvoorzieningen
- Verpleeghuizen
- Gezondheidscentra
- Fitnessbranche
- Sportbedrijven en -verenigingen
- Sportcoaches
- Meer bewegen voor ouderen

Mogelijke werkvelden

Het aandeel ouderen in de maatschappij groeit de komende jaren aanzienlijk. Dit is een reden geweest om deze doelgroep als op zichzelf staand werkveld op te nemen in deze rapportage. Het is tevens een doelgroep die gemiddeld genomen te weinig beweegt. In het bevorderen van deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten kan de buurtsportcoach een belangrijke rol spelen. Daarnaast kan hij een belangrijke rol vervullen in sociale activering van deze groep en hiermee de sociale cohesie en eenheid in de buurt versterken. De buurtsportcoach zal hoogstwaarschijnlijk gedeeltelijk werkzaam zijn in de woonvoorziening of een organisatie voor ouderenwelzijn van ouderen en gedeeltelijk in de sector sport. In de praktijk blijkt dat er voor ouderen een minder specifiek sport- en beweegaanbod is dan voor jongeren. Sportverenigingen kunnen, op een enkele vereniging na, dit aanbod niet gemakkelijk leveren. Veel verenigingen zijn nog gericht op prestaties en competities. Dit verandert wel, maar dat proces gaat (te) langzaam. De sport- en bewegingsactiviteiten voor ouderen worden daardoor verspreid over verschillende aanbieders aangeboden. Naast sportverenigingen bieden welzijnsorganisaties, GGD en andere organisaties sport- en bewegingsaanbod aan voor ouderen.

Groot netwerk

Het netwerk van een buurtsportcoach ouderen is daardoor ook anders dan dat van de buurtsportcoach jeugd. Bij jeugd spelen scholen en sportverenigingen de grootste rol. Bij senioren zijn het meer verschillende organisaties, waardoor de nadruk van de rol van de buurtsportcoach op het verbinden ligt.

Dit bijvoorbeeld in combinatie met de volgende werkvelden:

- Sport en senioren, woon-zorgcomplexen / verzorgings- en verpleeghuizen: organiseren en/of uitvoeren van bewegingsactiviteiten in woon-zorgcomplexen.
- Sport en buurtcentra: organiseren en/of uitvoeren van bewegingsactiviteiten voor ouderen in de buurt, al dan niet aangesloten bij buurtcentra.
- Sport en gezondheidscentra: ouderen bij elkaar brengen die in risicogroepen vallen en onder behandeling staan bij gezondheidscentra.

Mogelijke functies bij (particuliere) sportaanbieders zijn in deze context:

- (Sport)leerkracht
- Trainer / coach van sportvereniging
- Begeleider vrijetijdsbesteding welzijn
- Beweegleider 55+
- Instructeur fitnesscentrum
- Consulent meer bewegen voor ouderen

Activiteiten:

- (Particuliere) sportaanbieder/sportbedrijf organiseert sportactiviteiten voor ouderen in de wijk en bij ontmoetingsbijeenkomsten binnen wijk- en dienstencentra.
- (Particuliere) sportaanbieder/sportbedrijf organiseert sport- en/of bewegingsactiviteiten in seniorenwoningen of voor bewoners van seniorenwoningen.

- (Particuliere) sportaanbieder/sportbedrijf organiseert bewegingsactiviteiten in verzorgings- en verpleeghuizen / woon-zorgcomplexen.
- Begeleider vrijetijdsbesteding welzijn verzorgt bewegingsactiviteiten in verzorgings- en verpleeghuizen / woon-zorgcomplexen.
- Bewegingsleider 55+ werkt voor extramurale en intramurale groepen in het kader van een doorlopende sport en/of beweeglijn.

7.2.4 Sport en zorg(instellingen)

Mogelijke partners

- Gehandicaptenzorg
- Fysiotherapeuten
- GGD
- Diëtisten
- ROS (regionale ondersteuningsstructuren voor eerstelijnsgezondheidszorg)
- Huisartsen
- Revalidatiecentra
- Jeugdzorg
- Gezondheidscentra
- Fitnessbranche
- Sportbedrijven en -verenigingen
- Sportcoaches

Mogelijke werkvelden:

Van de inzet van de buurtsportcoach in het werkveld tussen sport en zorginstellingen moet een preventieve werking uitgaan. Hij of zij vervult een schakelfunctie in de buurt tussen de sportaanbieders, buurtbewoners en zorginstellingen. De buurtsportcoach kent de wijk en is bekend met de doelgroep. Hij kent het uitstroomprogramma van de zorgaanbieders in de wijk en heeft een signaalfunctie. Dit betekent dat de buurtsportcoach zowel mensen bereikt voordat zij in het zorgcircuit terecht komen als wanneer zij uitbehandeld zijn, maar nog ondersteuning behoeven. De buurtsportcoach wordt vooral ingezet voor instroom en uitstroom voor en na specialistische zorg. De fysiofitheidsscan kan als screeningsinstrument wellicht een waardevol hulpmiddel zijn. De fysiofitheidsscan is niet voor een specifiek doelgroep ontwikkeld en daardoor breed inzetbaar. Op basis van een korte vragenlijst en enkele testen op het gebied van conditie, kracht, lenigheid en coördinatie wordt iemand gescreend op zijn fitheid en volgt een persoonlijk advies. Dit jaar wordt deze scan uitgebreid met andere door de fysiotherapeut af te nemen waarden, om tot een nog meer betrouwbare risicoscan op het beweeggebied te komen.

De buurtsportcoach wordt mogelijk werkzaam in de volgende werkvelden:

- Sport en revalidatie: sportactiviteiten organiseren voor patiënten in of ter afsluiting van een revalidatieproces.
- Sport en diëtisten: sportactiviteiten voor mensen die een traject doorlopen bij een praktijk van diëtisten. De buurtsportcoach zou ook in het traject na afronding van de behandeling bij de diëtist een rol kunnen spelen in het op gewicht blijven.
- Sport en gehandicaptenzorg: organisatie van sportevenementen voor verstandelijk- en lichamelijk gehandicapten.
- Sport en jeugdzorg: kinderen in een variëteit aan probleemsituaties activeren door sport- en bewegingsaanbod.
- Sport en zorgverzekeraars: sportactiviteiten opzetten en uitvoeren waar een preventieve werking vanuit gaat met betrekking tot de gezondheid van mensen.
- Sport en gezondheidscentra: lifestyleverbetering voor kinderen met een verhoogde kans op jeugddiabetes.

Mogelijke functies bij (particuliere) sportaanbieders zijn in deze context:

- (Sport)leerkracht
- Trainer / coach van sportvereniging
- Begeleider vrijetijdsbesteding welzijn
- Beweegleider 55+
- Instructeur fitnesscentrum
- Beweegcoach
- Gezondheidsmakelaar
- Leefstijlmakelaar

Activiteiten:

- (Particuliere) sportaanbieders zetten sportprogramma's op voor mensen met een verhoogd gezondheidsrisico bijvoorbeeld patiënten met hart- en vaatziekten, diabetes en dergelijke.
- (Particuliere) sportaanbieders zetten sport- en bewegingsprogramma's op voor mensen met obesitas.
- (Particuliere) sportaanbieders organiseren sportactiviteiten in zorginstellingen voor lichamelijk en/of geestelijk gehandicapten.
- (Particuliere) sportaanbieders zetten sportprogramma's op in revalidatiecentra.
- (Particuliere) sportaanbieders organiseren activiteiten voor kinderen die onder toezicht of voogdij staan van bureau jeugdzorg.
- Alles idem voor trainer / coach bij sportvereniging.
- (Particuliere) sportaanbieders organiseren activiteiten voor kinderen die – al dan niet geïndiceerde – jeugdzorg ontvangen van een organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp (=zorgaanbieder)⁸.

Aandachtspunt: de buurtsportcoach heeft te allen tijde zijn hoofdtaak in het werkveld van de sport en neemt geen zorgtaak op zich die eigenlijk moet worden uitgevoerd door gediplomeerde zorgaanbieders.

Voorbeelden:

Programma gehandicaptensport in zorginstellingen

Gehandicaptensport Nederland voert in opdracht van het ministerie van VWS 'Zo kan het ook!' uit. Dit programma voor verstandelijk gehandicapten stimuleert sport en bewegen binnen de dagopvang en in woonvoorzieningen. Zo moeten er binnen een regio 25 tot 30 woonvoorzieningen zijn waar gehandicapten kunnen sporten en bewegen. Zo kan het ook! moet er ook voor zorgen dat meer mensen met een verstandelijke handicap gaan sporten. Doel is dat in 2012 alle zorginstellingen voor verstandelijk gehandicapten plannen uitwerken over hoe zij de leefstijl van hun cliënten actiever en gezonder kunnen maken.

Sportloketten bij revalidatiecentra

Door sport kunnen patiënten sneller herstellen, hun conditie op peil brengen en weer deelnemen aan de samenleving. Mensen die revalideren of klaar zijn met hun revalidatie sporten echter niet of nauwelijks in georganiseerd verband. Daarom zet het kabinet vanaf 2012 sportloketten op bij revalidatiecentra. De sportloketten kunnen mensen die revalideren of daar al klaar mee zijn, doorverwijzen naar een sportvereniging. Met een speciaal ontwikkelde fysieke test kunnen sportconsulenten bepalen welke sport bij de cliënt past. De consulenten kijken ook of de (ex)revaliderende kan doorstromen naar een talentenprogramma voor gehandicaptensporters. Het kabinet wil tussen 2011 en 2015 in totaal €2 miljoen uittrekken voor de sportloketten. De benodigde achtergrond is te vinden in de combinatie van een opleiding in het kader van sport en bewegen en een achtergrond in de zorg, met specifieke kennis van fysieke ontwikkeling.

Sport en Jeugdzorg

Verschillende provincies hebben de afgelopen jaren ervaring opgedaan met zogenaamde sport-zorgtrajecten. Er valt bij deze jonge doelgroep veel gezondheidswinst te verwachten door preventieve maatregelen. Het aanbieden van een sport-zorgtraject kan een belangrijk preventiemiddel zijn. Door sport en bewegen vindt namelijk herstel plaats tussen lichaam en geest en overgewicht wordt tegengegaan. Daarnaast kan sport helpen bij de behandeling van de psychische problemen en/of gedragsproblemen van deze jongeren. Sinds 2007 werken organisaties voor Jeugd en Opvoedhulp samen met sportbonden en talloze sportverenigingen om jeugdzorgjongeren te laten sporten. Dit met als doel een positieve bijdrage te leveren in de hulpverlening. Sport draagt op deze manier sterk bij aan de hulpverlening door jeugdzorgorganisaties. Jeugdzorg Nederland coördineert alle initiatieven en overlegt met koepelorganisaties als NOC*NSF en het ministerie van VWS.

Beweegkuur

De BeweegKuur is een gecombineerde leefstijlinterventie waarmee mensen worden begeleid naar een gezonde en actieve leefstijl. Dit betekent dat er aandacht is voor de volgende thema's: voeding, bewegen en gedragsverandering. De BeweegKuur start in de huisartsenpraktijk en deelnemers worden door een team van verschillende zorgprofessionals uit de eerstelijnszorg begeleid. Het doel is dat alle deelnemers uiteindelijk zelfstandig gaan bewegen in de wijk; individueel, in een groep en/of onder begeleiding van een sport- of beweegleider. De deelnemer zoekt samen met de leefstijladviseur of fysio-/ oefentherapeut naar de activiteiten die het beste bij hem/haar passen. Op die manier kunnen deelnemers de nieuwe gezonde leefstijl integreren in de dagelijkse bezigheden.

In de afgelopen jaren is er op meer dan 100 locaties met de BeweegKuur gewerkt aan een netwerk tussen zorg en sport, waarbij naast lokale professionals ook gemeenten, sportbonden en sportverenigingen betrokken zijn.

⁸ Dit is waarbinnen met de zogenaamde sport-zorgtrajecten wordt gewerkt.

7.2.5 Sport en buurt

Mogelijke partners

- GGD
- Welzijnsorganisaties
- Buurthuizen
- Gezondheidscentra
- Fitnessbranche
- Sportbedrijven
- Sportcoaches
- Bedrijven/bedrijvenparken

Mogelijke werkvelden

Er zijn ongetwijfeld categorieën die zich niet laten onderbrengen in bovenstaande al genoemde werkvelden. Er is of wel sprake van activiteiten die buiten deze categorieën vallen of wel het betreft een combinatie hiervan. Die activiteiten vallen onder deze laatste categorie sport en de buurt. Het kan hier ook gaan om het aanbieden van sport en bewegingsactiviteiten voor buurtbewoners die nog niet actief sporten en bewegen.

In de buurt zal de buurtsportcoach vooral ingezet worden in het organiseren en uitvoeren van activiteiten met als doel het ondersteunen en begeleiden van mensen die in lichamelijk, verstandelijk of sociaal evenwicht (tijdelijk) verstoord zijn. Ook zal de buurtsportcoach in het werkveld sport en buurt een signaalfunctie vervullen en buurtbewoners mogelijk kunnen doorverwijzen naar welzijnsorganisatie, gezondheidscentra en dergelijke.

De buurtsportcoach brengt mogelijk een samenwerking tussen lokale buurtcentra en sportaanbieders in de wijk tot stand. Hierbij kan gedacht worden aan de volgende werkvelden:

- hobbygroepen voor ouderen in combinatie met sportactiviteiten;
- sport en bewegingsactiviteiten in combinatie met ontmoetingsgroepen voor jongeren;
- sport en spel met kinderen bij festiviteiten in de wijk.

Voorbeeld

Iedereen wint met CoachActief!

Het succesvolle project 'CoachActief' is een samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, gemeente, jongerenwerk, buurtbewoners en jongeren. De kern van dit project is dat jongeren uit achterstandswijken (de zogenaamde rolmodellen) begeleid en opgeleid worden tot Leider Sportieve Recreatie. Op zes locaties coachen zij zo'n 200 kinderen per week tijdens het beoefenen van sporten als voetbal, hockey, tennis en talloze andere activiteiten. Het gaat om 72 coaches, circa 3500 activiteiten en 60.000 'beweeguren' van kinderen. Het mes in dit project snijdt aan twee kanten: jongeren in achterstandswijken (coaches) krijgen een kans op een betere toekomst en laten tegelijkertijd jongeren en kinderen in de buurt veel meer bewegen. Zo verbetert de leefbaarheid in de buurt. In Amsterdam vindt de begeleiding plaats vanuit de gemeente, op andere locaties is de begeleiding in handen van het jongerenwerk (welzijn).

Sport en bedrijfsleven

De buurtsportcoach kan samenwerken met verschillende bedrijven die in de desbetreffende buurt gevestigd zijn. De buurtsportcoach zal in de toekomst ook de verbinding gaan leggen met het bedrijfsleven en bedrijvenparken. Vanuit deze locaties zal een passend sportaanbod gerealiseerd worden voor de medewerkers werkzaam bij deze bedrijven. Dit, vooral, om medewerkers die weinig bewegen op de werkplek een sport- en bewegingsaanbod te bieden. Deze activiteiten hebben als doel: ziekteverzuimpreventie, het verhogen van de arbeidsproductiviteit en langer gezond doorwerken.

Sport-sport

Een andere variant van de buurtsportcoach in de wijk/buurt is werkzaam in de combinatie sport-sport. Het gaat hier dan altijd om het combineren van de commerciële sportsector met sportbedrijven zonder winstoogmerk. Professionele instructeurs en coaches uit beide sectoren kunnen aan de slag als buurtsportcoach en de relatie tussen de werkvelden tot stand brengen om hiermee de kwaliteit van de aangeboden sport te verbeteren.

Fictief voorbeeld:

Via een controle van de huisarts kwam aan het licht dat Herman zijn leefstijl flink moest aanpassen. Herman was te zwaar, zijn BMI was veel te hoog en hij was een potentiële diabetespatiënt. Via de huisarts werd Herman geattendeerd op een nieuw project in de buurt 'Sport en Bewegen in de Buurt', waarbij hij zich kon aanmelden bij een lokaal fitnesscentrum voor dit project. Herman begon aan een leefstijltraject waarin een aantal persoonlijke doelstellingen werden bepaald, variërend van trainingsaanpak, afvallen, eetpatroon en ziekteverzuim. Er kon zelfs gekozen worden bij welke sportaanbieders Herman het traject wilde gaan volgen. Fitnesscentra hadden hiervoor samen met andere sportaanbieders, met name uit het verenigingsleven, een gezamenlijk aanbod ontwikkeld en Herman kon zich aanmelden middels één abonnement. Herman heeft ervoor gekozen zowel fitness als voetbal op te pakken. Door de recreatieve aard van de activiteiten en de winst in gezondheid houdt Herman, die eigenlijk niet van sporten hield, het programma lang vol en doet het zelfs met plezier!

Mogelijke functies bij (particuliere) sportaanbieders zijn in deze context:

- (Sport)leerkracht
- Trainer / coach van sportvereniging
- Begeleider vrijetijdsbesteding welzijn
- Instructeur fitnesscentrum

Activiteiten:

- (Particuliere) sportaanbieder biedt sportactiviteiten aan in buurthuizen.
- (Particuliere) sportaanbieder biedt sportactiviteiten aan bij open jeugd- en jongerenwerk en/of jongerenverenigingen.
- (Particuliere) sportaanbieder biedt sport- en spelactiviteiten tijdens festiviteiten in de wijk.
- Begeleider vrijetijdsbesteding welzijn biedt sportactiviteiten aan voor (bepaalde groepen binnen de) sportverenigingen.
- (Particuliere) sportaanbieder biedt sport- en bewegingsactiviteiten aan bij bedrijven in een preventieve context. Dit met betrekking tot overgewicht en stressklachten.
- Samenwerkingsverbanden in de buurt worden gevormd tussen scholen, sportverenigingen en jeugdwelzijnsorganisaties.

Voorbeeld:

NIZW heeft in opdracht van het NISB een beroepsprofiel voor de sportbuurtwerker gemaakt.

Niveau A: assistent sportbuurtwerk
Niveau B: sportbuurtwerker
Niveau C: coördinator sportbuurtwerk

De meest voorkomende groep zijn de sportbuurtwerkers. Zij vormen de kern van de beroepsgroep. De coördinator sportbuurtwerk heeft een meer organisatorische verantwoordelijkheid over meerdere beroepskrachten en samenwerkingsprojecten, voert strategisch beleid uit en onderhandelt over beleid en financiering. De coördinator staat dicht bij de uitvoering en voert mee uit. De assistent sportbuurtwerk werkt onder directe verantwoordelijkheid en in aanwezigheid van de sportbuurtwerker.

7.3 Opleidingsniveau

De functie van buurtsportcoach wordt uitgevoerd op drie opleidingsniveaus. Te weten; mbo-niveau 3, mbo-niveau 4 en op hbo-niveau 5. Er wordt dan ook gewerkt met drie standaard voorbeeldfuncties. Deze standaardprofielen worden aangepast al naar gelang de sector en het werkveld daar om vragen. De vraagarticulatie vanuit het werkveld staat centraal in de functieomschrijving en vraagt om een specifieke invulling van de functie in verschillende werkvelden en sectoren.

Over het algemeen geldt voor het onderscheid in de opleidingsniveaus:

- **Mbo-niveau 3:**
De buurtsportcoach op mbo-niveau 3 heeft een uitvoerende rol. Hij verzorgt de praktische uitvoering van de activiteiten in de wijk.
- **Mbo-niveau 4:**
De buurtsportcoach draagt zorg voor een passende inhoud van het uit te voeren programma, passend bij de sector en de mensen waar hij mee en voor werkt.
- **Hbo-niveau 5:**
De buurtsportcoach op hbo-niveau 5 heeft een initiërende rol. Hij organiseert activiteiten en brengt partners in de wijk samen. Hij coördineert projecten in de wijk en draagt zorg voor equipering van anderen in de uitvoer van de projecten.

De niveaus mbo-niveau 1 en mbo-niveau 2 zijn niet geschikt. Een buurtsportcoach moet immers zelfstandig kunnen werken gelet op te bedienen uiteenlopende doelgroepen die deze moet bedienen.

7.4 Uitgangspunten bij het opstellen van voorbeeldfuncties

In de vorige paragrafen is een beschrijving opgenomen van de werkgebieden, mogelijke samenwerkende partners en mogelijk door de buurtsportcoaches uit te voeren werkzaamheden.

Uit de aard en het geschatte niveau van deze werkzaamheden kunnen voorbeeldfuncties worden afgeleid. Bij het benoemen van de mogelijke functies en de uitwerking daarvan in een aantal functiebeschrijvingen/waarderingen wordt voorgesteld een aantal uitgangspunten te hanteren, die overigens voor een groot deel overeenkomen met de uitgangspunten die indertijd zijn gehanteerd door de Taskforce Combinatiefuncties. Hierdoor is er een duidelijke aansluiting tussen de functiebeschrijvingen van combinatiefuncties (oude stijl) en de buurtsportcoaches. Inhoudelijk en qua niveau is daardoor een goede doorstroom mogelijk.

Uitgangspunt 1: de beschreven functies hebben dezelfde opbouw

- **Functie-informatie:** een beschrijving van de functienaam en de sectoren/werkvelden waarin de buurtsportcoach werkzaam kan zijn.
- **Omgeving:** een beschrijving van de positie van de buurtsportcoach en een samenvatting van de resultaatgebieden.
- **Resultaatgebieden:** een uitwerking van de belangrijkste taken per resultaatgebied.
- **Speelruimte:** een beschrijving van beslissingsruimte, verantwoordingsaspecten en kaders van de buurtsportcoach.
- **Kennis en vaardigheden:** een uitwerking van de belangrijkste kennis- en vaardigheidsvereisten om de functie van buurtsportcoach juist en volledig uit te kunnen voeren.
- **Contacten:** een korte beschrijving van de aard en inhoud van het contactenpatroon dat de buurtsportcoach voor de uitvoering van de functie onderhoudt.

Uitgangspunt 2: de buurtsportcoach is een combinatiefunctionaris

Dit uitgangspunt betekent dat het element resultaatgebieden in de functiebeschrijving bestaat uit drie delen:

- een beschrijving van de werkzaamheden van de eerste functie als onderdeel van de combinatiefunctie;
- een beschrijving van de werkzaamheden van de tweede functie als onderdeel van de combinatiefunctie;
- een resultaatgebied dat de combinatiefunctie kenmerkt: het organiseren van of bijdragen aan samenwerking, afstemming en/of informatie-uitwisseling tussen sectoren, organisaties en dergelijke.

Uitgangspunt 3: gemeentelijk beleid en daaruit af te leiden partners en werkzaamheden bepalen voor een groot deel om wat voor functies het gaat

Dit uitgangspunt betekent dat binnen het kader 'sport en bewegen' op lokaal niveau keuzes worden gemaakt. Dit zal tot verschillen leiden in werkzaamheden en functie-inhouden per gemeente.

De beleidsvrijheid van de gemeenten ten aanzien van de inzet van de buurtsportcoaches wordt beperkt door twee elementen:

- Het moet gaan om functies waarvan één van de resultaatsgebieden te maken heeft met sport en bewegen.
- Het moet gaan om activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van sport en bewegingsactiviteiten in de buurt.

Deze twee elementen tezamen maken dat de buurtsportcoaches voor het overgrote deel van de gevallen werkzaam zijn in de eerder beschreven combinaties:

- Sport en onderwijs / kinderopvang
- Sport en senioren (voorzieningen)
- Sport en zorg (instellingen)
- Sport en buurt

Uitgangspunt 4: het niveau van een functie wordt bepaald door de functie-elementen met het hoogste niveau

De werkgroep hanteert de volgende generieke rollen:

- Programma-uitvoerder (gericht op het samenstellen, organiseren en aanbieden van lessen, cursussen, programma's en dergelijke op een gebied / discipline van kunst en/of cultuur.
- Kaderfunctie vereniging of instelling (gericht op versterken van organisatie, bedrijfsvoering en/of professionaliteit van bijvoorbeeld sportverenigingen).
- Organisator samenwerking onderwijs / opvang, sport en cultuur (de rol van 'bruggenbouwer', een katalysator/inspirator van samenwerking tussen instellingen en verenigingen van de verschillende sectoren).

Deze rollen corresponderen met het niveau van de functies. Er is dus sprake van buurtsportcoaches op 3 niveaus: mbo-niveau 3, mbo-niveau 4 en hbo-niveau 5.

Uitgangspunt 5: de voorbeeldfuncties dienen binnen de verschillende cao's op basis van de daar geldende regels te worden vastgesteld

De werkgroep heeft de opdracht om voorbeeldfuncties op te stellen, maar heeft niet de bevoegdheid om deze vast te stellen. De bevoegdheid van de werkgroep houdt op bij het vaststellen van het niveau van de functies. Tot welke inschaling, welk salaris en welke andere arbeidsvoorwaarden dit leidt, is voorbehouden aan de sociale partners in de desbetreffende sector. Daarnaast is het mogelijk dat in een bepaalde sector specifieke opleidings- en bevoegdheidseisen worden gesteld.

Toepassing van deze vijf uitgangspunten leidt tot de volgende voorbeeldfuncties:

1. Buurtsportcoach onderwijs / kinderopvang, mbo-niveau 3
2. Buurtsportcoach onderwijs / kinderopvang, mbo-niveau 4
3. Buurtsportcoach onderwijs / kinderopvang, hbo-niveau 5
4. Buurtsportcoach senioren (voorzieningen), mbo-niveau 3
5. Buurtsportcoach senioren (voorzieningen), mbo-niveau 4
6. Buurtsportcoach senioren (voorzieningen), hbo-niveau 5
7. Buurtsportcoach zorginstellingen, mbo-niveau 3
8. Buurtsportcoach zorginstellingen, mbo-niveau 4
9. Buurtsportcoach zorginstellingen, hbo-niveau 5
10. Buurtsportcoach sport in de buurt, mbo-niveau 3
11. Buurtsportcoach sport in de buurt, mbo-niveau 4
12. Buurtsportcoach sport in de buurt, hbo-niveau 5

Deze voorbeeldfuncties zijn uitgewerkt in twaalf voorbeeldfuncties die zijn opgenomen in de handreiking bij dit rapport met een aantal uitwerkingen.

7.5 Competenties

In de handreiking is een overzicht opgenomen met een globale beschrijving van voor de functie van buurtsportcoach relevante competenties. Dit overzicht gaat uit van vier specifieke karakteristieken:

- oriëntatie op de omgeving;
- organiserend vermogen;
- professionaliteit;
- aandacht voor en kennis van de doelgroep.

Deze vier specifieke karakteristieken kunnen worden gebruikt voor het benoemen van de volgende competenties.

Oriëntatie op de omgeving:

- samenwerken
- omgevingsbewustzijn
- netwerken

Organiserend vermogen:

- flexibiliteit
- plannen en organiseren

Professionaliteit:

- creativiteit
- initiatief
- professioneel handelen
- zelfstandig
- Doorzettingsvermogen.

Aandacht voor de doelgroep:

- motiveren en stimuleren
- inlevingsvermogen
- coachen en ontwikkelen
- aanpassingsvermogen
- communicatief sterk

De buurtsportcoach is per definitie werkzaam in twee of meer verschillende sectoren en/of werkvelden. Hij zal hierin verantwoordelijk zijn voor verbinding tussen deze beide werkvelden en (deels) afhankelijk zijn van die verbinding in het uitvoeren van zijn taak. Hierin zal hij vaak zelfstandig te werk gaan of in ieder geval zelfstandig moeten opereren.

Andere competenties hebben betrekking op de diverse doelgroepen waarmee de buurtsportcoach zal gaan werken. Om de functie effectief te kunnen uitvoeren, dient de buurtsportcoach zich te kunnen aanpassen aan zijn doelgroep en in zijn communicatie aan te kunnen sluiten bij verschillende buurtbewoners en verschillende niveaus.

8.1 Algemeen beeld

8.1.1 Inzichtelijk opleidingsaanbod

Een groot aantal gemeenten heeft aangegeven buurtsportcoaches te willen invoeren. Verwacht wordt dat het beoogde aantal van zo'n 2900 fte's buurtsportcoaches / combinatiefuncties aan het einde van 2013 zal worden bereikt. Hiermee worden de kwantitatieve doelstellingen gehaald. De aandacht van de werkgroep gaat daarom vooral uit naar de kwaliteit van buurtsportcoaches. Verdere professionalisering zal de komende jaren een belangrijk aandachtspunt zijn. Hiervoor zijn de kwaliteit van de initiële opleidingen, het nascholingsaanbod en de mogelijkheden voor buurtsportcoaches voor onderlinge kennisdeling van groot belang. Een totaaloverzicht van de relevante initiële en post initiële opleidingen en het commerciële cursusaanbod ontbreekt. Voor de toekomstige buurtsportcoaches is het belangrijk dat een dergelijk overzicht er wel komt. De werkgroep adviseert VWS en OCW om te bevorderen dat de opleidingen in onderling overleg komen tot een dergelijk overzicht.

8.1.2 Inzicht in werkgebieden

Een ander punt is dat tot nu toe bij de opleidingen een duidelijk beeld ontbreekt van de verschillende werkgebieden en de doelgroepen waarmee de buurtsportcoaches te maken krijgen. De opleidingen voorzien daarom nog niet in een volledig aanbod dat zorgt voor de noodzakelijke kennis van alle specifieke doelgroepen. Om dit aanvullende aanbod te kunnen ontwikkelen in de vorm van keuzevakken, combinaties met andere opleidingsrichtingen of een gericht nascholingsaanbod, hebben de opleidingen behoefte aan duidelijke voorbeeldfuncties met bijbehorende competenties. Het door de werkgroep ontwikkelde materiaal en de functies die de komende periode in de praktijk gaan ontstaan, leveren de noodzakelijke input voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs.

8.1.3 Goede mix van coördinerende en uitvoerende buurtsportcoaches

Met de buurtsportcoaches wordt vooral ingezet op het stimuleren van meer sport en bewegen bij allerlei doelgroepen in de buurt. Er wordt hierbij een directe relatie gelegd tussen bewegen en gezondheid. Een dergelijke op actie en uitvoering gerichte doelstelling vraagt over het algemeen om buurtsportcoaches op mbo-niveau, die vooral uitvoeren en doen. De opleidingen verwachten echter dat de context waarin de buurtsportcoaches werkzaam zijn vaak een grote zelfstandigheid en zelfsturing veronderstellen. Juist omdat de buurtsportcoaches vaak in een minder professionele omgeving opereren ontstaat het risico dat er toch veel tijd opgaat aan coördinerende werkzaamheden. In dat soort situaties is mogelijk eerder behoefte aan een hbo-opgeleide buurtsportcoach dan aan een mbo-opgeleide buurtsportcoach.

De werkgroep verwacht dat bij op te zetten projecten voor sport en bewegen in combinatie met één van de genoemde werkgebieden er in de eerste fase behoefte zal zijn aan buurtsportcoaches op hbo-niveau 5 die het project opzetten. Wanneer het project staat, zal juist behoefte zijn aan buurtsportcoaches op mbo-niveau 3 en 4, die worden ingezet voor het daadwerkelijk uitvoeren van sport- en bewegingsactiviteiten.

Het verdient aanbeveling om bij het aanstellen van buurtsportcoaches aan te sturen op een goede mix van coördinerende en uitvoerende buurtsportcoaches. Het risico bestaat namelijk dat in de opstartfase teveel buurtsportcoaches op hbo-niveau 5 worden aangesteld waardoor er te weinig ruimte overblijft voor de buurtsportcoaches op mbo-niveau 3 en 4. Om er toch voor te zorgen dat er vooral uitvoerende buurtsportcoaches op mbo-niveau 3

of 4 worden aangesteld die met de uitvoering van sport- en beweegactiviteiten aan de slag kunnen, is het wenselijk om het werk van de buurtsportcoach onder te brengen bij een voldoende professionele organisatie waarbinnen de aansturing van de werkzaamheden al is geregeld.

8.2 Mbo

De vertegenwoordigers van de ROC's Sport en Bewegen en Calibris geven aan dat de introductie van buurtsportcoaches voor hen geen directe aanleiding vormt om nieuwe opleidingen te ontwikkelen. Zij zien meer in een goede introductie en begeleiding van buurtsportcoaches 'on the job'. Op dit moment wordt vooral ingezet op praktijkgerichte opleidingen in samenwerking met organisaties van toekomstige werkgevers. Voorbeelden zijn branche- en kaderopleidingen die ook op de ROC's aangeboden worden. Ook diverse branches zijn bezig met het ontwikkelen van dergelijke programma's. Bijvoorbeeld Fit!vak en NISB zetten in op de ontwikkeling van verschillende nascholingsprogramma's.

8.3 Hbo

Bij de hbo-opleidingen voor functies op het terrein van sport en bewegen zijn twee hoofdstromen te onderscheiden:

- de opleidingen voor sportmanagers die als buurtsportcoaches vooral geschikt zijn in de rol van verbinder/coördinator/projectmanager;
- de opleiding voor docent lichamelijke opvoeding is vooral geschikt om sport- en beweegprogramma's te ontwikkelen en om bewegingsonderwijs en sport te geven. De docent lichamelijke opvoeding heeft meer kennis en vaardigheden die inzetbaar zijn in de praktijksituaties.

Studenten worden dus op diverse wijze toegerust om in de omgeving van de school met jeugdigen aan de slag te gaan. De opleidingen stemmen de positionering van vernieuwingen wel steeds weer op elkaar af. Afgestudeerden van de ALO hebben in ieder geval transferabele kennis en vaardigheden om in andere beweeg- en sportcontexten dan die van de school beweegprogramma's te ontwerpen, de uitvoering ervan te begeleiden en ook zelf de programma's uit te voeren. Ze zijn in staat programma's te evalueren, bij te stellen en te innoveren, toegespitst op context en doelgroep.

Ook andere opleidingen dan mbo- en hbo-Sport en Bewegen kunnen in beeld komen. Te denken valt met name aan de fysiotherapeut en docent dans. Dit zal echter niet in die mate zijn dat de opleidingen moeten worden aangepast.

8.4 Conclusies

- Het profiel van de buurtsportcoach is bepalend voor de opleidingslijn. Hoe meer zicht de opleidingen hebben op mogelijke profielen, hoe beter zij hun aanbod hierop aan kunnen passen.
- Partners dienen meer dan nu met elkaar in gesprek te gaan om in kaart te brengen wat nodig is aan opleidingen en nascholing. Het beeld dat er nu is van het aanbod van de verschillende opleidingen is verbrokken.
- Er is op dit moment geen organisatie die de verbinding tussen de verschillende vragers en de verschillende aanbieders legt. De SLO kan hierin als niet direct belanghebbende een rol spelen.

8.5 Adviezen met betrekking tot de opleidingen

1. De werkgroep adviseert VWS en OCW om de komende periode gericht in te zetten op de kwaliteit, de professionalisering en de ondersteuning en begeleiding van buurtsportcoaches op de werkvloer.
2. Het is van belang dat de opleidingsinstituten het palet aan initiële en postinitiële opleidingen duidelijker weergeven waardoor dit inzichtelijker wordt voor potentiële deelnemers. Daarnaast zorgt een dergelijk overzicht ervoor dat het gesprek met het werkveld kan worden gevoerd over de wensen die daar leven ten aanzien van de competenties van toekomstige buurtsportcoaches en de aanpassingen / aanvullingen die dat mogelijk vraagt van de opleidingen. Dit geldt zowel voor mbo- als hbo-opleidingen.
3. De opleidingen hebben behoefte aan het in kaart brengen van de werkgebieden en functieprofielen van de buurtsportcoaches, zodat zij hun opleidingen kunnen inrichten op het ontwikkelen van de specifieke competenties die dat vraagt. Het is daarom aan te bevelen dat de vraagkant (het werkveld) en de aanbodkant (de opleidingen) hierover met elkaar in

gesprek gaan ten behoeve van de aansluiting tussen vraag en aanbod. Gemeenten, organisaties op het terrein van welzijn, zorg, jeugdzorg, kinderopvang, onderwijs en sport kunnen hierbij worden betrokken.

4. Niet het gehele opleidingsaanbod voor de buurtsportcoaches hoeft te zijn opgenomen in de initiële opleidingen. Het is ook goed mogelijk om het ontwikkelen van een aantal specifieke competenties gericht op het werken met specifieke doelgroepen in het nascholingsaanbod onder te brengen. Ook dit aanbod dient in kaart te worden gebracht.
5. De werkgroep adviseert VWS en OCW om ook het commerciële opleidingsaanbod in kaart te (laten) brengen en te bevorderen dat de kwaliteit van dit aanbod wordt geborgd.⁹
6. Daar waar de buurtsportcoach in de praktijk te maken krijgt met meerdere werkvelden, ligt het voor de hand om in het mbo en het hbo de mogelijkheid te bieden van intersectorale opleidingsprogramma's waarbij deelnemers in de laatste jaren van hun opleiding kennis kunnen maken met specifieke doelgroepen van de buurtsportcoaches.
7. Geredeneerd vanuit functies en competenties kan worden bepaald op welke onderdelen er nog behoefte is aan extra opleiding. Op basis van de inventarisatie in het mbo en het hbo kan worden gezien of opleidingen/cursussen al beschikbaar zijn en waar nog aan moet worden gewerkt.
8. Dit rapport met handreikingen biedt een (nog) vrij globaal overzicht van mogelijke werkgebieden van de buurtsportcoach. Het verdient aanbeveling de komende periode actief te volgen waar, met welke doelgroepen en in welke rol buurtsportcoaches in de praktijk aan de slag gaan zodat de opleidingen daar met hun onderwijsaanbod bij aan kunnen sluiten.

8.6 Kwaliteit

De werkgroep constateert dat buurtsportcoaches naast goede, bij het werk aansluitende opleidingen en cursussen, behoefte (zullen) hebben aan goede begeleiding door de werkgever, kennisuitwisseling in lokaal/regionaal verband en een (digitaal) platform dat hen gelegenheid biedt voor het delen van kennis, vragen en ervaringen. Hiermee kan het werk van de buurtsportcoaches een kwaliteitsimpuls krijgen. In de afgelopen periode zijn hier bij de invoering van de combinatiefuncties zowel op lokaal, regionaal als landelijk niveau al initiatieven genomen, onder andere door de Projectgroep Combinatiefuncties onderwijs. Op dit moment fungeren er wel regionale en sectorale kennisuitwisselingspunten maar er is niet één plek waar alle kennis en ervaring kan worden gedeeld.

Er zijn verschillende mogelijkheden om een dergelijk digitaal platform in te richten. Dit kan bijvoorbeeld worden geplaatst op de website van 'Sport in de buurt'. Een andere mogelijkheid is om daarvoor een interactief platform te ontwikkelen in samenwerking met Kennisnet. Ook is het mogelijk om aan te sluiten bij al bestaande interactieve netwerken voor combinatiefunctionarissen¹⁰.

De werkgroep adviseert de betrokken organisaties en opleidingen een digitaal platform in te richten.

⁹ Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het EQF (European Quality Framework) of de Nederlandse versie daarvan: NLQF.

¹⁰ Zie ook: www.combifunctiesonderwijs.nl

BIJLAGE 1: BESTUURLIJKE AFSPRAKEN IMPULS BREDE SCHOLEN, SPORT EN CULTUUR

1.1 Doelen

‘De school is de springplank naar succes in het leven. De komende jaren moet het onderwijs beter worden en het beroep van leraar aantrekkelijker.’

‘Een gezonde levensstijl is van groot belang. Daarom krijgen de sport en sportverenigingen een financiële impuls.’

‘Kunst en cultuur worden voor een breed publiek bereikbaar.’

(Uit de troonrede 2007)

Sociale samenhang is een belangrijke doelstelling van het huidige kabinet. Zowel school, sport als cultuur kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan die sociale samenhang.

Een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur biedt een rijke leeromgeving waarin kinderen en jongeren de kans krijgen om hun talenten optimaal te ontplooien, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben. Om kinderen hiervoor de kans te geven, zijn laagdrempelige voorzieningen nodig. Daarbij gaat het deels om activiteiten binnen de school maar ook om activiteiten die plaatsvinden met en bij sportverenigingen en culturele instellingen. Deze organisaties moeten dan wel op hun taak zijn berekend. Met het oog hierop wil het kabinet ca. 10% van de sportverenigingen versterken.

De samenwerking tussen onderwijs, sport en cultuur krijgt bij uitstek vorm en inhoud met de realisering van combinatiefuncties. Het kabinet wil samen met gemeenten en met de onderwijs-, sport- en cultuursector een structurele impuls geven aan de realisering van in totaal 2.500 combinatiefuncties in 2012 (de output).

Dit voornemen is aangekondigd in het bestuursakkoord ‘Samen aan de slag’ van het rijk met de VNG¹¹, de brief over de Impuls brede scholen, sport en cultuur¹², de Beleidsbrief Sport ‘De kracht van sport’¹³ en de notitie ‘Kunst van leven, hoofdlijnen van cultuurbeleid’¹⁴.

Met de Impuls brede scholen, sport en cultuur (hierna: Impuls) wordt beoogd meer doelen tegelijkertijd te bereiken (de outcome):

- De uitbreiding van het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs, om te beginnen in de 40 krachtwijken.
- De versterking van sportverenigingen met oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk.
- Het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen.
- Het bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening.

Namens het kabinet willen de bewindslieden van OCW en de staatssecretaris van VWS over de realisering van deze impuls bestuurlijke afspraken maken met de landelijke vertegenwoordigers/koepels van gemeenten en van de sport-, onderwijs- en cultuursector.

¹¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 30 800 B, nr. 7

¹² Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 30 234, nr. 12

¹³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 30 234, nr. 13

¹⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 28989, nr. 44

1.2 Partijen

Partijen in deze afspraken zijn:

- de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sharon A.M. Dijkzema, mede namens de Minister van Onderwijs, dr. Ronald H.A. Plasterk en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart;
- de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, dr. Jet Bussemaker;
- bovengenoemde Staatssecretarissen handelen te dezen als bestuursorgaan alsmede als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden (hierna: rijksoverheid);
- de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG);
- de gezamenlijke bestuurlijke onderwijsorganisaties;
- het Nederlands Olympisch Comité en de Nederlandse Sportfederatie (hierna: NOC*NSF);
- de Cultuurformatie.

De ondertekenaars van deze afspraken scharen zich achter de doelen (outcome) en de beoogde resultaten (output) van de Impuls en leveren hieraan de grootst mogelijke bijdrage, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden.

1.3 Afspraken

Partijen realiseren gezamenlijk tenminste 2.500 fte aan combinatiefuncties.

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk te werk wordt gesteld in of ten behoeve van twee werkelden/sectoren. Een combinatiefunctie bestaat derhalve uit twee delen.

Mede gelet op de herkomst van middelen spreken partijen in principe af om in de verschillende sectoren tenminste het volgende aantal combinatiefuncties te realiseren:

- In 2012 zijn er tenminste 850 fte's gerealiseerd in het primair onderwijs.
- In 2012 zijn er tenminste 250 fte's gerealiseerd in het voortgezet onderwijs.
- In 2012 zijn er tenminste 1250 fte's in de sportsector gerealiseerd.
- In 2012 zijn er tenminste 150 fte's in de cultuursector gerealiseerd.

1.4 Bijdragen partijen

VNG namens gemeenten

Gemeenten voeren de Impuls uit op lokaal niveau en kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage van de rijksoverheid. De rijksbijdrage komt in 2008 eerst beschikbaar voor de G-31. Het budget zal vanaf 2009 in tranches ook ter beschikking komen aan andere gemeenten.

De rijksbijdrage is beschikbaar voor gemeentebesturen die bereid zijn om een verklaring te tekenen waarin zij aangeven hoeveel nieuwe, structurele combinatiefuncties zij zullen realiseren.

Voor de financiering hiervan zetten gemeenten, in aanvulling op de rijksbijdrage, eigen middelen in. Hiervoor kan het accrès, conform het Bestuursakkoord van de rijksoverheid met de VNG, worden ingezet.

Gemeenten sluiten (een) lokale overeenkomst(en) over de realisering van combinatiefuncties met de lokale partijen, zoals scholen, sportverenigingen en culturele instellingen, waarin het bovenstaande een lokale uitwerking krijgt.

De VNG stimuleert gemeentebesturen om de beoogde doelen en resultaten van de Impuls brede scholen, sport en cultuur op lokaal niveau te realiseren. De VNG stimuleert gemeentebesturen om met de beschikbare rijksbijdrage en eigen middelen tenminste 2.500 combinatiefuncties in te zetten bij of ten behoeve van brede scholen, sportverenigingen en culturele instellingen. De VNG stimuleert gemeentebesturen om hieromtrent een verklaring te tekenen die toegang geeft tot uitkering van middelen door de rijksoverheid. De VSG en andere ambtelijke platforms stimuleren de gemeentelijke sectoren om het beleid van de Impuls op lokaal niveau te implementeren.

De VNG draagt zorg voor het vaststellen van een landelijk beeld (jaarlijks t/m 2012) waarmee de totstandkoming van combinatiefuncties kan worden gevolgd (zie punt 5).

Gezamenlijke bestuurlijke onderwijsorganisaties namens PO- en VO-scholen

Het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs zal worden uitgebreid, zodat een rijke leeromgeving kan worden gecreëerd waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Zodoende kan ook een bijdrage worden geleverd aan een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen en aan het doel om de jeugd meer in aanraking te brengen met kunst en cultuur.

De gezamenlijke bestuurlijke onderwijsorganisaties stimuleren de schoolbesturen om deel te nemen aan de verdere ontwikkeling en uitbreiding van brede scholen met een sport- en cultuuraanbod, met extra aandacht voor de 40 krachtwijken, en stimuleren schoolbesturen om combinatiefuncties mogelijk te maken bij (brede) scholen.

De bestuurlijke onderwijsorganisaties adviseren gemeenten over de selectie en inzet van (brede) scholen.

NOC*NSF namens sportbonden en sportverenigingen

Zoals verwoord in de Beleidsbrief Sport is het doel van het landelijke sportbeleid dat over vier jaar circa 10% van de sportverenigingen zodanig 'sterk' is dat deze niet alleen in staat zijn om de eigen leden te bedienen, maar zich ook richten op het onderwijs, de naschoolse opvang, de wijk en/of op de (vaak kwetsbare) doelgroepen die in verhouding minder aan sport deelnemen. Zodoende kan ook een bijdrage worden geleverd aan een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen.

Sportverenigingen zullen hierbij zowel de mogelijkheden van de eigen sportaccommodaties benutten – onder schooltijd en daarna – als op en rond scholen activiteiten ontplooiën.

NOC*NSF stimuleert de besturen van sportbonden en sportverenigingen om deel te nemen aan de verdere ontwikkeling en uitbreiding van 'sterke' sportverenigingen zodat deze een rol kunnen spelen voor brede scholen, de naschoolse opvang en de wijk, en stimuleert de sector om combinatiefuncties mogelijk te maken bij sportverenigingen.

In overleg met de sportbonden adviseert NOC*NSF de gemeenten over de selectie en inzet van potentieel sterke sportverenigingen.

Cultuurformatie namens de cultuur

Een doelstelling van het landelijke cultuurbeleid is dat jeugdigen tot 18 jaar vertrouwd raken met één of meer kunst- en cultuurvormen en om actieve kunstbeoefening onder jongeren te stimuleren. Hiertoe ontwikkelen culturele instellingen een passend en toegankelijk aanbod ten behoeve van de brede school. Om dit mogelijk te maken, worden de inzet van innovatieve werkwijzen en deskundigheidsbevordering van personeel bevorderd. Culturele instellingen zullen hierbij zowel de mogelijkheden van hun eigen gebouwen en ruimtes benutten – onder schooltijd en daarna – als op scholen activiteiten ontplooiën.

De Cultuurformatie stimuleert de besturen van culturele instellingen bij de verdere ontwikkeling van een dergelijk passend aanbod en stimuleert de culturele sector om combinatiefuncties mogelijk te maken bij culturele instellingen.

De Cultuurformatie adviseert de gemeenten over de selectie en inzet van culturele instellingen.

OCW en VWS namens de rijksoverheid.

Voor de uitvoering van de Impuls brede scholen, sport en cultuur stellen OCW en VWS samen een oplopende rijksbijdrage ter beschikking die wordt uitgekeerd aan gemeenten volgens een vaste verdeelsleutel (inwoners <18 jaar).

De rijksoverheid financiert het eerste jaar van deelname van de gemeenten volledig. Vanaf het tweede jaar zetten gemeenten ook eigen middelen in.

De rijksoverheid geeft ook opdracht en stelt financiering beschikbaar voor monitoring (zie punt 5).

In afstemming en samenwerking met de overige partijen draagt de rijksoverheid tevens zorg voor de ondersteuning van de uitvoering op landelijk niveau (zie punt 6).

1.5 Monitoring

Monitoring van de output en outcome vindt plaats in opdracht van de rijksoverheid. Gemeenten en sectoren werken hieraan mee.

De VNG draagt zorg voor een jaarlijks landelijk beeld van de (output) afspraken. Mocht het beeld hiertoe aanleiding geven, dan zal een nadere steekproef worden genomen onder gemeenten.

Voor het meten van de (outcome) doelen, zoals beschreven onder punt 1, zal zo veel mogelijk gebruik worden gemaakt van bestaande monitors zoals de brede schoolmonitor, aangevuld met monitoring in de sport- en cultuursector.

Betrokken partijen verlenen hun volledige medewerking aan de monitoring van de output en outcome van de Impuls en stimuleren hun achterban dit evenzo te doen.

1.6 Uitvoering en ondersteuning

De ondertekenaars voeren regelmatig bestuurlijk overleg over de uitvoering van de Impuls. Indien de aantallen combinatiefuncties niet volgens planning gerealiseerd worden, bespreken partijen een bijstelling.

Om de invoering van de combinatiefuncties te ondersteunen wordt in opdracht van de rijksoverheid een (tijdelijke) taskforce ingesteld bestaande uit (ervarings)deskundigen, op voordracht van de partijen.

Daarnaast is er sprake van meerjarige ondersteuning tot en met 2012 van de uitvoering op landelijk (en regionaal) niveau, waarbij in ieder geval kennisoverdracht en -uitwisseling wordt bevorderd en ondersteuning wordt geleverd afgestemd op de behoefte van gemeenten en andere partijen.

De ondertekenaars spannen zich in om de producten en adviezen die de taskforce oplevert, te implementeren in de eigen sector en hiertoe relevante derden in te schakelen (zoals werkgevers-, werknemers- en andere belangenorganisaties). Tevens maken ondertekenaars gebruik van de beschikbaar gestelde kennis en ondersteuning zodat de achterban optimaal en eenduidig wordt geïnformeerd en gefaciliteerd.

1.7 Ondertekening

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sharon A.M. Dijkma,

mede namens de Minister van Onderwijs, dr. Ronald H.A. Plasterk en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, dr. Jet Bussemaker

Bovengenoemde Staatssecretarissen handelen te dezen als bestuursorgaan alsmede als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten, te dezen vertegenwoordigd door dr. W. Kuiper

De Vereniging Bijzondere Scholen, mede namens de gezamenlijke bestuurlijke onderwijsorganisaties, te dezen vertegenwoordigd door mr. S.J. Steen

Het Nederlands Olympisch Comité en de Nederlandse Sportfederatie (hierna NOC*NSF), te dezen vertegenwoordigd door E.G. Terpstra

De Cultuurformatie, te dezen vertegenwoordigd door W.C.M. Blankers

1.8 Toelichting, bijlage 1

1.8.1 Doelen

Er is sprake van een brede school wanneer scholen niet alleen onderwijs verzorgen, maar ook andere functies (laten) vervullen op het gebied van welzijn, zorg, kinderopvang, sport en bewegen en/of kunst en cultuur. Kenmerk daarbij is dat de school structureel samenwerkt met andere partners. De samenwerking kan verschillende vormen aannemen: van versterking van de relatie tussen bestaande voorzieningen en het leveren van een gezamenlijk aanbod ten behoeve van dagarrangementen tot een integraal concept met samenwerkende instellingen in één gebouw.

Bij de selectie van scholen voor de Impuls kunnen brede scholen worden benaderd, maar ook scholen die –mede door inzet van de Impuls– zich zullen ontwikkelen tot een brede school. Waar van toepassing wordt gemeenten gevraagd voorrang te geven aan de brede school ontwikkeling in de 40 krachtwijken. In deze wijken, waar dikwijls het sport- en cultuuraanbod voor de jeugd minimaal is, kan de brede school een spilfunctie vervullen.

Er is sprake van een sterke sportvereniging wanneer deze niet alleen in staat is om de eigen leden te bedienen, maar zich ook te richten op het onderwijs, de naschoolse opvang, de wijk en/of op de (vaak kwetsbare) doelgroepen die in verhouding minder aan sport deelnemen.

Bij de selectie van sportverenigingen voor de Impuls kunnen sterke sportverenigingen worden benaderd, maar ook sportverenigingen die –mede door inzet van de Impuls– zich zullen ontwikkelen tot een sterke vereniging.

Gelet op de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling van kinderen is voldoende sport en beweging van groot belang. Sport en beweging hebben een gunstige invloed op de schoolprestaties en verminderen schooluitval. Maar ook voor andere onderwijs- en opvoedingsdoelen zoals de overdracht van normen en waarden, het omgaan met regels, het aanleren van discipline en het vergroten van het zelfvertrouwen en de weerbaarheid kan sport worden ingezet. Een actieve leefstijl helpt overgewicht en ziektes te voorkomen; voor kinderen is dan minstens elke dag een uur beweging nodig. Daarom is de inzet van het rijksbeleid om op en in de nabijheid van de school een dagelijks sport- en beweegaanbod te realiseren. Dit kan deels bestaan uit de lessen bewegingsonderwijs, en deels uit naschoolse activiteiten met of bij de sportvereniging.

Iedereen moet de mogelijkheid krijgen om als culturele burger deel te nemen aan de samenleving. Iedere jongere tot 18 jaar moet, actief of passief, vertrouwd kunnen raken met één of meer kunstvormen. Iedere Nederlander moet gebruik kunnen maken van goede voorzieningen op het gebied van kunst- en cultuurbeoefening: op school, rondom school en daarbuiten. De brede school kan hierbij de schakel zijn tussen school, bibliotheek, toneelvereniging, muziekschool en museum.

1.8.2 Afspraken

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar gelijkelijk –of in ieder geval voor een substantieel deel– te werk wordt gesteld in of ten behoeve van tenminste twee werkvelden/sectoren. Een combinatiefunctie bestaat derhalve uit twee delen, die binnen- en buitenschools kunnen worden ingezet.

Bij de uitvoering van de Impuls worden nieuwe en structurele functies gerealiseerd; de Impuls wordt niet gebruikt om bestaande functies te bekostigen. Daarbij wordt zoveel mogelijk ingezet op functies op uitvoerend niveau.

In het onderwijs kan het gaan om werknemers die naast hun activiteiten in het onderwijs tevens werkzaam zijn in de sportsector (vakleerkrachten bewegingsonderwijs PO of docenten lichamelijke opvoeding VO), dan wel de cultuursector (vakleerkracht muziek).

In de sportsector kan het gaan om werknemers die werkzaam zijn bij een sportvereniging (door de bond of opleiding S&B gekwalificeerde trainers, coaches) en tevens in het onderwijs.

In de cultuursector kan het gaan om werknemers die werkzaam zijn bij een culturele instelling (bijvoorbeeld muziekschool) en tevens in het onderwijs.

Tot de combinatiefuncties worden ook profielen gerekend van werknemers die voor een (substantieel) deel zijn belast met coördinatieactiviteiten ten behoeve van meerdere velden (brede school-coördinator; sportcoördinator/verenigingsmanager die voor één of meer verenigingen de samenwerking met andere velden regelt). Partijen hebben de intentie uitgesproken terughoudend om te gaan met het aanstellen van deze functionarissen.

De bedoeling is dat er 2500 fte's aan combinatiefuncties worden gerealiseerd. Deze fte's kunnen uiteraard wel over meer dan 2500 personen worden verdeeld. Opgeteld moeten alle dienstverbanden leiden tot 2500 fte's.

Daarnaast is ook realisering mogelijk van combinatiefuncties waarbij onderwijs, sport en cultuur worden gekoppeld aan andere sectoren, zoals opvang en welzijn. Voorbeelden: onderwijsassistent-groepsleidster naschoolse opvang (een geregistreerde organisatie waarbij een kinderopvangtoeslag geldt); sportbuurtwerker-trainer bij de vereniging.

De Impuls voorziet echter alleen in financiering van de werkvelden onderwijs, sport en cultuur. Het andere deel van de combinatiefunctie zal dan uit middelen van de betreffende sector moeten worden gefinancierd. Gezien de aantallen te realiseren combinatiefuncties per sector is er met name ruimte voor combinaties vanuit opvang en welzijn met de sector sport.

De werknemers die een combinatiefunctie uitvoeren worden (op termijn) zo veel als mogelijk aangesteld bij scholen, sportverenigingen en culturele instellingen. Een (tussen)oplossing kan ook zijn om een 'pool' te maken van werknemers - in dienst van de gemeente, een gemeentelijke instelling of een stichting - die vervolgens worden gedetacheerd bij scholen, sportverenigingen en culturele instellingen.

Op lokaal niveau worden ook de mogelijkheden in ogenschouw genomen om bij aanvang of te zijner tijd (een deel van) de combinatiefuncties door private partijen te laten bekostigen. Dit bevordert de duurzame verankering van combinatiefuncties in het veld én biedt de mogelijkheid om nog meer organisaties (en dus kinderen) van de Impuls te laten profiteren.

1.8.3 Advies van sectoren

In samenspraak met de achterban maken de onderwijs-, sport- en cultuursector een (gros)lijst van lokale organisaties die voor de plaatsing van combinatiefuncties in aanmerking zouden kunnen komen. Dit advies, waarin de sectoren de kennis over en ervaring met de eigen achterban hebben verrat, dient om de selectie van geschikte lokale organisaties door gemeenten te ondersteunen. Ook na het selectieproces kunnen gemeenten uiteraard nog voor advies of de ondersteuning/begeleiding een beroep doen op de sectororganisaties.

1.8.4 Monitoring

Monitoring zal in opdracht van de rijksoverheid plaatsvinden zowel over de output (realisering van combinatiefuncties) als de outcome (doelstellingen voor brede scholen, sterke sportverenigingen, sport- en cultuurparticipatie).

Voor wat betreft de output vraagt de rijksoverheid de VNG om in samenwerking met gemeenten jaarlijks t/m 2012 een landelijk beeld op te stellen. Daarbij zal de verdeling van combinatiefuncties over de velden worden gevolgd. Indien hiertoe aanleiding is, zal een steekproef onder gemeenten worden genomen. Zo nodig wordt in overleg tussen partners bijgestuurd.

Voor de monitoring van outcome doelen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van of aangesloten bij bestaande monitors, waaronder de brede school monitor die wordt gehouden onder gemeenten en scholen. In aanvulling hierop zal worden bezien op welke wijze monitoring zal plaatsvinden van de sport- en cultuurodoelen gerelateerd aan de Impuls.

1.8.5 Uitvoering en ondersteuning

Een (tijdelijke) taskforce krijgt de opdracht om door middel van flankerend beleid ruim baan te maken voor de invoering van combinatiefuncties. Het gaat daarbij om zaken zoals het leveren van profielschetsen, het goed organiseren van werkgeverschap, het regelen van de arbeidspositie, de samenhang in bevoegdheden en opleidingen. Daarbij zal uiteraard worden geprofiteerd van alle kennis en ervaring die op dit gebied al is opgedaan.

Het is van groot belang dat de opgeleverde producten en adviezen van de taskforce worden overgenomen door het veld. Betrokken partijen worden op voorhand gevraagd zich hieraan te committeren, met erkenning van de eindverantwoordelijkheid van werkgevers voor het personeelsbeleid van de eigen instelling en de rol van cao-partners.

Daarnaast wordt de uitvoering op landelijk niveau ook meerjarig ondersteund met kennisoverdracht en -uitwisseling in de vorm van bijvoorbeeld bijeenkomsten, een helpdesk, een ondersteuningsteam en de beschikbaarstelling van handreikingen en good practices. De behoefte aan ondersteuning zal onder gemeenten en sectoren worden gepeild. De ondersteuning wordt in samenwerking met partners vormgegeven. Partners zullen de beschikbare kennis en ondersteuning ontsluiten en/of gebruiken voor de eigen achterban.

1.8.6 Financiering, bijlage 2

De Impuls brede scholen, sport en cultuur wordt gefinancierd door de ministeries van VWS en OCW en door de deelnemende gemeenten.

Vanuit VWS zijn de middelen afkomstig vanuit de intensivering sportbeleid. Deze intensivering komt, conform afspraken in het Coalitieakkoord in twee tranches beschikbaar. De eerste tranche voor 2008 is reeds aan de begroting van VWS toegevoegd. De tweede tranche staat gereserveerd op de aanvullende post van het Rijk en in het voorjaar van 2008 wordt beslist over de toedeling daarvan. Van de tweede tranche is een bedrag van

€ 7,5 miljoen bestemd voor de versterking van sportverenigingen via de Impuls brede scholen, sport en cultuur. Daarnaast wordt binnen de begroting van VWS een groot deel van de vrijval van de BOS-regeling aan dit doel besteed.

Vanuit OCW wordt eveneens een deel van de intensivering voor de Impuls brede scholen, sport en cultuur ingezet. Ook daarvoor geldt dat de middelen die uit het Coalitieakkoord komen in tranches verdeeld zijn. De eerste tranche voor 2008 is reeds aan de begroting van OCW toegevoegd. De resterende tranches staan gereserveerd op de aanvullende post. In het voorjaar van 2008, 2009 en 2010 vindt hierover besluitvorming plaats. Er is op de aanvullende post vanuit de enveloppe Onderwijs nog een bedrag oplopend tot € 9,8 miljoen in 2011 gereserveerd. Vanuit de enveloppe Cultuur is nog een bedrag oplopend tot € 1,5 miljoen in 2011 gereserveerd.

Oplopend met de besluitvorming over tranches zullen in de periode 2008 tot en met 2012 jaarlijks afspraken worden gemaakt met een toenemend aantal gemeenten.

In onderstaande tabel is de rijksbijdrage voor de Impuls brede scholen, sport en cultuur opgenomen (bedragen in miljoenen euro's).

	2008	2009	2010	2011	2012
Ministerie VWS	7,5	19,6	23,3	23,3	28,3
waarvan:					
Intensivering Sport 1e tranche 2008	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Intensivering Sport 2e tranche 2009 *		7,5	7,5	7,5	7,5
Vrijval BOS		4,6	8,3	8,3	13,3
Ministerie OCW	9,4	8,7	10,9	18,8	18,8
waarvan:					
Voortgezet Onderwijs	5,4	3,5	3,5	3,5	3,5
Primair Onderwijs 1e tranche 2008	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Primair Onderwijs 2e tranche 2009 *		1,0	1,0	1,0	1,0
Primair Onderwijs 3e tranche 2010 *			1,8	1,8	1,8
Primair Onderwijs 4e tranche 2011 *				7,0	7,0
Cultuur 1e tranche 2008	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Cultuur 2e tranche 2009 *		0,2	0,2	0,2	0,2
Cultuur 2e tranche 2010 *			0,4	0,4	0,4
Cultuur 2e tranche 2011 *				0,9	0,9

* De resterende tranches staan gereserveerd op de aanvullende post. In het voorjaar van 2008, 2009 en 2010 vindt hierover besluitvorming plaats.

Met de VNG is afgesproken dat de deelnemende gemeenten vanaf het tweede jaar de rijksbijdrage met eigen middelen matchen. Vanaf 2011 is de extra bijdrage van € 7 miljoen structureel vanuit OCW niet meer verleend.

	2008	2009	2010	2011	2012
Middelen gemeenten ¹⁵		19,9	29,6	41,4	71,4

¹⁵ Als dekking voor het accres gemeentefonds worden vanaf 2008 middelen toegevoegd uit de enveloppengelden onderwijs, die op basis van het Bestuursakkoord 'Samen aan de slag' o.a. kunnen worden ingezet voor een gedeeltelijke dekking van de gebundelde inzet voor combinatiefuncties brede scholen, sport en cultuur.

BIJLAGE 2: BESTUURLIJKE AFSPRAKEN SPORT EN BEWEGEN IN DE BUURT (DATEREND 1 NOVEMBER 2011)

1.1 Doelstelling programma

In Nederland zijn vijf miljoen mensen lid van 27.000 sportverenigingen en heeft de fitness twee miljoen leden. In de sportsector zijn 50.000 professionals en één miljoen vrijwilligers werkzaam. Desondanks wordt niet iedere Nederlander bereikt met een passend sport- en beweegaanbod in de buurt. Voor sommige mensen zijn er te hoge drempels om te gaan sporten en bewegen. Dorpen en sommige stadswijken hebben vaak een beperkt sportaanbod waardoor er weinig te kiezen valt voor de bewoners. Bovendien is een veilig sportklimaat cruciaal voor structurele sportbeoefening.

Dit kabinet heeft in de Beleidsbrief sport 'Sporten en Bewegen in Olympisch Perspectief' aangegeven dat zij eraan wil bijdragen dat het lokale sport- en beweegaanbod beter aansluit op de vraag en er meer lokaal maatwerk komt, zodat mensen zelf kunnen beslissen aan welke sport of beweegactiviteit ze willen deelnemen. Dit met als doel het stimuleren van meer sportdeelname en een gezonde en actieve leefstijl. Reden waarom in de landelijke nota gezondheidsbeleid 'Gezondheid Dichtbij' de nadruk wordt gelegd op sport en bewegen als vliegwiel voor een gezonde leefstijl.

Lokaal maatwerk is een taak van vele partners. De gemeenten en de sport- en beweegaanbieders hebben een rol maar ook lokale ondernemers moeten de mogelijkheid krijgen om hieraan mee te werken, evenals scholen, kinderopvang en (commerciële) sport- en beweegaanbieders.

Om de bovenstaande doelstelling te kunnen realiseren, is het belangrijk dat er lokaal meer slimme en kansrijke verbindingen tussen de sport- en beweegaanbieders, scholen, zorg- en welzijnsinstellingen en het bedrijfsleven tot stand komen. Deze verbindingen kunnen nieuw zijn of voortborduren op bestaande vormen van samenwerking.

Hierbij wil het kabinet stimuleren dat er lokaal zoveel mogelijk gebruik kan worden gemaakt van producten en werkwijzen die elders al succesvol zijn gebleken. In de beleidsbrief "Programma Sport en Bewegen in de Buurt" heeft de Minister van VWS aangegeven hoe zij hieraan bijdraagt.

Met dit programma draagt het kabinet bij aan de Olympische ambitie van Nederland.

1.2 Doel van deze afspraken

Namens het kabinet wil de minister van VWS over het stimuleren van een breder sport en beweegaanbod in de buurt afspraken maken met landelijke vertegenwoordigers: koepels van gemeenten, de sportsector en het bedrijfsleven.

Doel van deze afspraken is inzicht geven in bijdragen die partners (vanuit hun eigen autonome rol) leveren en het vastleggen van de intentie om daarbij samen te werken binnen het programma Sport en Bewegen in de Buurt.

1.3 Partijen

Partijen bij deze bestuurlijke afspraken zijn:

- De Staat der Nederlanden, gevestigd te 's Gravenhage, te dezen vertegenwoordigd door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Edith Schippers (hierna te noemen VWS)
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten gevestigd te 's Gravenhage, te dezen vertegenwoordigd door Arno Brok (hierna te noemen VNG)
- Het Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sportfederatie, gevestigd te Arnhem, te dezen vertegenwoordigd door André Bolhuis (hierna te noemen NOC*NSF)
- VNO-NCW gevestigd te 's Gravenhage, te dezen vertegenwoordigd door Cees Oudshoorn
- MKB-Nederland gevestigd te 's Gravenhage, te dezen vertegenwoordigd door Cees Oudshoorn
- De ondertekenaars van deze overeenkomst scharen zich achter de doelen zoals bovenstaand verwoord. Ieder levert hiertoe zijn of haar bijdrage, vanuit eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden.

1.4 Afspraken

VWS, namens de Rijksoverheid

VWS stelt voor het realiseren van het programma Sport en Bewegen in de Buurt het volgende ter beschikking:

- Een rijksbijdrage voor het realiseren van buurtsportcoaches aan gemeenten. Aan de huidige bestuurlijke afspraken over de Impuls brede scholen sport en cultuur wordt hiertoe een addendum toegevoegd, waarin onder meer de mogelijkheden voor verbreding van de inzet, uitbreiding van de aantallen en de verruiming van de cofinancieringsmogelijkheden worden geregeld. De rijksbijdrage wordt, net als bij de huidige impuls, uitgekeerd via het gemeentefonds. De (technische) verdere uitwerking hiervan is in het addendum opgenomen.
- Een rijksbijdrage voor de uitvoering van de sportimpuls om ervoor te zorgen dat lokale sport- en beweegaanbieders kunnen bijdragen aan bovengenoemde doelstellingen.
- Een rijksbijdrage aan NOC*NSF voor het realiseren van het actieplan 'Naar een veiliger sportklimaat'.
- Financiering van de basis voor kennisinfrastructuur. Onder meer de ontwikkeling van een landelijke database voor effectieve (sport- en beweeg)interventies, van waaruit kennis gedeeld kan worden of nieuw kan worden aangedragen. Daarnaast zorgt VWS ervoor dat relevante kennis die beschikbaar is over sport en bewegen en de relatie met maatschappelijke vraagstukken, zoals gezondheidsbevordering en leefbaarheid, bij VWS gelieerde kennis- en onderzoeksinstituten verbonden wordt met de uitvoering van dit programma.
- Een buurtscan die gemeenten kunnen inzetten ter ondersteuning van hun regierol.

Daarnaast draagt VWS bij aan het programma Sport en Bewegen in de Buurt door:

- Nadere afspraken te maken met VNG, NOC*NSF, VNO-NCW, MKB-Nederland, Vereniging Sport en Gemeenten en Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen over de invulling van ondersteuning op landelijk en lokaal niveau.
- Ervoor zorg te dragen dat er met monitoring en evaluatie zowel een beeld is van in hoeverre de bovenstaande doelstellingen worden bereikt, als wat de bijdrage hieraan is van de verschillende onderdelen van dit programma.
- Een taskforce in te stellen voor het wegnemen van belemmeringen, onder andere de belemmeringen die worden veroorzaakt door regelgeving van de overheid.
- Het Platform sport, bewegen en onderwijs 2.0 te ondersteunen om verbinding, samenwerking en actie tussen partners te bevorderen, leidend tot een kwaliteitsslag in sport- en beweegbeleid op en rond de school.

VNG namens de deelnemende gemeenten

Op basis van haar maatschappelijke betrokkenheid ontwikkelt een gemeente sport en beweegbeleid om diverse doelstellingen te bereiken, zoals vergroting van de leefbaarheid en gezondheid. Gemeenten geven lokaal invulling aan het sport- en beweegbeleid, leggen waar mogelijk relaties met aanpalende beleidsterreinen zoals het lokale gezondheids- welzijns- en onderwijsbeleid en benoemen prioriteiten. Hiertoe hebben zij inzicht in waar de kansen liggen voor het vergroten van het bereik en de inzet van sport en bewegen voor maatschappelijke opgaven zoals gezondheidsbevordering en leefbaarheid. Ook voert de gemeente de regie op optimaal gebruik van ruimte en accommodaties.

De VNG stimuleert:

- gemeenten om een sport- en beweegbeleid te ontwikkelen waarmee vanuit de sport een koppeling wordt gemaakt met andere beleidsterreinen of doelstellingen;
- dat gemeenten in kaart brengen waar kansen liggen om deze integrale beleidsvorming op te pakken;
- dat gemeenten op basis van bovenstaande ook de samenwerking zoeken met sport- en beweegaanbieders. Hierbij wordt in de uitvoering ook aansluiting gezocht met de sportimpuls (zie inzet NOC*NSF);
- dat gemeenten, daar waar gewenst, gebruik maken van de buurtscan die door VWS ter beschikking wordt gesteld;
- gemeenten om, indien gewenst, ook gebruik te maken van de uitgebreide en bredere inzet van de combinatiefuncties zoals verwoord in het addendum op Bestuurlijke afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur.

Gemeenten kunnen ondersteund worden in het bereiken van bovenstaande doelstellingen. Over de inrichting van deze ondersteuning worden nog nadere afspraken gemaakt (zie paragraaf 6).

NOC*NSF namens de sport

De sport in brede zin speelt een belangrijke rol bij het realiseren van sport- en beweegaanbod in de buurt. Met haar bereik, veelzijdigheid, kwaliteit en sociale infrastructuur is de sport in staat om voor mensen in elke levensfase een structureel en passend sport- en beweegaanbod te bieden. De georganiseerde sport met één miljoen vrijwilligers en vijf miljoen leden van 27.000 sportverenigingen speelt hierbij een belangrijke rol. Daarnaast spelen ook de fitnessbranche met ruim twee miljoen leden en de talrijke overige sport- en beweegaanbieders (zoals Johan Cruijff- en Richard Krajcek Foundation, sportscholen, dansscholen en aanbieders van interventies zoals Scoren voor gezondheid, Jump-In, Beweegkriebels en Big Move) een belangrijke rol.

NOC*NSF, de sportbonden en andere landelijke vertegenwoordigers van sport- en beweegaanbieders stellen in overleg met VWS en VNG de kaders voor de sportimpuls op. In de beoordeling van aanvragen speelt NOC*NSF een medebepalende rol. Via de sportimpuls worden lokale sport- en beweegaanbieders gestimuleerd en ondersteund om gezamenlijk een aanbod te realiseren dat zo goed mogelijk aansluit bij de lokale vraag, conform lokale afspraken die hierover (onder regie van de gemeente) zijn gemaakt. Dit stelt lokale sport- en beweegaanbieders beter in staat om:

- als lokale partner mee te werken aan het vergroten van het bereik en beschikbaarheid van het lokale sport- en beweegaanbod;
- hun maatschappelijke rol te vergroten door het benutten van kansen op het gebied van onder meer gezondheidsbevordering en leefbaarheid;
- samen te werken met relevante lokale partners.

NOC*NSF zorgt er verder voor dat:

- vanuit de sport een bijdrage wordt geleverd aan de kwaliteitsontwikkeling van de buurtsportcoaches;
- de voor haar beschikbare lokale informatie over sportparticipatie ter beschikking wordt gesteld aan gemeenten;
- er een koppeling is met de sportagenda 2013-2016.

VNO-NCW en MKB-Nederland namens het bedrijfsleven

De positie van het bedrijfsleven verschilt van de andere partners die betrokken zijn bij deze afspraken aangezien het bedrijfsleven geen directe maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft als het gaat om het realiseren van sport- en beweegaanbod in de buurt. Het bedrijfsleven onderkent evenwel het bredere belang van de uitvoering van het programma 'Sport en Bewegen in de Buurt'. Het stimuleren van een gezonde en actieve(re) levensstijl draagt in algemene zin bij aan de volksgezondheid en daarmee ook aan de vitaliteit en de duurzame inzetbaarheid van werknemers. Gelet hierop spreken VNO-NCW en MKB-Nederland, als vertegenwoordigende organisaties van het bedrijfsleven, hun steun uit voor dit programma.

VNO-NCW en MKB-Nederland zullen in dit kader de volgende bijdragen leveren:

- Identificeren en informeren van de relevante branches en regionale verenigingen van VNO-NCW en MKB-Nederland over dit programma.
- Verkennen waar zij kunnen fungeren als bruggenbouwer door VWS, gemeenten en de sport gericht in contact te brengen met die delen van het aangesloten bedrijfsleven waar sport en bewegen tot de kern van de bedrijfsactiviteiten behoort.
- Organiseren van bedrijfssport via het loket 'Sport & Zaken'.
- Informeren van bedrijven over succesvolle voorbeelden van bedrijfssport via het loket 'Sport & Zaken'.
- Via hun betrokkenheid bij de organisatie Innosport NL bijdragen aan innovatie voor sport en bewegen door het bedrijfsleven.

1.5 Monitoring en evaluatie:

VWS zorgt voor monitoring en evaluatie van het totale programma. Deze monitoring is zowel gericht op de vraag in hoeverre de doelstellingen worden bereikt als wat de bijdrage hieraan is van de verschillende onderdelen van dit programma, namelijk de buurtsportcoaches en de sportimpuls. Over de uitvoering van de monitor, het genereren en delen van gegevens, maakt zij afspraken met VNG, NOC*NSF, VNO-NCW en MKB-Nederland.

De VNG draagt bij aan de monitoring van de buurtsportcoaches waarbij de bestaande monitor combinatiefuncties in ieder geval nog doorloopt tot en met 2012.

VNG onderzoekt voor de monitoring de haalbaarheid van een benchmark.

De monitoring van de verschillende onderdelen van het programma gebeurt op basis van een beperkt aantal indicatoren. Zowel bij de monitoring als de evaluatie wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van beschikbare data en worden de administratieve lasten zoveel mogelijk beperkt.

1.6 Ondersteuning:

Partijen maken nog nadere afspraken over welke ondersteuning nodig is om de doelstellingen van het programma te realiseren, wie daarbij verantwoordelijk is en de financiering. VNG en NOC*NSF zullen hierover nadere afspraken maken met VWS. Ondertekenaars zullen vervolgens hun achterban optimaal en eenduidig informeren over de beschikbare ondersteuning.

1.7 Uitvoering

De ondertekenaars voeren periodiek (bestuurlijk) overleg over de uitvoering van het programma Sport en Bewegen in de Buurt.

1.8 Looptijd

De looptijd van dit programma is van 1 januari 2012 t/m 31 december 2016.

1.9 Ondertekening

Aldus overeengekomen en ondertekend te Rotterdam, 13 februari 2012

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, drs. E.I. Schippers
mede namens de Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten, te dezen vertegenwoordigd door drs. A.A.M. Brok, Voorzitter van de Commissie
Onderwijs, Cultuur en Sport

Het Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sportfederatie, gevestigd te Arnhem, te dezen vertegenwoordigd door dr. J.H.A.
Bolhuis, Voorzitter

VNO-NCW gevestigd te 's Gravenhage en MKB-Nederland gevestigd te 's Gravenhage, te dezen vertegenwoordigd door drs. C.
Oudshoorn, Directeur beleid

BIJLAGE 3: ADDENDUM OP BESTUURLIJKE AFSPRAKEN IMPULS BREDE SCHOLEN, SPORT EN CULTUUR (DATEREND 1 NOVEMBER 2011)

1.1 Overwegingen

Het kabinet wil eraan bijdragen dat het lokale sport- en beweegaanbod beter aansluit op de vraag en dat er meer lokaal maatwerk komt, zodat mensen meer mogelijkheden krijgen om te sporten en bewegen in de eigen leefomgeving. Uiteindelijk leidt dat tot meer sportdeelname en tot een gezonde en actieve leefstijl. Reden waarom in de landelijke nota gezondheidsbeleid "Gezondheid Dichtbij" de nadruk gelegd wordt op sport en bewegen als vliegwieltje voor een gezonde leefstijl.

Lokaal maatwerk is een taak van vele partners. De gemeenten en de sport hebben een rol maar ook lokale ondernemers moeten de mogelijkheid krijgen om hieraan mee te werken, evenals scholen, kinderopvang en (commerciële) sport- en beweegaanbieders e.a.

Om gemeenten te ondersteunen in het creëren van voldoende sport- en beweegaanbod, investeert de minister van VWS in de uitbreiding van het aantal combinatiefuncties dat actief is als buurtsportcoach. Eveneens wordt er geïnvesteerd in een verbrede inzet hiervan.

Hiermee bouwen we voort op de huidige Impuls brede scholen, sport en cultuur waarbij combinatiefuncties worden ingezet ter versterking van de brede school. Hierin is sprake van samenwerking met de sectoren onderwijs, sport en cultuur.

Met de uitbreiding en verbreding van de huidige Impuls brede scholen, sport en cultuur wil de minister van VWS bereiken dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt, sportverenigingen versterkt worden en er een verbinding wordt gelegd tussen sport- en bewegen en andere sectoren zoals het onderwijs, het welzijn, de kinderopvang, de zorg en het bedrijfsleven. Door in te zetten op deze verbinding, kunnen de buurtsportcoaches tevens een bijdrage leveren aan lokale opgaven als het bevorderen van de gezondheid en de leefbaarheid. Door de verbrede inzet kunnen buurtsportcoaches breder worden ingezet dan voor jeugd alleen. Door deze uitbreiding van de impuls, kunnen vanaf 2013 in totaal 2.900 fte's gerealiseerd worden (dit aantal is inclusief de huidige combinatiefuncties).

Hierbij wil het kabinet stimuleren dat er lokaal zoveel mogelijk gebruik kan worden gemaakt van producten en werkwijzen, die elders al adequaat gebleken zijn en dat hetgeen niet werkt ook wordt afgeschaft.

1.2 Vanaf 2008: Impuls brede scholen, sport en cultuur

Sinds 2008 nemen gemeenten deel aan de succesvolle structurele Impuls brede scholen, sport en cultuur waarmee zij combinatiefuncties realiseren. In 2012 zal het gaan om ongeveer 1820 fte binnen de bestaande Impuls. Een combinatiefunctionaris is een persoon die tenminste werkzaam is in twee sectoren (onderwijs, sport en cultuur) en in dienst is in een van deze twee sectoren. Oorspronkelijke doelstelling is dat de combinatiefunctie moet bijdragen aan de uitbreiding van de brede scholen, het versterken van de sportverenigingen, het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond de scholen en/of het vertrouwd raken met en beoefenen van kunst en cultuur. Gemeenten krijgen 40% financiering van de Rijksoverheid op basis van de aantallen jeugdigen jonger dan 18 jaar binnen de gemeentegrenzen.

Per 2012 is de mogelijkheid geïntroduceerd dat gemeenten gelet op deze verdeelsleutel de mogelijkheid hebben een keuze te maken voor 60%, 80% of 100% van dit bedrag. De toedeling aan gemeenten verloopt tot op heden via een decentralisatie-uitkering. De ministers van VWS en OCW dragen beiden bij.

1.3 Per 2012: Nieuwe Impuls, uitbreiding van de bestaande afspraken

Met betrekking tot de bestaande afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur, maken:

- de minister van VWS;
  - de minister van OCW mede namens de staatssecretaris van OCW
- bovengenoemde ministers handelen te dezen als bestuursorgaan alsmede als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden (hierna: rijksoverheid);

- voorzitter van de commissie Onderwijs, Cultuur en Sport van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG), te dezen vertegenwoordigd door drs. A.A.M. Brok.
voor de periode vanaf 1 januari 2012 onderstaande aanvullende afspraken:
- Het structurele karakter van de huidige Impuls brede scholen sport en cultuur, zoals verwoord in de Bestuurlijke Afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur van december 2007- inclusief de aanpassingen van oktober 2009 en juni 2011- blijft behouden, uitgezonderd aanpassingen zoals verwoord in dit addendum.

Het ministerie van VWS stelt aan gemeenten per 1 januari 2012 een structureel bedrag van € 8 miljoen extra beschikbaar en op 1 januari 2013 zal er nogmaals € 11 miljoen extra structureel beschikbaar komen. De extra middelen uit 2012 en 2013 worden ingezet voor buurtsportcoaches. Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden:

- Van gemeenten wordt verwacht dat zij zich inspannen om buurtsportcoaches in dienst te (laten) nemen.
- Deze medewerkers organiseren een sport- en beweegaanbod in de buurt en zijn dus niet bedoeld voor de combinatie cultuur en onderwijs.
- De medewerkers maken een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals, welzijn, zorg, gezondheid, bedrijven, BSO/kinderopvang en onderwijs.
- Inzet van de buurtsportcoaches vindt plaats onder regie van de gemeenten.

Voor het extra budget kunnen gemeenten kiezen om extra fte's aan buurtsportcoaches te realiseren. Hierbij kan worden gekozen voor 60-80-100-120-140% (deze laatste mogelijkheid geldt alleen bij resterend budget) van het oorspronkelijk te realiseren budget.

- De bedragen zullen aan gemeenten beschikbaar worden gesteld op basis van verdeelsleutel inwoners tot 18 jaar via een decentralisatie-uitkering (Indien gemeenten nog niet deelnemen wordt dezelfde peildatum gehanteerd als voor reeds deelnemende gemeenten, dat is het jaar 2007). Alle gemeenten worden benaderd om deel te nemen. We streven hier naar zo min mogelijk bureaucratie.
- Er geldt een normbedrag van 50.000 euro per fte. De rijksoverheid keert, via een decentralisatie-uitkering, 20.000 euro uit per fte aan gemeenten. Met de VNG is afgesproken dat de deelnemende gemeenten vanaf het eerste jaar van deelname 60% cofinanciering organiseren.
- Bij de daadwerkelijke toedeling van de middelen wordt begonnen met de gemeenten die tot nu nog niet deelnemen aan de Impuls. Vervolgens zullen gemeenten worden benaderd die tussentijds zijn gestopt met de Impuls. Bij de verdeling van het resterende budget wordt de volgorde gebruikt zoals deze van 2008 tot en met 2011 is gehanteerd. Dat wil zeggen, wij zullen de volgorde van de lijsten zoals opgesteld voor de 1e tot en met de 4e tranche Impuls brede scholen, sport en cultuur -gemeenten aanhouden, waarbij wordt uitgegaan van het beschikbare budget.
- De middelen van de decentralisatie-uitkering worden loonkostengevoelig gecodeerd (OVA).

Gemeenten zullen via de mei- of septembercirculaire gemeentefonds 2012 officieel worden geïnformeerd over de bedragen. Eventuele wijzigingen worden eveneens bekend gemaakt via de circulaires van het gemeentefonds.

1.4 Naamgeving

De nieuwe én de oude Impuls brede scholen, sport en cultuur zullen onder de noemer van één decentralisatie-uitkering verder gaan vanaf 1 januari 2012, namelijk de **Brede impuls combinatiefuncties**.

Mogelijkheden vanaf 2012

De inzet van de middelen binnen de Brede impuls combinatiefuncties is vanaf 1 januari 2012 gebonden aan de volgende mogelijkheden. Hierbij de opmerking plaatsend dat het **nieuwe geld** vanaf 2012 expliciet aan de inzet van buurtsportcoaches moet worden besteed.

- De medewerker is werkzaam in de bestaande sectoren cultuur, onderwijs en/of sport en/of nieuwe sectoren zoals welzijn, gezondheid en BSO/kinderopvang.

- Gemeenten dienen qua cofinanciering 60% van het totaalbedrag per fte, namelijk 30.000 euro op lokaal niveau te organiseren.

Tot slot, zal na deze periode worden gezien of het op termijn wenselijk is dat de middelen van bovengenoemde decentralisatie uitkering worden overgeheveld naar de Algemene Middelen van het Gemeentefonds.

Eveneens wordt bekeken of in 2016 de huidige verdeelsleutel met de peildatum van 2007 nog werkbaar is of dat, vanwege de verbrede inzet, aanpassing wenselijk is.

1.5 Ondertekening

Aldus overeengekomen en ondertekend te Rotterdam op 13 februari 2012.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, drs. E.I. Schippers
mede namens de Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten, te dezen vertegenwoordigd door drs. A.A.M. Brok, Voorzitter van de Commissie Onderwijs, Cultuur en Sport

BIJLAGE 4: COMBINATIEFUNCTIES DE STAND VAN ZAKEN

1.1 Vooraf

Om een goed beeld te krijgen van de stand van zaken met betrekking tot de combinatiefuncties is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Opvallend is dat er geen centraal punt is waar alle informatie is verwerkt en gerangschikt. Informatie is verzameld via de VNG, de Vereniging Sport en Gemeenten, het projectteam Combinatiefuncties Onderwijs, het ministerie van VWS, NOC*NSF en de Cultuurformatie.

1.2 Algemeen beeld

Het algemene beeld is dat de invoering van de combinatiefunctie succesvol is verlopen.

Op basis van de monitor die BMC in 2012 heeft uitgevoerd bij 1e, 2e, 3e en 4e tranche-gemeenten kan het volgende overzicht van gerealiseerde combinatiefuncties worden gemaakt.

Gemeenten*	Norm eind 2012 (fte)	Gerealiseerd 1-1-2012 (fte)	Nog te realiseren in 2012(fte)
1e tranche	690	609 (635,54)**	81
2e tranche	531,9	410,24 (430,37)**	121,66
3e tranche	319,4	225,9 (250,3)**	93,5
4e tranche	297,5	119 (138,85)**	178,5
Vacatures per 1-1-2012		90,86	
	1838,8	1455	383,8

* Aanvang bekostiging combinatiefuncties

1e tranche gemeenten: 2008

2e tranche gemeenten: 2009

3e tranche gemeenten: 2010

4e tranche gemeenten: 2011

**Inclusief openstaande vacatures

De norm voor het te halen aantal fte combinatiefuncties eind 2011 was 1280 fte. Dat aantal is ruimschoots gehaald door de betrokken gemeenten.

1.3 Wijziging van de afspraken over de normen

Lopende de Impuls brede scholen, sport en cultuur is een tweetal wijzigingen doorgevoerd in de regeling: het normbedrag per functie (per fte) is verhoogd van € 45.000,- naar € 50.000,-. Hierdoor zijn gemeenten beter in staat om goed personeel aan te stellen. Het totaal beschikbare budget bij de gemeenten blijft gelijk. Het aantal te realiseren fte's neemt dus af. Een andere wijziging in de bestuurlijke afspraken gaat over het aantal te behalen formatieplaatsen in 2012. Per 2012 kunnen deelnemende gemeenten kiezen of zij 60%, 80% of 100% van de voor de gemeente oorspronkelijk per 2012 geldende aantal formatieplaatsen gaan realiseren. Het loslaten van de 'alles of niets regeling' heeft invloed op het totaal aantal gerealiseerde formatieplaatsen in 2012. De deelnemende gemeenten hebben voor 1 oktober 2012 kunnen aangeven of zij gaan voor 60%, 80% of 100% van de normaantallen. In totaal hebben 87 gemeenten van de 308 deelnemende gemeenten gekozen voor 60% of 80%. Het verwachte aantal gerealiseerde formatieplaatsen aan het eind van 2012 ligt rond de 1.800.

1.4 Gesignaleerde knelpunten

De samenwerkende lokale partners zijn tegen verschillende knelpunten opgelopen waarbij de problemen rondom detachering en BTW-constructies over het algemeen het hoogst scoren. Andere genoemde knelpunten zijn:

- het opstellen van samenwerkingsovereenkomsten;
- opstellen van een functieprofiel;
- de bekostiging van overhead bij de betreffende werkgever;
- de gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers voor een werknemer;
- verschillende cao's;
- de cofinanciering door derde partijen;
- de werkgeversbelangen in relatie tot de belangen van de combinatiefunctionaris; de aansturing van het team van combinatiefunctionarissen;
- de gedeelde verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid tussen werkgevers;
- de verdeling van een functie over te veel scholen;
- het vinden van geschikte kandidaten.

1.5 Samenvattend overzicht (Monitor BMC 2012)

	1e tranche	2e tranche	3e tranche	4e tranche
Gerealiseerde fte 1 januari 2012 in percentages	111%	117%	104%	76%
Gerealiseerde fte 1 januari 2012 in percentages inclusief vacatures	116%	122%	116%	89%
Verdeling over sectoren				
Basisonderwijs	33%	34%	34%	42%
Voortgezet onderwijs	9%	5%	8%	6%
Sport	43%	47%	40%	31%
Cultuur	11%	11%	15%	12%
Percentage gemeenten dat cofinanciering heeft geregeld voor totale fte voor eind 2012	100%	83%	92%	74%
Percentage formatieplaatsen waarvoor cofinanciering is geregeld	100%	94%	95%	77%
Percentage gemeenten dat gebruik maakt van cofinanciering door derde partijen	53%	30%	34%	11%
Top 3 werkgevers	Sportorg. Gemeente Basisonderwijs	Sportorg. Gemeente Prov. Sportserv.	Prov. Sportserv. St. welzijn Gemeente	St. welzijn Prov. Sportserv. Gemeente

1.6 Verdiepingsonderzoek bij zes eerste tranche gemeenten (Mulier instituut, 2011)

In 2011 voerde het Mulier Instituut een verdiepingsonderzoek uit naar de effecten en processen van de inzet van combinatiefunctionarissen binnen zes eerste tranche-gemeenten. In het rapport 'Impuls lokaal bekeken' worden de volgende conclusies getrokken:

Uit het landelijke onderzoek blijkt dat de inzet van combinatiefunctionarissen bij zes grote eerste tranche-gemeenten leidt tot meer en kwalitatief beter aanbod. Dit geldt voor zowel sport als cultuur. Bij sport is er met name een stijging van het naschoolse aanbod, op een (beperkt) aantal scholen is er dagelijks naschools aanbod. Veel betrokken sportverenigingen zien een toename van het aantal leden. Meer kinderen zijn vertrouwd geraakt met kunst- en cultuurvormen.

Te weinig beschikbare tijd is een veelgenoemd knelpunt voor alle betrokkenen. Volgens de combinatiefunctionarissen zijn de wederzijdse verwachtingen van betrokken organisaties niet altijd goed op elkaar afgestemd. Betrokken scholen en sportorganisaties geven als knelpunt aan dat de functie/taak van de combinatiefunctionaris niet duidelijk is.

1.7 Sport

Het rapport van de Arbeidsmarktmonitor sport 2011 meldt over de combinatiefunctionarissen het volgende:

- Combinatiefunctionarissen zijn het meest in dienst bij een overheidsdienst op het gebied van sport. Per organisatie gaat het in die sector gemiddeld om 6 fte.
- De meest genoemde redenen dat organisaties combinatiefunctionarissen in dienst hebben zijn:
  - een toenemend gebruik van sport en bewegen voor gezondheid (preventie);
  - een toenemend gebruik van sport en bewegen voor maatschappelijke en sociale doelen (zoals participatie, cohesie, maatschappelijke stages et cetera);
  - meer samenwerking met andere sectoren;
  - meer samenwerking met niet-commerciële aanbieders van sport en bewegen.
- De sport heeft de wens om de combinatiefuncties in te zetten om de sportverenigingen te versterken. Door NOC*NSF worden op dit moment zeven profielen onderscheiden:
  - Trainer en sportdocent
  - Verenigingscoördinator
  - Coördinator leerbedrijf
  - Multitrainer
  - Sportcoördinator
  - Sportprogrammeur
  - Verbinder

1.8 Cultuur

De Cultuurformatie heeft in 2011 onderzoek gedaan naar de ervaringen van de eerste 130 cultuurcoaches. Cultuurcoaches zijn vrouwen en mannen die op en rond brede scholen werken. Zij zijn de schakels tussen de school en de culturele instelling. In 2010 werkten er 130 cultuurcoaches (60,5 fte) op brede scholen van 54 gemeenten.

Er bestaat geen uniform beeld van de cultuurcoach. Er is variatie rond de inhoud van de functie, de aanstelling en de aansturing en het ontbreekt aan een ratio voor de omvang van de formatie voor een school en voor het buitenschoolse.

Er zijn twee soorten cultuurcoaches:

- a. Allereerst de cultuurcoach die ingezet wordt om de actieve kunstbeoefening te bevorderen als schakel tussen school en culturele instelling (variant: de mediacoach als schakel tussen school en bibliotheek).
- b. Een tweede typering is een cultuurcoach met een coördinerende opdracht (zo'n 30%).

1.9 Onderwijs

In opdracht van de projectgroep Combifuncties Onderwijs heeft onderzoeks- en adviesbureau Oberon onderzocht welke effecten de invoering van combinatiefuncties in het onderwijs heeft gehad. In dit rapport 'Effecten van de inzet van combinatiefuncties in het onderwijs, maart 2011' concluderen de onderzoekers een aantal positieve effecten:

- leerlingen zijn enthousiast over het extra activiteiten aanbod;
- het aanbod is verbeterd en professioneler geworden;
- verbetering van de motorische ontwikkeling van leerlingen;
- kortere lijnen tussen scholen en sportverenigingen;
- taakverlichting voor docenten.

Aandachtspunten zijn:

- afstemming en kennisoverdracht tussen combifunctionarissen en de scholen, onder andere met betrekking tot een doorgaande lijn;
- verbetering toeleiding naar verenigingen mede in verband met de concurrentie tussen het naschoolse aanbod en de verenigingen;
- inbedding van de combinatiefunctionarissen in het team vraagt om meer aandacht vanuit de scholen, sportverenigingen en culturele instellingen.

BIJLAGE 5: COMBINATIEFUNCTIES IN DIVERSE CAO'S¹⁶

Deze bijlage bevat een overzicht van mogelijk toepasselijke cao's:

1.1 Onderwijs

De cao's PO en VO verplichten de werkgever om aan te geven welke functies en bijbehorend schaalniveau er binnen de schoolorganisatie voorkomen. Voor het beschrijven en wegen van functies hanteert het onderwijs het functiewaarderingssysteem FUWA. Met het FUWA-systeem kunnen allerhande functies voor de school passend en op maat beschreven en gewaardeerd worden. Er bestaat een aantal voorbeeldfuncties dat werkgevers over kunnen nemen. Als ze daarvan afwijken, moet de functiebeschrijving en -weging plaatsvinden door een SPO¹⁷-gecertificeerde FUWA deskundige.

In het PO hebben de werkgevers- en werknemersorganisatie twee voorbeeldfuncties conform FUWA PO beschreven. Dit zijn voorbeeldbeschrijvingen van de combinatiefunctie:

- Leraarondersteuner / medewerker buitenschoolse activiteiten.
- Leraar basisonderwijs / coördinator buitenschoolse activiteiten.

Voor het VO zijn geen voorbeeldbeschrijvingen opgesteld. Werkgevers zullen in samenwerking met een SPO-gecertificeerde FUWA deskundige een beschrijving en weging op moeten stellen als zij een combinatiefunctie binnen het functiebouwwerk opnemen.

Voor de positionering van de combinatiefunctionaris in het PO is artikel 3.30 (en 4.29) uit de cao PO van belang. Hierin staat vermeld:

1. Combinatiefunctionaris: de werknemer geheel of gedeeltelijk benoemd op basis van het convenant Impuls brede scholen, sport en cultuur, die naast zijn werkzaamheden op school is belast met taken buiten het onderwijs.
2. Voorbeeldfuncties (verwijzend naar de hierboven genoemde voorbeeldfuncties) zijn beschreven en gewaardeerd op basis van FUWA PO. Voor afwijkende functies wordt eveneens gebruik gemaakt van FUWA PO.
3. De combinatiefunctionaris dient te voldoen aan de wettelijke bekwaamheidseisen, die op basis van de WPO en de WEC bij algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld en gericht zijn op het handelen in het onderwijsleerproces.
4. Werknemers zonder wettelijke lesbevoegdheid verrichten werkzaamheden in het onderwijsproces onder toezicht en verantwoordelijkheid van een bevoegde leerkracht.

De artikelen 3.28 tot en met 3.34 uit de cao PO (2009) zijn van toepassing op de benoeming van combinatiefunctionarissen in het bijzonder onderwijs.

De artikelen 4.27 tot en met 4.33 van de cao PO zijn van toepassing bij dienstverband in het openbaar onderwijs.

- Cao BVE (MBO)

De cao BVE bevat geen bepalingen over het al dan niet van toepassing verklaren van (gedeelten) van de cao wanneer een functionaris als buurtsportcoach tevens werkzaam is bij een organisatie die niet onder de werkingssfeer van deze cao valt.

Functies worden beschreven met FUWA-BVE (zie kader)

¹⁶ Voor de deze bijlage is onder meer gebruik gemaakt van materiaal van Projectgroep Combinatiefuncties Onderwijs.

¹⁷ Stichting Personeelsinstrumenten Onderwijs.

Funcities en functiewaardering

Artikel D-9.

De werkgever heeft als beleid het in stand houden en creëren van functies met een breed samenstel van werkzaamheden, maar heeft tevens de mogelijkheid specialistische functies in te stellen.

Artikel D-10.

De werkgever dient de bij de instelling voorkomende functies te beschrijven en te waarderen op basis van FUWA-BVE. Voor elke in het formatieplan genoemde functie wordt verwezen naar de beschrijving en waardering van de functie zoals vastgelegd in het functieboek van de instelling.

▪ Cao Sport

De sector sport gaat voor functiewaardering uit van de Integrale Functieanalyse-methode (IFA-functiewaarderingssysteem) en de Functieniveaumatrix (FNM). Iedere individuele werkgever, die de cao-Sport uitvoert, is gehouden de IFA-methode toe te passen. Dit is een systeem met een indeling met functiegroepen en functie jaren. De functie van de werknemer wordt aan de hand van het IFA en de FNM door de werkgever ingedeeld in functiefamilies en de daarbij behorende functieniveaus. Bij elk functieniveau behoort een salarisschaal, die gebaseerd is op functie jaren. De toekenning van een functiejaar is gebaseerd op een normale functie vervulling en vindt gewoonlijk per 1 januari van elk jaar plaats. Bij een minder dan normale beoordeling kan maximaal twee maal een functiejaar worden onthouden. Bij een zeer goede beoordeling kan de verhoging meer bedragen dan één functiejaar.

De cao-Sport geeft aan dat gelet op de eigenheid van het beroep en de werksoort in een aantal gevallen strikte toepassing van de cao-Sport onvoldoende is voor een goede uitoefening van de functie. De sociale partners bevelen aan om in die gevallen aanvullende afspraken te maken, zoals een taakomschrijving waarin taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijk worden vastgelegd.

De voorbeeldfuncties van de Taskforce Combinatiefuncties heeft de Werkgeversorganisatie in de Sport (WOS) gewaardeerd met het IFA-functiewaarderingssysteem en gekoppeld aan de salarisschalen van de cao-Sport. Het resultaat is een met NOC*NSF afgestemde en door sociale partners in de sport goedgekeurde beloningsmatrix. Deze beloningsmatrix biedt lokale partijen op gemeentelijk niveau en sportverenigingen een handreiking bij de aanstelling en beloning van combinatiefuncties.

Aanvullend kan worden gemeld dat de cao Sportverenigingen wordt gebruikt voor werknemers die in dienst zijn bij provinciale servicebureaus en die vandaaruit werkzaam kunnen zijn bij organisaties op lokaal niveau.

1.2 Cultuur

In de cultuursector is geen eenduidige, centrale cao-tafel. Er is een groot aantal landelijke sectorale cao's en een aantal cao's op instellingsniveau. Enkele landelijke cao's hebben naar aard en traditie veel overeenkomsten met onderwijs en gemeenten op lokaal niveau en hebben de grootste geografische vertegenwoordiging.

Gezien de diversiteit aan cao's behandelen we ze niet allemaal, maar kijken we vooral naar enkele cao's uit de cultuursector die het meeste worden gebruikt bij bestaande combinatiefuncties. Voor de nieuwe buurtsportcoaches kan met name de kunsteducatie onderdeel dans in beeld komen binnen de cao en de CAR-UWO.

▪ Cao Openbare Bibliotheken

Sinds 1 januari 2008 geldt in de cao Openbare Bibliotheken het FUWA-instrument om functies te waarderen en correct in te schalen in het loongebouw. Functieweging dient uitgevoerd te worden door een FUWA-expert. Een FUWA-expert heeft namens de WOB (Werkgeversvereniging Openbare Bibliotheken) de opleiding 'expert-training' gevolgd en is na toetsing namens de WOB geschikt bevonden om het FUWA-instrument voor de werkgever te gebruiken en de werkgever te adviseren bij de waardering van het niveau van een functie. Ook hier geldt, net zoals in het onderwijs, dat de FUWA-expert de bevoegdheid alleen behoudt indien ook de vervolgopleiding gevolgd wordt.

In deze cao wordt gesproken over referentiefuncties en van het functieprofiel / de functiebeschrijving. Referentiefuncties zijn compacte beschrijvingen van voorkomende functies en salarisschalen ter algemene informatie van werkgevers, werknemers en kandidaat-werknemers. Het functieprofiel / de functiebeschrijving is de geformaliseerde modelbeschrijving van een onder de werkingssfeer van de cao voorkomende functie met een erbij vermelde salarisschaal, uitvoeriger dan de daarvan afgeleide referentiefunctie, en bedoeld als handreiking voor het proces van functiewaardering door de werkgever.

▪ **Cao Kunsteducatie**

In de cao voor kunsteducatie geldt 1 januari als vaste periodiekdatum voor alle medewerkers. De functiestructuur is ingericht overeenkomstig het door KPMG uitgebrachte Eindrapport 'Een vernieuwd functie- en loonegebouw in de sector Kunstzinnige Vorming'. De functiestructuur onderscheidt kernfuncties¹⁸. Cao-partijen kunnen besluiten kernfuncties toe te voegen respectievelijk te verwijderen. Een niet-kernfunctie is een functie die wat betreft inhoud op hoofdlijnen en/of op belangrijke onderdelen afwijkt van een kernfunctie. Niet-kernfuncties dienen te worden beschreven overeenkomstig de wijze van beschrijving van de kernfuncties.

▪ **Cao CAR-UWO**

Voor onderwijzend personeel dat werkzaam is in instellingen voor kunsteducatie geldt per 1 januari 2009 een nieuwe rechtspositieregeling. Deze nieuwe rechtspositieregeling zorgt ervoor dat het onderwijzend personeel op een professionele manier het vak kan uitoefenen in instellingen die met de bedrijfsvoering in kunnen spelen op opkomende trends en ontwikkelingen. De CAR-UWO is de rechtspositieregeling voor gemeenteambtenaren. In de CAR-UWO staat één hoofdstuk dat alleen geldt voor onderwijzend personeel in instellingen voor kunsteducatie. Dat is hoofdstuk 19b CAR. In dit hoofdstuk staan de afwijkingen van en aanvullingen op de CAR-UWO die alleen voor het onderwijzend personeel gelden.

Onderwijzend personeel is alle medewerkers die in de kunsteducatie werkzaam zijn in de functie van docent, consultant en balletbegeleider. Er wordt daarbij geen onderscheid gemaakt in junior- of seniorfuncties. Om te weten of een medewerker in de CAR-UWO als onderwijzend personeel wordt gezien, moet de functie van de medewerker gespiegeld worden aan de functiebeschrijvingen die het LOGA (Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden) voor elk van deze drie functies heeft vastgelegd. Als lokaal junior- of seniorfuncties ingevoerd worden, moet de waardering van die functies ook lokaal geregeld worden. Dit betekent dat junior- of seniorfuncties ingepast moeten worden in de salaristabel voor onderwijzend personeel. Zie voor nadere informatie: <http://www.car-uwo.nl/>.

▪ **Cao Kinderopvang**

De cao Kinderopvang voor Kindercentra en Gastouderbureaus is de wettelijk verplichte cao. De cao Kinderopvang besteedt geheel hoofdstuk 8 aan sociaal beleid en legt de nadruk op bevordering van diversiteit en de geldende gedragscode. Hoofdstuk 9 wijdt artikelen aan instroom, loopbaanontwikkeling en professionalisering. Aan bod komen: scholings- en loopbaanbeleid, bijscholing, functionerings- en beoordelingsgesprekken en afwijkende maatregelen aangaande scholing en ontwikkeling in de sector.

Het salaris van de werknemer wordt vastgesteld op een bedrag in de salarisschaal dat bij zijn functie hoort in overeenstemming met de functiematrix (bijlage 1 van de cao Kinderopvang). Indien de werkzaamheden niet of slechts gedeeltelijk overeenkomen met een functie genoemd in de matrix, dan kan men de functie op twee manieren een plaats geven. De werkgever geeft beargumenteerd aan waarom hij vindt dat die functie in die salarisschaal behoort of de werkgever stelt de salarisschaal vast met behulp van de Methodische Niveau Toekenning voor de Kinderopvang. De werkgever mag alleen gebruik maken van de MNT-methode als men beschikt over de ter inzage versie van de MNT-methode en voor de werknemer bestaat de mogelijkheid deskundige ondersteuning in te schakelen. Voor de pedagogische medewerker, leerling-werknemer (hbo) en de BBL-leerling kunnen afwijkende regelingen van toepassing zijn.

▪ **Cao Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening**

Deze cao is van toepassing op organisaties op het terrein van welzijn en maatschappelijk dienstverlening, onder andere:

- Sociaal cultureel werk
- Welzijn jeugd
- Maatschappelijke dienst- en hulpverlening

¹⁸ Kernfuncties in de cao zijn: Directeur, Afdelingshoofd, Coördinator/projectleider, Controller, Consultant, Administrateur, Docent, Administratief medewerker A, Instrumentaal begeleider dans, Conciërge A, Administratief medewerker B, Conciërge B en Administratief medewerker C, Onderwijsassistent, Steunfunctieassistent.

- Maatschappelijke opvang
- Welzijn ouderen

In deze cao is een hoofdstuk opgenomen over employability. De artikelen in dit hoofdstuk zijn gewijd aan scholingsbeleid en loopbaanbeleid, bijscholing en beoordelingsregeling.

Het salaris van de werknemer wordt vastgesteld op een bedrag in de salarisschaal dat bij zijn functie hoort overeenkomstig de functiematrix en methodiek (bijlage 1 van de cao Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening). Het functieboek in de cao Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening biedt een aantal kapstokken (in terminologie van het functieboek: matrix-functies) voor de invulling van de buurtsportcoach. De meest passende matrixfunctie is de functie van de begeleider vrijetijdsbesteding (zie pagina 17 van het functieboek). Maar ook functies als activiteitenbegeleider en wellicht de ouderenadviseur en die van consulent bieden (zij het in mindere mate) een kapstok voor de buurtsportcoach. Het principe van de matrixfunctie biedt de mogelijkheid de functie nader te specificeren naar onder meer de lokale situatie, doelgroep en werkzaamheden. Als de functie niet of slechts gedeeltelijk overeenkomt met de functies genoemd in de functiematrix, dan stelt de werkgever het salaris als volgt vast: de werkgever kan de functie vergelijken met de functies in de functiematrix waarna hij de indeling van de beschreven functie hiervan afleidt of de werkgever deelt de functie in door gebruik te maken van de Methodische Niveau Toekenning-methode voor Welzijn.

▪ **Cao Verpleeg-, Verzorgingshuizen c.s.**

Deze cao is van toepassing op verpleeg- en verzorgingshuizen c.s. Hierbinnen zijn er medewerkers die als buurtsportcoach werkzaam zouden kunnen zijn. Te denken valt met name aan fysiotherapeuten en soms ook psychomotorische therapeuten.

▪ **Cao Jeugdzorg**

Tijdens de looptijd van de cao (2011-2013) zullen cao-partijen onderzoek gaan verrichten naar een nieuw functiegebouw voor de jeugdzorg met bredere doelgerichte functiebeschrijvingen, die een bredere inzetbaarheid ondersteunen.

Deze cao bevat een bepaling die het onder bepaalde mogelijkheden mogelijk maakt om geheel of gedeeltelijk ontheffing te verlenen van de toepassing van de cao (zie kader). Deze bepaling is zeer bruikbaar in het kader van de invoering van buurtsportcoaches/combinatiefuncties.

2.2 Ontheffing cao-bepalingen

- De bepalingen van de cao kunnen door partijen bij de cao op een daartoe strekkend verzoek van de werkgever met instemming van de OR – of bij het ontbreken daarvan de PVT – geheel of gedeeltelijk niet van toepassing worden verklaard op de arbeidsverhouding tussen een werkgever en al zijn werknemers dan wel een gedeelte van zijn werknemers, indien deze werkgever tevens valt onder de werkingssfeer van een andere cao, zulks in overleg met partijen bij deze andere cao.
- Om voor een dergelijke ontheffing in aanmerking te komen, dient tenminste aan de volgende criteria te worden voldaan:
  - de arbeidsvoorwaarden voor de werknemers dienen voldoende gewaarborgd te zijn;
  - deze arbeidsvoorwaarden mogen over het algemeen geen mindere aanspraken aan de werknemers verlenen dan voor hen zouden voortvloeien uit de toepasselijkheid van deze cao.

Het salaris van de werknemer wordt vastgesteld op een bedrag in de salarisschaal dat bij zijn functie hoort overeenkomstig de functiematrix en methodiek in Bijlage I; de salarisschalen zijn opgenomen in Bijlage II.

▪ **Cao Gezondheidscentra**

De cao Gezondheidscentra is aangegaan tussen de representatieve organisaties van werkgevers en werknemers in de multidisciplinaire eerstelijnsgezondheidszorg. Het landelijk overlegplatform tussen deze organisaties wordt het Overleg Arbeidsvoorwaarden Gezondheidscentra (OAG) genoemd.

Artikel 2.

De cao is van toepassing op werknemers in loondienst van de in Nederland gevestigde rechtspersoonlijkheid bezittende privaatrechtelijke instellingen voor multidisciplinaire eerstelijnsgezondheidszorg en op werknemers in loondienst van een in een gezondheidscentrum gevestigde apotheek, welke als zelfstandig rechtspersoon participeert in de activiteiten van dat gezondheidscentrum.

Deze cao bevat een bepaling die het onder bepaalde omstandigheden mogelijk maakt om geheel of gedeeltelijk ontheffing te verlenen van de toepassing van de cao (zie kader). Deze bepaling is zeer bruikbaar in het kader van de invoering van buurtsportcoaches / combinatiefuncties (zie kader).

Artikel 4. Geen of gedeeltelijke toepassing van de cao

Het OAG kan bepalingen van deze cao geheel of gedeeltelijk niet van toepassing verklaren op de arbeidsverhoudingen tussen een werkgever en al de betrokken werknemers dan wel een gedeelte van die werknemers, indien deze werkgever tevens onder de werkingssfeer van een andere cao valt.

1.3 CAR-UWO**1.3.1 Toepassing CAR-UWO**

Op medewerkers die in dienst zijn bij de gemeente is de CAR-UWO van toepassing. Hiervoor maakt het niet uit of iemand een aanstelling heeft of een arbeidsovereenkomst. Een buurtsportcoach die in dienst is van een gemeente of een gemeentelijke dienst valt dus onder de CAR-UWO.

Eerst lokaal vaststellen

De uitwerking in CAR-UWO-artikelen heeft lokaal pas rechtskracht als het college deze heeft overgenomen in de plaatselijke arbeidsvoorwaardenregeling. Het college kan de uitvoeringsvoorschriften vaststellen uit de CAR-UWO of andere plaatselijk vastgestelde uitvoeringsregelingen met arbeidsvoorwaarden. Voorbeelden zijn een uitvoeringsregeling betaald en onbetaald buitengewoon verlof en een verplaatsingskostenregeling. Daarnaast kan het college instructies vaststellen met betrekking tot de uitvoering van taken.

BIJLAGE 6: VERSCHILLEN TUSSEN AANBESTEDEN EN SUBSIDIËREN (SCHEMATISCH OVERZICHT)

Denkrichting in het schematisch overzicht met verschillen tussen overeenkomst (na opdracht) en subsidie is dat als vele aspecten uit de linkerkolom zich in de te onderzoeken situatie voordoen, en weinig uit de rechterkolom, er waarschijnlijk sprake is van een overheidsopdracht. Wanneer er sprake is van een grote vermenging van kenmerken uit de linker- en rechterkolom dan wordt in de praktijk vaak gekozen voor subsidie. Bedenk echter dat geen enkel criterium op zichzelf beschouwd doorslaggevend is. Bij buurtsportcoaches zal over het algemeen sprake zijn van subsidiëring.

	Overeenkomst	Subsidie
1	Definitie in Boek 6 artikel 213 BW (Burgerlijk Wetboek) = een meerzijdige rechtshandeling, waarbij een of meer partijen jegens een of meer andere een verbintenis aangaan.	Definitie in artikel 4:21 AWB (Algemene Wet Bestuursrecht) = de aanspraak op financiële middelen door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.
2	Tweezijdige handeling (aanbod en aanvaarding, wederkerigheid).	Eenzijdige handeling (subsidiebeschikking; in beginsel geen prestatieplicht).
3	Uitvoeren van werken, leveren van diensten of goederen door derden aan de overheid, meestal ten behoeve van de uitvoering van eigen taken van het bestuursorgaan. Er is vaak een markt voor de activiteiten. Concurrentiestelling in principe mogelijk. Voor opdrachtnemer gaat het om een commerciële activiteit.	Vaak voor activiteiten die te maken hebben met het 'algemeen belang', waarbij subsidieverstrekker (vaak) belang heeft bij (het in stand houden van) activiteiten van de individuele aanvrager ten behoeve van derden. Concurrentiestelling op een markt vaak niet goed mogelijk.
4	Bij aangaan overeenkomst: vaak aanbestedingsplicht ingevolge bestuurlijk aanbestedingsbeleid of Europese aanbestedingsrichtlijn.	Bij aangaan subsidierelatie: geen expliciete aanbestedingsverplichting ingevolge AWB of subsidieverordening
5	Zelfs bij voldoen aan vereisten inzake selectie en gunning in de aanbesteding: geen plicht tot gunnen opdracht / aangaan overeenkomst (onder voorbehoud van precontractuele eisen van redelijkheid en billijkheid en goede trouw).	Bij voldoen aan (objectieve) subsidiecriteria: recht op betaling subsidie.
6	Aanbesteding gericht op verrichten activiteiten tegen het gunningscriterium laagste prijs of economisch voordeligste inschrijving/ meest scherpe en marktconforme vergoeding.	Subsidie gericht op hoe dan ook laten verrichten van activiteiten. Kan een meer of minder dan marktconforme vergoeding voor noodzakelijk zijn (anders wordt activiteit die in algemeen belang is namelijk mogelijk niet uitgevoerd). NB: Vergoeding waarbij bewust meer dan marktconforme vergoeding wordt gegeven, kan potentieel risico op staatssteun meebrengen.

7	Branchevoorwaarden, inkoopvoorwaarden, contractvoorwaarden van toepassing.	Subsidieregeling, -criteria en -voorwaarden (verordening bestuursorgaan of wettelijk kader veelal vereist) van toepassing.
8	Initiatief bij opdrachtgever, die zijn behoefte stelt en formuleert in programma van eisen (PvE) waarna een aanbesteding volgt.	Initiatief bij subsidieaanvrager, die behoefte aan subsidie moet aantonen; door aanvraag gaat subsidieprocedure lopen.
9	Civil recht van toepassing op aanbestedings-procedure en de overeenkomst. De civiele rechter is geschil beslechtende instantie. Civiele rechtsgang. In kort geding kunnen voorlopige voorzieningen worden gevraagd. In een bodem-procedure kan én schadevergoeding én in beperkt aantal gevallen (zie WIRA) vernietiging van de overeenkomst worden gevorderd.	Bestuursrecht van toepassing op subsidie. Bij bezwaar/beroep tegen subsidiebeschikking: administratieve rechtsgang via beschikkend bestuursorgaan en bestuursrechter (Awb).
10	Bij niet nakoming overeenkomst: nakoming overeenkomst kan worden gevorderd. Afdwingbaarheid van de overeenkomst. Afspraken gemaakt onder bezwarende titel (dat wil zeggen tegen betaling tegen geld of op geld waardeerbaar). Bij de oplevering van het eindproduct / dienst gaat het eigendom vaak over naar de opdrachtgever en wordt sterker gestuurd op de formulering van de inhoud ervan.	Bij niet nakomen subsidiecriteria: lagere subsidie of nihil vaststelling en terugvorderingsmogelijkheid wegens onverschuldigde betaling. Prestatie tegenover subsidie niet of beperkt afdwingbaar. Hoe meer resultaatverplichtingen zijn vereist of zijn vastgelegd in een aan de subsidiebeschikking gekoppelde uitvoeringsovereenkomst (zie ook art. 4:36 Awb), hoe eerder een subsidie de richting van overeenkomst opgaat.
11	Facturen voor wederprestatie op grond van overeenkomst worden veelal betaald na (deel) prestatie.	Bij subsidie is vaak sprake van bevoorschotting op basis van liquiditeitsbehoefte van de subsidie vragende instelling (zonder voorschot op subsidie is het vaak moeilijk om te starten met de werkzaamheden waarvoor subsidie is gegeven of om de instelling in stand te houden). Gaat om werkelijke gemaakte en betaalde kosten.
12	BTW verschuldigd.	Geen BTW verschuldigd (behalve bij prijssubsidies).
13	In principe vergoeding van de kostprijs opdrachtnemer plus winstmarge mogelijk.	Vergoeding deel van de kosten (geen vergoeding winst mogelijk).
14	Betaling voor aan opdrachtgever geleverde goederen of diensten.	Vooraf stimuleringsbijdrage (ter ondersteuning beleid of bevordering algemeen belang), levering (werkzaamheden of diensten) niet per se aan subsidieverstrekker.

Bron: <http://www.pianoo.nl/over-pianoo/vakgroepen/vakgroep-aanbestedingsrecht/visie-8-subsidie-of-overheidsopdracht/schematisch>

Voor informatie kunt u contact
opnemen met het Projectbureau
Sport en Bewegen in de Buurt.

info@sportindebuurt.nl
www.sportindebuurt.nl

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

VNO NCW

Nederlands Instituut
voor Sport & Bewegen

